BOLŞEVİK

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!

sayı 1 fiatı: 2 dm; 4 ff; 25 ös; 50 p; 50 tl

GDS, AMLP ve WBK yazı kurullarının ortak açıklaması:

TKP/ML(B) çizgisine eleştiri

TKP/ML(B) MK'nin kardeş örgütlerin 'TKP/ML(B) çizgisine eleştiri'leri hakkında tartışmaya sunduğu ilk tavrı

ÇIKARKEN

Elinizde tuttuğunuz bu dergi ile , Türkiye Marksist-Leninist hareketine yeni bir yayın organı yayın hayatına giriyor.

Bolşevik bundan sonra düzensiz aralıklarla; ihtiyaca göre - yılda en az üç sayı - çıkacak.

Bolşevik, başlığının altında yer alan "Devrimci teori olmadan devrimci hareket olmaz" şiarına uygun olarak dünya ve Türkiye Marksist-Leninist hareketinin sorunlarının üzerine tartışılan teorik bir yayın organı olacak.

"Teori"den anladığımız tabii ki; işçi sınıfının bilimsel düşüncesi Marksizm-Leninizm'in teorisidir. Bolşevik açıktır ki;"teori"yi Marksist-Leninist anlayışa uygun olarak; devrimci pratikle bağ içinde ; devrimci pratiğe hizmet etmek için ; devrimci pratiğin önümüze koyduğu sorunlara cevap verebilmek için kullanacaktır.

Bolşevik; "teori"yi dünyada Marksist-Leninist hareketin sağlam bir Marksist-Leninist bir platform temelinde birliğini sağlamak için mücadelede; ve ülkemizde Bolşevik Partinin inşası mücadelesinde bir araç olarak kavrayacak, öyle ele alacaktır.

Bütün dünyada modern revizyonizmin ihaneti sonucunda dağılmış olan ve bugün büyük bir ideolojik-siyasi-örgütsel kargaşa ortamında bulunan dünya Marksist Leninist hareketinin bugünkü durumu; ona bağlı olarak ülkemizde henüz inşasının çok başında bulunan Bolşevik bir Partinin inşası çalışmalarının durumu bugün bütün parti inşası pratiğinde genel olarak teorik çalışma (ama pratikten kopuk değil. ona bağlı, ona hizmet eden!) nın kavranacak esas halka olduğu gerçeğini gösteriyor bize. Böyle bir ortamda alanı çok geniş olan teorik çalışmaya hizmet edecek; o çalışmanın ürünlerini ortaya koyacak, tartışmaya sunacak Bolşevik gibi bir yayın organının önemi ortadadır.

Bolşevik; gerek dünya Marksist-Leninist hareketinin Marksist-Leninist bir platform temelinde birliğini sağlamaya; gerekse Türkiye'de Bolşevik bir Partinin inşasına hizmet amacında birleştiği Bolşevik Partizan'da yayınlanması kapsamı itibarı ile mümkün olmayan genişlikteki tartışma yazılarının ; teorik araştırmaların; incelemelerin; bugüne dek Türkçede yayınlanmamış olan bir dizi önemli çeviri yazının ; dünya Marksist-Leninist hareketi içindeki güçlerin belgelerinin yayınlandığı, tartışmaya sunulduğu bir organ olacaktır.

Biz yayın hayatına atılırken bütün okuyucularımızı Bolşevik'teki yazıları ciddi bir şekilde incelemeye, tavır takınmaya; görüşlerini Bolşevik'e iletmeye çağırıyoruz.

"Bolşevik" isminin canlı bir isim olduğunu; ve bugünden kendine "Bolşevik" ismini vermenin, bir anlamda gerçeği bütünü ile yansıtmadığının bilincinde - yiz. Okuyucu bu ismi yarmak istediğimiz hedefin, ne için çalışıp, neye hizmet etmek istediğimizin programatik ilanı olarak kavramalıdır. "Bolşevik" ismini, Bolşevik'i ismine layık bir yayın organı yapmak bizim elimizdedir. Bütün okuyucularımızı bu konudaki çabalara omuz vermeye çağırıyoruz.

BOLŞEVİK

Ocak 1983

BU SAYIMIZ

Bu sayımızda GDS, WBK ve AMLP'nin Temmuz 1982 sonunda Almanca olarak yayınladıkları ;

"TKP/ML(B) çizgisine eleştiri" başlıklı ortak açıklamayı yayınlıyoruz.

Bu ortak açıklamada getirilen eleştiriler üzerine henüz parti içinde derinlemesine bir tartışma yürütülüp ; bu eleştiriler konusunda partinin görüşleri berraklığa kavuşmuş değildir. Eleştiri getirilen tüm konularda henüz parti içinde tartışma sürmektedir. Bu eleştirilere tavır takınma için sürdürülen ve sürdürülecek tartışma ; bir anlamda partinin geçmişinin değerlendirilmesi, özeleştiri çalışmasının bir parçasıdır.

Bu ortak açıklamada getirilen eleştiriler tarafımızdan Türkçeye çevrildikten sonra Merkez Komitesi içinde şimdilik kısaca tartışılmış; ve ortaya Merkez Komitesinin partiye tartışmak için sunduğu ilk tavır kısa tezler halinde çıkmıştır. Bu tavır şimdilik yalnızca Merkez Komitesinin görüşlerini içeren bir ilk tavırdır. Tartışma için bir öneri niteliğinde bir tavırdır. Biz bu ilk tavrı da , burda devrimci kamuoyunun tartışmasına sunuyoruz. Amacımız böylece devrimci kamuoyuna parti içinde ve kardeş örgütlerle yürütülen polemiğin çeşitli gelişme safları üzerine de doğrudan bilgi vermek; mümkün olduğunca devrimci kamuoyunu da bu tartışmaya katmaya çalışmaktır.

Merkez Komitesinin parti içinde tartışmaya sunulan ilk tavrını içeren tezleri Kardeşlerin yazısının sistematiği içinde ; onların yazısında yer alan her noktada kısa ilk tavır şeklinde, Kardeşlerin yazısının hemen ardından yayınlıyoruz. Okuyucuya önerimiz eleştirileri ve ilk tavırları karşılaştırarak okumasıdır.

Okuyucularımızdan eleştiri, öneri ve düşüncelerini bize bildirmesini tartışmaya aktif olarak katılmasını bekliyoruz.

Parti içinde ve devrimci kamuoyunda bu konularda sürdürülen tartışma sonrasında Kardeşlerin burda getirdikleri eleştiriler hakkında partinin vardığı kesin sonuçlar ayrıca gerekçeleri ile birlikte devrimci kamuoyuna duyurulacaktır.

Ocak 1983

ALMANCA BROŞÜRE DAYANARAK

TKP/ML B ÇİZGİSİNE ELEŞTİRİ

Üç Almanca broşüre dayanarak
TKP/ML(B) ÇİZGİSİNE ELEŞTİRİ

GİRİŞ
ooooo

Uzunca zamandan beri TKP/ML(B)'in üç tane Almanca broşürü bulunmaktadır. Bu broşürlerde "Bolşevik Partizan" adlı yayın organındaki ve TKP/ML(B)'in yayın organı "Bolşevik İşçi Köylü Kurtuluşu"ndaki başlıca makalelerin Almanca çevirisi yayınlanmıştır. Biz aşağıda, bu belgelere eleştirici tavır takınacağız. (*) Bununla birlikte bunu yaparken, şunu yanlış anlaşılmayacak bir şekilde saptamak istiyoruz:

Marksist-Leninistlerin MK hizibinden örgütsel olarak ayrılmaları ve TKP/ML (B) olarak bağımsız örgütlenmeleri tamamiyle doğruydu ve bizim tarafımızdan tamamen desteklenmektedir. MK hizibinin tamamiyle yanlış bir çizgi savunmasının yanı sıra, her türlü demokratik merkeziyetciliği geçersiz kılmaya başlamasından ve TKP/ML içindeki Marksist-Leninist muhalefeti örgütsel olarak tasfiye etmeyi amaçlamasından sonra bu ayrılık kesinlikle gerekli hale gelmişti. Biz bunu AMLP,GDS, WBK ve TKP/ML(B) tarafından yapılan "Yaşasın TKP/ML(Bolşevik)" adlı "Ortak açıklama" da (RF S.196; GDS S.25; WBK S.23; BP S. 13/3) açık bir şekilde ortaya koyduk.

Biz hem MK hizibinin sistemli tutumuna getirilen eleştirileri (YDBK'nin çalışma alanında ortaya çıkan hizipçilerin desteklenmesinin eleştirilmesi ve bu desteğe paralel olarak MK hizibinin parti içinde demokratik merkeziyetçiliği tasfiye etmek için aldığı önlemler) hem de MK hizibinin savunduğu ideolojik ve siyasal çizgiye getirilen doğru eleştirileri (MK hizibinin Mao Zedung'un değerlendirilmesi, 1957 ve 1960 açıklamalarının değerlendirilmesi, 1963 "büyük polemik" in değerlendirilmesi, AEP'nin değerlendirilmesi vs. konularındaki yanlış çizgisine getirilen eleştiriler) destekliyoruz.

Eğer buna rağmen biz temel sorunlarda TKP/ML(B)'in merkezi belgelerine önemli eleştiriler getiriyorsak, bunlar kesinlikle MK'ne hak veren eleştiriler değildir. Tam tersine bizim eleştirilerimiz, görüşümüze göre TKP/ML(B)'in, MK hizibinin oportunizm ve revizyonizminden ve geçmişte yapmış olduğu hatalardan yeterince derinlemesine ve kökten kopmadığı görüşleri hedeflemektedir.

MK hizibinden örgütsel ayrılık sadece eski TKP/ML'in Marksist-Leninistleri için örgütsel bir yeni başlangıç olmamalıydı; o, bunun yanı sıra öncelikle eski TKP/ML'in teori ve pratiğinde bulunan bütün hatalar, sapmalar ve yanlış çizgilerden derin ideolojik ve siyasal bir kopma da olmalıydı. Bugün TKP/ML(B) içinde örgütlenen yoldaşların eskiden o zamanki TKP/ML içinde oportunizme ve revizyonizme karşı mücadelede yapmış oldukları bütün yarım yamalaklıklardan ve eksikliklerden esaslı bir şekilde kopmaları gerekirdi.

* Kısmen (TKP/ML(B)'li yoldaşların da -ç.n.-) savunduğu, kısmen de onlara karşı
* mücadele ettiği eski hatalarla yapılması gereken bu hesaplaşmanın derinleme-
* sine yapılıp yapılmamasının; sorunun köküne inilip inilmemesinin; kendi hata-
* larından esaslı bir şekilde kopup kopmamanın ve bu yapılırken ideoloji ve
* siyasetin bütün temel sorunlarında Marksizm-Leninizmin ilkelerinin birinci
* sıraya konup konmamasının; parti inşasının temel görevlerinin doğru olarak

---

(*) Bu arada iki Almanca broşür daha yayınlanmıştır:

"Partinin bölünmesi hakkında TKP/ML(B)'in Belgeleri III, 1957/1960 Açıklamalarının değerlendirilmesi"

" 'Bolşevik İşçi Köylü Kurtuluşu' ve 'Bolşevik Partizan'dan önemli makaleler: Dünya Marksist-Leninist hareketinin birliği üzerine"

Bu eleştiride bu iki broşür göz önünde bulundurulmamıştır.

saptanıp saptanmamasının ve doğru bir şekilde pratiğe uygulanıp uygulanmamasının temel öneme sahip olacağı baştan sabitti.

Yerine getirilmesi gereken görev, TKP/ML'in çizgisindeki ve İbrahim Kaypakkaya'nın yazılarındaki bütün doğruları savunmak, korumak ve genişletmek; ama aynı zamanda da bütün hataları ortaya koymak ve onları Marksizm-Leninizmin ilkelerinden yola çıkarak eleştirmek; Marksizm-Leninizmin teorisinin ve ustalarımızın bütün temel eserlerinin etraflı bir incelemesine başlamak ve böylece kadroları sistemli ve planlı bir şekilde Marksizm-Leninizmin teorisiyle silahlandırmak, onları ideolojik ve siyasal olarak eğitmek idi.

TKP/ML(B)'in bu görevi bütün boyutları ile (ne geçmişte -ç.n.) görüp ele almış olduğu ve (ne de bugün -ç.n.) aldığı ne yazıkki s ö y l e n e m e z . Görüşümüze göre TKP/ML (B), MK hizibi ile tartışmasında savunduğu merkezi görüşlerinin çoğunun doğruluğunun şüphe götürmemesine rağmen - parti inşasının ilk başlangıcı sorunu ve derin bir özeleştiri yapılması gibi merkezi sorunlarda ağır hatalar yapmakta; bunlar TKP/ML(B)'in ideolojik ve siyasal çizgisinde ve pratiğinde görülmektedir.

TKP/ML(B)'in yanlış görüşlerine yönelen kardeşce enternasyonalist y a r d ı m olarak kavranan eleştirimizi mümkün olduğunca çabuk bir şekilde daha geniş bir okuyucu çevresine ulaştırmak ve TKP/ML(B)'in uzunca zamandan beri Almanca var olan belgelerine tek tek eleştirilerimizi somut bir şekilde ortaya koymak için AMLP - KIZIL BAYRAK, AKIMA KARŞI ve BATI BERLİNLİ KOMÜNİST yazı kurulları -uzunca zamandan beri içte çok yönlü eleştiri getirdikten sonra- bu belgeler hakkında eleştirici bir tavır yayınlamaya karar verdiler.

TKP/ML(B)'in Mart 1981'de kurulmasından ve AMLP, GDS, WBK ve TKP/ML(B)'in "Yaşasın TKP/ML(Bolşevik)" adlı ortak açıklamasının Eylül 1981'de yayınlanmasından sonra oldukca kısa aralıklarla TKP/ML(B)'in -uzunca zamandan beri AMLP,GDS ve WBK tarafından yorumsuz propagandası yapılan- Almanca üç broşürün çıkarılmış olması bunu daha gerekli hale getirmektedir.

Üç yazı kurulunun görüşüne göre, bu broşürlerde; ama bunun yanı sıra bir dizi iç belgede; özellikle TKP/ML(B) 2. Parti konferansı hazırlık belgelerinde bir dizi hata bulunmaktadır. Biz onları çeşitli şekillerde, öncelikle 2.Parti konferansında etraflı bir şekilde eleştirdik; bu eleştiriler, ilkönce 2. Konferansta kardeş örgütlerin eleştirileri hakkında bir kararın kabul edilmesine yolaçtı. Bu kararda, başka şeylerin yanında şu açıklanıyordu:

> "Konferansımız bu eleştirilerin genel olarak -tek tek derinleştirilmesi ve tartışılması gereken noktalardan bağımsız olarak- doğru yönde eleştiriler olduğunu açıklar."

Aşağıdaki eleştirilerin birçoğunu, özellikle "kavranacak esas halka somut araştırmadır" şeklindeki teze getirdiğimiz eleştiriyi, bunun yanı sıra siyasal çalışmada kavranacak esas halka olarak cuntanın teşhirinin saptanmasına getirdiğimiz eleştiriyi, bir de bazı bürokratik ve teorik hatalara getirdiğimiz eleştiriyi 2. Konferans doğru olarak değerlendirdi ve kabul etti.

Buna rağmen, TKP/ML(B)'in çalışmalarında ortaya çıkan ve özellikle adı geçen broşürlerde de ifade edilen hataların kamuoyu önünde etraflı bir eleştirisinin yapılması bir çok nedenden dolayı acilen önümüzde durmaktadır; bunlar ideolojik örgütsel ve teorik alandaki vahim hatalardır.

AMLP, GDS ve WBK uzun zamandan beri -yukarıda belirtildiği gibi- bu broşürlerin eleştirisiz propagandasını yapmaktadırlar. Böylece, onların içerdiği hataların eleştirilmesi konusundaki sorumluluğu da doğal olarak üç örgüt taşımaktadır. Polemiğin gelişme aşamalarını atlamadan bir yanda TKP/ML(B) ile, diğer yanda AMLP, GDS ve WBK arasındaki polemiğin sürecinin tümünü ortaya koymak için, TKP/ML(B)'e getirdiğimiz eleştirilerin uluslararası kamuoyuna sadece iç veya henüz yayınlanmamış belgelere dayanarak değil de yayınlanmış olan Almanca broşurlere dayanarak tanıtılması gerekmektedir.

Tam da bundan dolayı içte getirilen eleştiri yeterli değildir; bunun yanı sıra burada değinilmiş olan sorunlar ve diğer sorunlar üzerine başlayacak olan pole -

miğin ileriki bir zamanda doğru bir şekilde kavranabilmesi ve değerlendirilebilmesi için üç broşürün kamuoyu önünde eleştirilmesi kesinlikle gereklidir. TKP/ML (B) içindeki somut gelişmeden dolayı; büyük Türk şövenizminin esas tehlike olmasının önemi gibi önemli sorunları, ama bunun yanı sıra "yeşiller" in emperyalist yanlısı yürüyüşlerine katılma gibi pratikle ilgili sorunların, pratikte proleter enternasyonalisti 1 Mayıs yürüyüşleri düzenleme sorunlarının ve önemli ve öze ait başka sorunların tartışma kapsamına alınması için eleştirinin daha genişle - tilmesi gerektiği ortaya çıktı.

Bununla birlikte bu "ortak açıklama" yı bu şekli şimdi ortaya koymamızın belirleyici nedeni, ilk önce sözle kabul edilen eleştirinin eylemde de gözönünde bulundurulması ve hataların yinelenmemesi için içerik olarak gerekçelendirilmiş, dayanışma içinde en fazla yardımda bulunmanın acilen gerekli olmasında yatmaktadır.

Bir hatanın bulunup gösterilmesi ile onun gerçekten düzeltilmesi arasında, bilindiği gibi, uzun ve çetin bir süreç yatmaktadır. Bir hatanın esaslı bir şekilde ortadan kaldırılması ve bir daha yinelenmemesi, hatanın gerçekten hata olduğunun sadece saptanmasından çok daha zordur.

TKP/ML(B)'in aşağıda eleştirilen hatalarının uzun bir geleneğe sahip olması, şu veya bu şekilde eski partide de bulunması ve köklerinin orada yatması; bundan dolayı, kökleri derinlerde yatan bu hataların gerçekten ortadan kaldırılması için derinlemesine bir eleştiri ve özeleştiri sürecinin yaşanmasının gerekli olması bizim açımızdan özel bir sorundur.

Ama adı geçen broşürlerden birinde yapılan ve görüşümüze göre tümüyle yanlış ve gerçekten uzak olan merkezi bir değerlendirme tam da yukarıda söylenenlerle çelişmektedir:

> "Biz bolşevikler, İbrahim Kaypakkaya'yı savunmanın, onun gelişmeye açık Marksist-Leninist çizgisini savunmak olduğunu anlamıyanlar ile i d e o l o - j i k (+) bağları uzun zaman önce parti içi mücadele içinde koparmıştık. Ö r g ü t s e l (+) bağı da kısa zaman önce kopardık.
> ("İbrahim Kaypakkaya mücadelemizde yaşıyor" BİKK 3; (+) altı orijinal metinde çizili.-Almancadan çevrildi -ç.n.)

Oysa aslında, gerçekten derinlemesine bir ideolojik kopmanın önkoşulu, geçmişte parti içi mücadele içinde yapılmış olan kendi hatalarının ve onun kaynaklarının kapsamlı özeleştirisel bir tahlilinin yapılmasıdır; bu, ancak örgütsel ayrılıktan sonra mümkündür ve ancak ondan sonra kapsamlı bir şekilde yapılabilir. Örgütsel ayrılık ideolojik ayrılıktan çok daha kolaydır; onun az veya çok bir kerelik bir hareket olmasına karşın ideolojik ayrılık, sistemli bir şekilde yapılması gereken ve parti inşasının birinci aşamasının tümünü kapsayan yani örgütsel ayrılıktan uzun zaman sonra da sona eremiyecek olan zor ve uzun süren bir süreçtir. Oysa bütün bunlar TKP/ML(B)'in aktarılan açıklamasında tamamiyle atlanmakta ve yadsınmaktadır ki; bu, örgütsel ayrılıktan sonra çözülmesi gereken ideolojik görevlerin kaba bir şekilde küçümsenmesinin yanı sıra onların gerçekten çözülmesinin adeta olanaksız hale getirilmesine yol açmaktadır.

Görüşümüzü açıklığa kavuşturmak için bir örnek verelim. Doğru anlayışlar ile onların pratikte hakim kılınması ve tutarlı bir şekilde uygulanması arasındaki uçurum veya kökünden koparılıp atılmayan hataların yaşamaya devam etmede gösterdikleri inat, kendini MK hizibinin TKP/ML(B) tarafından "sol oportunistler" olarak nitelendirilmesi örneğinde göstermektedir.

Adı geçen broşürlerde bir çok kez az veya çok geniş bir şekilde MK hizibinin "sol oportunist" olduğu kanıtlanmaya çalışılmaktadır.

> "Bunların da bugünkü 'sol'culuğu yarın sağcılığa dönüşebilir."
> (BP 12/2; sf. 100)

veya

> "Eğer hatalarda direnmekte israr ederse; bugünkü 'sol'cu Merkez Komitesinin yarın teslimiyete; 'sağ'cılığa varması kaçınılmazdır."
> (BP 12/2; sf. 71)

gibi cümleler, bu broşürlerde MK hizibinin yanlış görüşlerinin ideolojik ve siyasal özünün, yani dört örgütün "Yaşasın TKP/ML(Bolşevik)" adlı "Ortak açıklama"da belirtilen onların s a ğ o p o r t u n i z m i n i n , revizyonizminin gelecek için bir tehlike olarak ele alındığını, onun çoktan bir olgu haline geldiğinin görülmediğini ve saptanmadığını göstermektedir.

TKP/ML(B) 2. Parti kongresinde oybirliği ile kabul edilen 8 no'lu kararda haklı olarak, MK hizibinin propagandasını yaptığı çizginin sağ oportunist bir çizgi olduğu saptanmaktadır; biz bunu tamamen doğru buluyoruz. Ama artık sorun böylece çözülmüş müdür ? Görülen odur ki hayır !

O, henüz çözülmemiştir: çünkü daha önceki bir çok yanlış pasaj doğrudan eleştirilmemiş, bu hataların TKP/ML(B) MK'ndeki kaynakları ortaya çıkarılmamıştır. Ve hemen bunun ardından çıkartılan ve 2.Konferans kararlarının propagandasını yapan bir bildiride yeniden,

> "MK hizibinin sözde 'sol' ama özde sağ oportünist bir gurup..."
> (TKP/ML(B) MK'nin "TKP/ML(B)'in 2. Konferansı yapıldı ! Bolşevizm yenecektir !" adlı bildirisi. -Almancadan çevrildi -ç.n.)

olduğundan söz edilmektedir.

"Sözler" ile "öz" arasında ayırım yapılmasına rağmen bu tespit buradaki toptancı şekliyle tamamen yanlıştır; çünkü MK hizibinin özde sağ oportunist olmasının, pratiğinin sağ oportunist olmasının yanı sıra sözler, propaganda, çizgi alanında da sağ oportunizm açıkca ağır basmaktadır. Sadece tek bir alanda, tek bir sorunda -halk savaşı konusunda- MK hizibi gerçekten "sol" lafazanlık yapmaktadır; bütün diğer alanlarda, dünya Marksist-Leninist hareketinin mücadelesinin bütün ana sorunlarında sözleri de hareketleri ile uyum içinde sağ oportunisttir. Bundan dolayı MK hizibinin "sözde 'sol'" olarak nitelendirilmesi isabetsiz ve yanlıştır; o, gerçeklerle çelişmektedir.

Bu örnek, bir eleştirinin gerçi ilk başta görüldüğünü; ama derinlemesine kavranmadığını; ve kısa bir zaman sonra onun yeniden -bu sefer zayıflatılmış şekilde- öne sürüldüğünü göstermektedir.

TKP/ML(B)'in yanlış görüşlerinin aşağıdaki ayrıntılı ve özet eleştirisi görüşümüze göre, "Yaşasın TKP/ML(Bolşevik)" adlı ortak açıklamanın gerekli bir tamamlaması, TKP/ML(B)'li yoldaşlar ile başlıyan kamuoyu önünde polemiğe gerekli bir giriştir.

Burada bütün okurları, değinilen sorunlar hakkındaki tartışmaya katılmaya ve görüşlerini bize bildirmeye çağırıyoruz.

Son olarak şunu bir kez daha önemle vurgulamak istiyoruz: Eleştirimizin tüm amacı, TKP/ML(B)'e teorik ve pratik pozisyonlarında bulunan hataları görme ve ortadan kaldırma konusunda yardımcı olmaktır. Bundan dolayı, eğer eleştirimiz hesaba katılır ve daha yayınlanması esnasında TKP/ML(B) tarafından şurada burada başka formülasyonlar kullanırsa vs. bunu içten bir şekilde memnuniyetle karşılarız. Bununla birlikte eleştirimizin bu göz önünde bulundurulması sözlü onaylamalarla sınırlı kalmamalı (salt formülasyon değişiklikleriyle sınırlı kalmaması gerektiğinden söz bile etmiyoruz), bunun yanı sıra hataları gerçekten esaslı bir şekilde düzeltme çabası gösterilmelidir. Bu bakış açısı altında TKP/ML(B)'li yoldaşlarla tartışma konusu olan sorunlar, ama bunun yanı sıra bunlar dışındaki temel sorunlar üzerine her şekilde kardeşce kamuoyu önünde tartışmaya herzaman hazırız.

Temmuz 1982

AMLP "Kızıl Bayrak" yazı kurulu
"Batı Berlinli Komünist" yazı kurulu
"Akıma Karşı" yazı kurulu

******

I. İDEOLOJİK ALANDAKİ TEMEL HATALAR

1. TKP/ML(B)'in çalışmasındaki kavranacak esas halka Türkiye devriminin somut sorunlarının somut incelemesi mi olmalıdır ?

Marksizm-Leninizmin ilkelerinin savunulması sorunu TKP/ML(B)'in kuruluş belgesinde birinci olarak TKP/ML(B)'in çalışmasında k a v r a y a c a ğ ı e s a s h a l k a olarak kavranmamakta; ve ikinci olarak da ilkelerin savunulması sorununun kendisi çok dar ve çok sınırlı, hatta yanlış ele alınmaktadır.

İlkelerin savunulması görevi sadece açıklanan "Türkiye'deki durumun somut bir incelemesi" nin olmaması sorunu ile ilişki içinde tartışılmakta ve kabul edilmektedir.

Böyle sınırlı bir hedef edinmeyle Marksizm-Leninizmin ilkelerinin savunulmasının parti inşasının birinci aşamasının bağımsız bir görevi olmaktan çok "somut inceleme" nin bir başlangıcı, onun sadece bir aracı olacağı gün gibi açıktır.

Biz ağırlığın Marksizm-Leninizmin ilkelerinin savunulmasına verilmesinden ilk planda parti inşasının ilk aşaması ile ilişki içinde uluslararası revizyonizme karşı mücadele edilmesi, örgütün kendi çehresini yaratması, kendi kadrolarının Marksizm-Leninizm ruhu ile eğitilmesi, uluslararası komünist hareketin birliğinin sağlanması sorununu anlıyoruz. Buna karşın TKP/ML(B) 1 numaralı kanıt olarak, Marksizm-Leninizm kavranmadan ve savunulmadan "somut inceleme" nin yapılamıyacağını gösteriyor. Marksizm-Leninizmin ilkelerinin neden savunulması gerektiği sorununda bu bakış açısını yadsımıyoruz. Ama bu bakış açısı bugün e s a s n o k t a , e s a s k a n ı t değildir !

TKP/ML(B)'in belgesinde şöyle denmekte:

> "Bir ülkede o ülke devriminin somut sorunlarına çözümler getirmeyen berrak bir çizgi olmadan ve o çizgiyi pratiğe uygulamaya önderlik edecek kadrolar olmadan devrim yapmak (✱) hayaldir. Bugün ülkemizde işte eksikliği duyulan b u d u r ."
> (BP 11/1; sf. 32 ve 109)

Yukarıda aktarılan bu görüş biraz aşağıda kelimesi kelimesine yinelenmekte ve şöyle devam edilmektedir:

> "Eğer sorun bu ise, önümüzdeki dönemde yapacağımız çalışmada k a v r a y a c a ğ ı m ı z e s a s h a l k a da ortaya çıkar."
> (BP 11/1; sf. 33 ve 110)

Eski TKP/ML ile diğer guruplar arasındaki farklılıklar konusunda aynı pasajda şunlar söylenmektedir:

> "TKP/ML şimdiye kadarki çizgisi ile bu guruplardan Marksizm-Leninizmin ilkelerini esas olarak savunma (Almancaya "... wenigstens die grundlegenden Prinzipien des Marxismus-Leninismus verteidigt hat" "en azından Marksizm-Leninizmin temel ilkelerini savunma" şeklinde çevrilmiş. -ç.n.) noktasında ayrılmıştır. Ama Türkiye devriminin somut sorunlarına getirdiği çözümler, Türkiye'nin yapısının somut araştırması sonucu değil, çoğunlukla Çin devriminin Türkiye'ye uygulanması sonucu ortaya çıkan çözümlerdir."
> (BP 11/1; sf. 32 ve 110)

Marksist-Leninist ilkeler sorunu ile ilgili olarak şu saptanmaktadır:

> "Bugün partinin çizgisindeki Marksizm-Leninizmin en temel ilkeleri konusunda

---

(✱) Her halde devrimin z a f e r kazanması kastedilmektedir; çünkü doğru bir çizgi olmadan da başarıya ulaşmayan bir devrim olabilir.

varolan hata ve sapmalara karşı, biz doğru Marksist-Leninist görüşleri, Marksist-Leninist ilkeleri savunuyoruz." (Bu cümle Almancaya "Wir vertreten heute in der Diskussion über die Grundlagen des Marxismus-Leninismus in der Partei die marxistisch-leninistischen Prinzipien" "Biz bugün Marksizm-Leninizmin temelleri konusundaki tartışmada parti içinde Marksist-Leninist ilkeleri savunuyoruz" şeklinde çevrilmiş. -ç.n.)
(BP 11/1; sf. 109, ayrıca bkz. BP 11/1; sf. 19)

Marksizm-Leninizmin ilkelerinin savunulması alanında şimdiki zamanın yanı sıra geçmişte de sorunun en önemli kısmı halledilmiş gibi gözükmektedir. Ama o zaman asıl sorun nedir ? TKP/ML(B) şöyle devam ederek buna açık bir yanıt vermektedir:

"Fakat Türkiye devriminin somut sorunlarına getirilmesi gerekli somut çözümler konusunda bizim görüşlerimiz geliştirilmeye muhtaçtır."
(BP 11/1; sf. 109)

İçerik olarak bu alıntı da, burada da TKP/ML(B)'in çalışmasının ağırlık noktasına, Marksizm-Leninizmin ilkelerinin kavranmasının, savunulmasının ve bu konuda ustalaşmanın yerine Türkiye'nin somut durumunun incelenmesinin konduğunu göstermektedir. İlkeler konusuna gelince, onlar TKP/ML(B)'in deyişiyle kendisi tarafından savunulmaktadır; esas olarak eski TKP/ML tarafından da savunulmuştur; bir tek Türkiye devriminin somut sorunlarının yanıtlanması alanında görüşler daha "geliştirilmelidir".

Görüşümüze göre bu değerlendirme t e m e l d e n y a n l ı ş t ı r . Bu pasajların t e m e l hatası, Türkiye'nin somut tahlilinin (bu somut çizgiyi kavramış olan kadroların eğitilmesi de dahil olmak üzere) partinin çalışmasındaki kavranacak esas halka ilan edilmesinde; buna karşın Marksizm-Leninizmin temel ilkelerinin el altında olan, TKP/ML'in şimdiye kadarki çalışmasında esas olarak s a v u n u l m u ş olan sarsılmaz bileşkenler olarak ele alınmasında; bundan dolayı da eksik olan şeyin onların somut koşullara u y g u l a n m a s ı olarak bunun şimdi esas görev ve kavranacak esas halka olarak görülmesinde yatmaktadır.

TKP/ML'in temel belgelerinden ve TKP/ML'in somut gelişmesi konusunda bildiklerimize dayanarak yukarıdakine tam zıt bir görüşteyiz:

Marksizm-Leninizmin temel ilkeleri modern revizyonizme ve farklı revizyonist çeşitlemelere karşı kapsamlı bir şekilde değil de en iyi durumda kısmen ve parça parça savunuldu. Görüşümüze göre esas kötülük burada yatmaktadır; bundan parti inşasında ideolojik mücadelede kavranacak esas halkanın Marksizm-Leninizmin ilkelerinin kavranması, savunulması ve bu konuda ustalaşılması olduğu sonucu çıkmaktadır.

Eski TKP/ML'in gerçekten de bir çok temel ilkeyi (ama temel ilkeleri değil) savunduğunu saptamak gereklidir; bunlar öncelikle aşağıdakilerdir:

- Silahlı mücadelenin ve şiddete dayanan devrimin gerekliliği konusunda açıklık
- Türkiye devriminin iki aşamadan geçmesinin gerekli olduğu konusunda açıklık
- Komünist partisinin gerekliliği, onun işçi sınıfının ve müttefiklerinin önderi olmasının oynadığı rol konusunda açıklık
- Şu programatik hedef konusunda açıklık: Komünizme geçiş olarak proletarya diktatörlüğü - proletaryanın hegemonyası
- Ezilen ulusların ve ulusal azınlıkların ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı konusunda açıklık

Özellikle İbrahim Kaypakkaya'nın yazılarında öz olarak doğru ortaya konan bazı temel ilkeler bunlardır (*).

(*) İbrahim Kaypakkaya'nın hem çok olumsuz, hem de çok olumlu, bir bütün olarak toptancı bir değerlendirilmesine karşı, görüşümüze göre sadece -yapılması acilen gerekli olan- onun eserlerinin somut bir değerlendirmesi yapılarak mücadele edilebilir. Üç yazı kurulu İbrahim Kaypakkaya'nın bir değerlendirmesini yakın bir gelecekte yapmaya çalışacaklardır.

TKP/ML'in 1. Konferansı,önemli ilkesel bir sorun olan bugünkü çağ ve Leninizmin geçerliliği sorununu doğru bir şekilde ortaya koydu.

Bu sorunlarda eski TKP/ML'in çizgisinin savunulması çok önemlidir; MK hizibinin daha şimdiden bu doğru ilkeleri revizyondan geçiriyor olmasından veya yarın onları açıkça ayaklar altına alacağından dolayı, bu daha da önem kazanmaktadır.

Ama aynı zamanda da, birinci olarak bu ilkelerin Marksizm-Leninizmin temel ilkelerinin hepsi olmadığı, sadece birkaçı olduğunu; ve ikinci olarak da bu ilkelerin bile sadece çok k a b a c a savunulduğu ve parti ve sempatizanların safında bilince çıkarılmış olduğu b i l i n c e çıkarılmalıdır.

Görüşümüze göre, şimdiye kadar sadece kabaca savunulmuş olan temel ilkelerden hangilerinin bugün ideolojik mücadelenin çerçevesi içinde merkezi öneme sahip olduklarının ve bundan dolayı özellikle itinalı ve planlı bir şekilde savunulmasının gerektiğinin; yani şimdiye kadar ele alınmış sorunlardan hangilerinde şimdiye kadar yapılmış olan çalışmanın geliştirilmesinin gerekli olduğunun ortaya konması bir görevdir.

Ama daha kapsamlı ve büyük bir olasılıkla daha önemli olan görev ise, şimdiye kadar çok az savunulmuş veya hiç savunulmamış olan temel ilkelerin incelenmesidir; bunlar örneğin şu temel ilkelerdir:

- Burjuvazinin sınıf olarak proletarya diktatörlüğü sürecinde, komünizmden önce tasfiye edilmesi,
- İktidarı ele geçirmeden önce parti inşasının iki aşaması,
- Kitlelerin eğitiminde kamuya açık tartışmanın önemi ve merkez organının bunda oynadığı rol

ve diğer sorunlar. Biz burada bir kaç örnek vermek için bu tür konulara sadece kısaca değiniyoruz. Şüphesiz, bir dizi bu tür sorunlar kompleksi bulunmaktadır. Bu konuda açıklığa kavuşmak, onları önemlerine göre ayırmak, bunlarla ilgili elde edilebilecek materyalleri toplamak ve dikkatli bir araştırma yapmaya koyulmak - bütün bunlar, muazzam boyutları olan, acilen çözülmesi gereken görevlerdir; oysa onları ele almaya bile hala başlanmamıştır.

Eski TKP/ML'in "ilkeleri savunması" konusunda çok olumlu, adeta etrafına rehavet saçan bir ifadenin kullanılması tam da bu görevler konusunda büyük bir engeldir.

TKP/ML'in e s a s h a t a s ı n ı n ilkelere yeterince bağlı kalmamasının değil de "somut araştırma" yapmamış olmasında yattığından yola çıkan bir değerlendirmenin, ileriki çalışmada kavranacak esas halkanın Marksizm-Leninizmin teori ve ilkelerinin savunulması o l m a d ı ğ ı , tam tersine e s a s g ö r e v i n Türkiye devriminin somut sorunlarının somut incelenmesi olduğu sonucuna varacağı açıktır.

TKP/ML(B)'in kuruluş belgesinde yanlış ve tamamiyle toptancı bir şekilde

> "Ama (TKP/ML'in -ç.n.) Türkiye devriminin somut sorunlarına getirdiği çözümler, Türkiye'nin yapısının somut araştırması sonucu d e ğ i l ; çoğunlukla Çin devriminin Türkiye'ye uygulanması sonucu ortaya konan çözümlerdir." (✱) (BP 11/1, sf. 32 ve 110)

iddiası öne sürülerek Türkiye devriminin somut sorunlarının somut incelenmesi üzerinde dikkatler daha fazla yoğunlaştırılmakta ve karışıklık daha da arttırılmaktadır.

(✱) TKP/ML'in çizgisindeki hataların benzer bir yanlış değerlendirmesi başka bir yazının bir pasajında da bulunmaktadır. TKP/ML'in çizgisindeki hatalar ve sapmalar konusunda

> ".. bizim partimizin çizgisinin önemli ölçüde Mao Zedung'a .. (dayandığı);

(Dipnotun devamı bir sonraki sayfada)

Bu iddia kesinlikle gerçeklere uymamaktadır. Türkiye'nin somut gerçeklerine da yanarak Kemalizmi karşı-devrimci olarak teşhir etmiş olması; Türkiye'deki Kürt milliyetinin kendi kaderini tayin hakkını ayrılıp ayrı devlet kurma hakkına kadar genişleterek ortaya koymuş olması ve Türkiye gerçeklerine dayanarak orada burjuva demokrasisinin hiç bir zaman hüküm sürmediğini, süremiyeceğini kanıtlamış olması İbrahim Kaypakkaya'nın büyük bir kazanımıdır ve bu kazanım; inkarcı, sözde-Marksistlere karşı mutlaka savunulmalı ve geliştirilmelidir.(öncelikle teorik açıdan açıklığa kavuşturulmalı ve belli tali hatalardan arındırılmalıdır.)

Bütün bu sorunlarda Çin çizgisi aktarılmadı; tam tersine İbrahim Kaypakkaya k e n d i b a ş ı n a Marksist-Leninist ilkeleri kullandı ve onları Türkiye gerçeklerine ve Türkiye devriminin sorunlarına uyguladı.

TKP/ML'in Türkiye devriminin somut sorunlarına verdiği yanıtların Türkiye gerçeklerinin incelenmesinin sonucu o l m a d ı ğ ı şeklinde yukarıdakinin zıttı kesin bir ifadenin yer alması TKP/ML(B)'in kuruluş belgesinde bulunan kaba bir hatadır. İbrahim Kaypakkaya'nın Marksizm-Leninizmin ilkelerinden yola çıkarak Türkiye gerçeklerini incelediği, devrimin somut sorunlarına savunulması gereken yanıtlar verdiği bu ifadeyle açıkça yadsınmaktadır.

TKP/ML'in

".. Türkiye devriminin somut sorunlarına .." (a.g.y.)

verdiği yanıtların

".. Türkiye'nin yapısının somut araştırmasının sonucu .." (a.g.y.)

o l m a d ı ğ ı şeklindeki yanlış değerlendirmeden, kaçınılmaz olarak yine bu eksikliği gidermek için Türkiye gerçeğinin somut incelenmesinin yapılmasının ana görev olarak ele alınması gerektiği sonucunun çıkacağı açıktır. (*)

(Önceki sayfadaki dipnotun devamıdır)

onun hata ve sapmalarının partimize aynen ...(yansıdığı)
(BP 11/1 ; sf. 51-52)

eleştirisi getirilmektedir.

Bu ifade bir çok açıdan yanlıştır.

Birinci olarak, kendi hatalarını Mao Zedung'unkilerle eşitlemek hem yanlıştır hem de onları küçümsemektir. Mao Zedung ve Çin KP'nin Çin devriminde pekala savunmuş ve uygulamış oldukları Marksizm-Leninizmin önemli ilkelerini TKP/ML savunmamış ve uygulamamıştır. Ayrıca, bunu yapmanın doğru ve yerinde olup olmadığını önceden incelemeden Çin devriminin belirli bakış açılarının Türkiye'ye aktarılması Mao Zedung'un TKP/ML'in çizgisine almış olduğu bir hatası değildir, tam tersine o, ulusal özellikleri de dahil olmak üzere Çin devriminin öğretilerinin bütün yarı sömürge - yarı feodal ülkeler için yani Türkiye için de geçerli olduğu şeklindeki TKP/ML'in yanlış değerlendirmesinin bir sonucudur. Üçüncü olarak, Mao Zedung'un hataları ile ÇKP'nin çizgisindeki hataları adeta el altından, söz arasında eşitlemek yanlıştır. Son olarak, aktarılan bölümde de TKP/ML'in hatalarının kaynağı olarak, Marksizm-Leninizmin ilkelerinin eksik savunulması değil; Çin devriminin öğretilerinin -bu arada öncelikle hata olarak kabul edilen şeylerin- şematik bir şekilde Türkiye'ye aktarılması görülmektedir; burada da esas eksikliğin Türkiye'nin somut incelemesinin yapılmamış olması olduğu şeklindeki tamamen yanlış görüşle karşılaşıyoruz.

(*) Aşağıdaki kanıtlama da aynı yöndedir: TKP/ML'in 1973'e kadarki dönemdeki hatalarının nedeni olarak, subjektivizm, "yanlış devrimci durum tespiti" görülmektedir. Bu dönemde TKP/ML'in çizgisindeki hatalar ve sapmaların nedeni olarak Marksizm-Leninizmin teori ve ilkelerinin kavranması, savunulması ve uygulanmasındaki eksiklikler yerine, yapılan yanlış veya hatalı somut tahliller görülmektedir. O zaman bu hatanın aşılması için yapılması gereken şey yine tamamen "somut inceleme" nin dar çerçevesi içinde kalmaktadır.
(Bunun için bkz. BP 11/1, sf. 38)

Özetlersek, görüşümüze göre Marksizm-Leninizmin teori ve ilkelerinin kapsamlı bir şekilde savunulmasının gerekliliği açıkça bağımsız ve birincil görev olarak kavranmadıkça Türkiye'nin "somut incelemesi" nden yararlı bir şey çıkmayacaktır.

Doğal olarak Marksizm-Leninizmin ilkelerinin savunulması, somut araştırmalara dayanarak kendi ülkende devrimin programını ortaya koymanın bir ön koşuludur.

Bununla birlikte Marksizm-Leninizmin ilkelerinin kendi ülkesinin koşullarına uygulanmasında da söz konusu olan bugün öncelikle devrim programının temel unsurlarının ortaya konmasıdır. Bütün bu ön koşulları -onları varmış gibi göstererek bu yolla "somut inceleme" yi kavranacak esas halka ilan ederek- gözardı etmek kaçınılmaz olarak dar-pratikçiliğe (Praktizismus) ve oportunizme batmak olacaktır.

Daha açık bir şekilde söylemek gerekirse: Şimdi içinde bulunduğumuz durumda -parti inşasının birinci aşamasında, hem de onun oldukça başlangıcında bulunuyoruz- ilkelerin savunulmasında birincil bakış açısı ve doğrudan hedef henüz kendi ülkemizdeki devrimin somut programının oluşturulması için ön koşullar yaratmak olamaz; tam tersine daha temel sorunlar ön planda durmaktadır. Marksizm-Leninizmin ilkelerinin savunulması ta baştan beri bizim için dünya komünist hareketinin birliğini sağlamak için ulusal ve uluslararası ölçekte revizyonizm ve oportunizme karşı mücadele etmek; bu mücadele içinde kendi çehremizi yaratmak demektir. Bizim için Marksizm-Leninizmin ilkelerinin kavranması ve savunulması her şeyden önce, gerçekten Marksist-Leninist bir parti inşa etmek için, yani ona Marksist-Leninist bir profil kazandırmak; Marksist-Leninist kadrolar yetiştirmek ve bolşevik bir örgüt yaratmak için gerekliydi ve gereklidir. Teorik çalışmanın (bu, parti inşasının üç cephesinden bugün ana cepheyi oluşturmaktadır) en önemli alanı olarak ilkelerin savunulması bugün bir bütün olarak e s a s g ö r e v e , yani komünist partinin yaratılması görevine, hizmet etmek zorundadır; esas olarak bu göreve yönelmeli, ona tabi olmalı ve ondan üretilmelidir.

o o o o o o o o o o o o o

3. "Parti inşasının iki aşaması" konusunda temel hatalar

a) İçe dönük çalışmanın ağırlık noktasının içeriği ne olmalıdır ?

TKP/ML(B)'in bugün n e y i içe dönük çalışmanın ağırlık noktasına koyduğunu daha yakından incelemeden önce, onun b u g ü n hala, YDBK'nin bölünmeden bir yıl önce 17. toplantısında yapmış olduğu

> ".. partimiz henüz 'birinci dönemin' görevi olan, kitlenin (özellikle de işçi sınıfının !) en ileri kesimini partiye kazanma görevini tam olarak çözmeden .." (BP 12/2, sf. 104)

şeklindeki tespiti hiç bir sınırlama koymadan savunduğu saptanmalıdır.

Gerçek koşulları affedilmeyecek bir şekilde maskeleyen böyle bir açıklama gerçekten fenadır; bu görevin çözülmesinin ne kadar başlarında bulunulduğu, daha yeni yeni ilk adımların atıldığı en azından b u g ü n açıklığa kavuşmuş olmalıydı. TKP/ML(B) bunun yerine sanki, komünist partisinin oluşturulması ve proletaryanın öncüsünün kazanılması muazzam görevinin "tam olarak" olmasa bile en azından önemli derecede çözülmüş gibi davranmaktadır. Böyle bir yanlış değerlendirmenin ne kadar tehlikeli, hatta korkunç sonuçlara yol açacağının herhalde uzun uzadıya açıklanmasına gerek yoktur.

YDBK'nin bölünmeden bir yıl önce 17. toplantısında bu konuyla ilgili olarak aldığı ve TKP/ML(B) tarafından bugün de hala onaylanarak aktarılan tavırda devamla şöyle denmektedir:

"İçe dönük çalışmanın esas alınması; içe dönük çalışmada da araştırma ve incelemenin (Almancaya "politische Untersuchungen und Schulungen" "siyasal araştırmaların ve eğitimin" olarak çevrilmiş. -ç.n.) öne alınması demek, bütün partili yoldaşların pratik işleri bırakıp araştırma ve inceleme yapması demek değildir. Böyle bir anlayış yanlıştır. Araştırma ve incelemenin esas alınması demek, araştırma ve inceleme yapabilecek nitelikte (Almancaya "welche die Fähigkeit besitzen" "yeteneğe sahip olan" olarak çevrilmiş. -ç.n.) yoldaşların pratik yüklerinin hafifletilmesi, bunların bu konuda u z m a n l a ş m a s ı demektir. Bu yoldaşların ortaya koyduğu araştırma inceleme tartışma yazıları daha sonra tüm parti içinde tartışılmalıdır." (BP 12/2, sf. 105)

Görüşümüze göre bunlar, içe dönük çalışma ve bir sütün olarak teorik çalışma konusunda aşırı derecede sakat görüşlerdir.

B i r i n c i o l a r a k , ilk başta en azından d e ğ i n i l e n eğitim sorununun, içe dönük çalışmanın esas alınmasının ne demek olduğu somut olarak açıklanırken yok olması raslantı değil tipik bir şeydir.

YDBK'nin 17. toplantısının belgesinden TKP/ML(B) tarafından aktarılan içe dönük çalışmayla ilgili pasajlarda eğitim en sonunda yok olmuştur. O, artık ele alınmamaktadır; bunun yerine aktarılan bölümlerde hemen örgütsel sorunlara geçilmektedir. (a.g.y., sf. 105)

Bu, içe dönük çalışmanın ağırlık noktasının i ç e r i ğ i konusunda TKP/ML (B)'in görüşleri ile bizim görüşlerimiz arasında b ü y ü k ilkesel bir çelişkinin olduğunu göstermektedir. Görüşümüze göre parti inşasının bütün çalışmaların temeli olarak Marksizm-Leninizmin s i s t e m a t i k olan ama parça parça olmayan -oportunizme ve revizyonizme karşı mücadelede t a r t ı ş m a konusu olan ilgili sorunlara yönelen- bir eğitimi alındığında a n c a k , teorik alanda önde duran görevler, uluslararası ölçekteki güncel tartışma konuları ve kendi ülkemiz devriminin somut sorunları değerlendirilebilir.

İ k i n c i o l a r a k , uluslararası ölçekte önde duran tartışmaların a n a s o r u n u n u n , ama aynı zamanda parti inşasının birinci aşamasının ve bir bütün olarak içe dönük çalışmanın a n a s o r u n u n u n hiç kavranmadığını kanıtlar bir şekilde teorik araştırma çalışmasının baştan "yeteneğe sahip" yoldaşlar çerçevesi ile sınırlandırılmasını çok ürkütücü buluyoruz.

Şu gün gibi ortadadır: Pratik çalışmadan alınmış olan "yetenekli" yoldaşlar uzmanlar olarak araştırma yazıları ortaya koyarlar; sonra da pratik çalışmadan a l ı n m a m ı ş yoldaşların da bunların üzerine tartışmaları (ve herhalde aynı zamanda da değerlendirmeleri) gerekir.

Teorik çalışmanın böyle bir örgütlenmesinde içe dönük çalışmanın teorik alandaki "uzmanları" ile besbelli pratik çalışmayı yürütmek zorunda olan geriye kalan yoldaşlar arasında derin, sıhhatli olmayan bir u ç u r u m oluşmak zorundadır.(*)

Görüşümüze göre bu plan sadece temelden yanlış ve sonradan "tartışması" istenen yoldaşlar için zararlı olmakla kalmamaktadır; o, bunun yanı sıra bir bütün olarak tartışmayı güldürücü haline getirmektedir; çünkü o kadar "yetenekli" olmayanlar sadece "yetenekli" uzmanların ortaya çıkartmış oldukları şeyleri dinleyebilirler, sadece onlar üzerinde "tartışabilirler".

(*) Görüşümüze göre, bu sapma da bir bütün olarak demokratik planın (tasarımın) eksikliğinin bir ifadesi olan bürokratik bir sapma olarak görülmelidir; çünkü parti üyelerinin etkinliğinin arttırılması ve onların sistemli bir şekilde çalışmanın yönetimine çekilmesi, doğrudan ve kopmaz bir şekilde onların teorik çalışmalara katılmalarına; teorik eğitimlerinin ele alınmasına ve teorik alandaki yeteneklerinin adım adım geliştirilmesine bağlıdır. Böyle bir çalışma yürütmeden partinin yönetici bir çekirdeğinin yaratılması hayaldir.
(Bunun için III. bölümün 5. maddesine de bakınız.)

Bu plan, teorik çalışma yapma "yeteneğine sahip olanlar" (veya olduklarını söy - leyenler) için de aşırı derecede zararlıdır, çünkü onlar parti tabanından ve pratik çalışmadan k o p t u k l a r ı n d a n dolayı gittikçe artan bir şekilde "daha yükseklerde uçacaklar", -kendilerini uzmanlar olarak görerek- Marksizm-Leninizmin büyük ilkesel belirleyici sorunlarını ortaya atacaklarına ayrıntıları ve önemsiz tarihsel olayları tartışmaya sokacaklardır.

Teorik çalışmanın içe dönük çalışmada kavranacak esas halka olarak örgütlenmesi demek, ilk planda ve her şeyden önce partinin i s t i s n a s ı z b ü t ü n kadrolarının kendi başlarına ve kollektif bir şekilde Marksizm-Leninizmi inceleme, kavrama ve revizyonizme ve oportunizme karşı ideolojik temel sorunlar uğruna mücadelede onu savunma yeteneğini elde etmeleri için çalışmak demektir. Sorunun özü-Çin devriminin bir alt aşamasının ayrıntıları veya basım tekniğinin pratiği vs. konularında şu veya bu uzmanın bu temel üzerinde eğitilmesi olanağından ve de gerekliliğinden bağımsız olarak-budur. İçe dönük çalışmadan söz edildiğinde tam da b u ön plana çıkarılmalıdır; bir avuç yoldaşın uzmanlaşması değil. Stalin'in SBKP(B)'in XVIII. parti kongresinde söyledikleri vurgulanmalıdır:

* "Ama bütün bilim dallarında çalışan bolşeviklerin çok iyi bilmesi gereken bir
* bilim dalı vardır. O da Marksist-Leninist bilimdir..."
* (Stalin "SBKP(B) MK'nin çalışmaları üzerine XVIII. Parti kongresine rapor",
* 1939, Stalin Eserler c. 14, sf. 220)

Bugün parti inşasında ağırlığı her şeyden önce Stalin tarafından vurgulanan gerekliliği yerine getirmek ve kadroların Marksizm-Leninizmi bilim olarak çok iyi bilmeleri için onu gerçekten incelemelerini güvence altına almak demektir.

b) Modern revizyonizme karşı mücadele yerine — revizyonist bir sözde eserin paraleline düşen akademizm

Lenin, parti inşasının birinci aşamasında "oportunizme ve sosyal-şövenizme karşı tam bir ideolojik ve siyasi zafer" in kazanılması gerektiğini; bunun birinci aşamada merkezi bir sorun olduğunu; çünkü bu zafer kazanılmadan kitlelerin parti inşasının ikinci aşamasında devrimin zaferi için seferber e d i l e m i y e c e ğ i n i vurguladı. (Bkz. Lenin "'Sol' komünizm bir çocukluk hastalığı"ndan BP 12/2 de aktarılan bölüm, sf. 102)

Lenin ve Stalin'den alıntıların TKP/ML(B) tarafından "kendi kelimeleri" ile yapılan özetinde bu fikre hiç rastlanmamaktadır. Oysa, revizyonizm ve oportunizme karşı mücadele birinci aşamanın merkezi bir görevidir.

Bilgiçlik taslamasına ve kelime oyunları yaparak dünya komünist hareketinin tarihi konusunda bile tavır takınmasına rağmen TKP/ML(B)'in bunu sadece anlamamakla kalmayıp, bunun yanısıra aşırı derecede bu gerçeği ihlal ettiği; araştırma yapmada "uzmanlaşma" konusu üzerine kafa yormaktan revizyonistlerin bizim en amansız düşmanlarımız olduğu temel gerçeğini unuttuğu aynı yazının başka bir yerinde açıkça ortaya çıkmaktadır.

Biz burada, Komünist Enternasyonal'in tarihi konusunda modern revizyonistlerin klasik revizyonist bir standart eserinden hiç utanmadan -hem de şu giriş kelimeleriyle- alıntı yapılması gerçeğini kastediyoruz:

> "Bu kongrede (K.E'in V. Dünya kongresi kastadilmektedir -y.n.) Bolşevikleşme konusunda şunlar tespit edilir:"
> (BP 12/2, sf. 90)

Bunun ardından iki buçuk sayfalık (Türkçede 1 sayfadan biraz fazla -ç.n.) bir alıntı yapılmaktadır. Giriş cümlesinden dolayı insan alıntının bizzat V. Dünya kongresinden yapıldığını zannetmektedir. Ama durum hiçte öyle değil ! Kaynak olarak "Moskova 1970" in verilmesi insanı kuşkulandırmaktadır ve daha yakından incelendiğinde bu alıntının yapıldığı kitabın K.E'in bir orjinal belgesinin bir

tıpkı basımı olmadığı; onun, tam tersine revizyonist bir standart eser olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu, kaynağın yanı sıra i ç e r i k t e n de çok açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

Bu alıntıda (Bkz. "Belgeler II", sf. 34 -burada kastedilen bölüm Türkçede yok. -ç.n.) bir "gerçek bolşevik parti" nin 4 belirleyici özelliği tanımlanmakta; ama bu arada kesinlikle raslantısal olmayan bir şekilde hiç tereddüt etmeden sağ-oportunizme ve sosyal-demokrasiye karşı mücadele a t l a n m a k t a d ı r ! Bolşevikleşme üzerine ünlü 12 tezinde Stalin'in ortaya koymuş olduğu Marksizm-Leninizmin teorisinin önemi de aynı şekilde bu revizyonist açıklamada kayıplara karışmıştır. Aynı alıntının başka bir yerinde (a.g.y., sf. 33) Lenin'in " 'Sol' komünizm" ine atıfta bulunarak "Rus örneğinin" şablonçu bir şekilde alınmaması konusuna dikkat çekilmektedir. Oysa aslında, Lenin bu yazısını bambaşka bir amaçla kaleme almıştır, yani girişte de söylediği gibi onun için söz konusu olan

* "Rusya örneği(nin), b ü t ü n (+) ülkelere, kaçınılmaz yakın geleceklerinden
* -tamamen temel nitelikte- bir şeyler .." göstermesidir.
* (Lenin " 'Sol' Komünizm bir çocukluk hastalığı", 1920, Sol Yayınları sf. 8
* -(+) İtalikler Lenin'in)

Bu iki buçuk sayfalık alıntıda bulunan daha bir çok bu tür revizyonist çarpıtmaların yapıldığı gösterilebilir, ama asıl sorun bu değildir. Bu örnekle bizim neyi eleştirdiğimizi böyle göze batar bir şekilde gösterdikleri için burada eleştirilen yazının yazarlarına teşekkür etmemiz gerekir:

Her sorunda (bolşevikleşmenin dünya komünist hareketinin geçmişinde aslında ne olduğu sorununda da) ustalarımızın ana eserlerine -burada özellikle Stalin'in ana eserlerine- başvurmak yerine, "uzman"ın kazaen elinin altında olan ikincil dereceden kitaplardan kopya çekilmektedir; o, besbelli revizyonist standart eserleri eleştirici gözle okumamakla ve onların açıklamalarını kabul etmekle kalmamakta; bunun yanı sıra o, bunları o kadar "yetenekli" olmayan diğer yoldaşları arasında da propaganda etmektedir.

Bu hatanın özü, teorik çalışma konusundaki akademik anlayışta, "somut tahlil" e duyulan sevgide; ağırlığın "araştırmalara" verilmesinde veya genel olarak teorik çalışmanın öneminin ve özünün bir bütün olarak kavranmamasında yatmaktadır.

Bu revizyonist eser (onun mutlaka, bununla birlikte tamamen başka bir şekilde yakasına yapışmak gerekmektedir) şimdilik "uzman"ın kitaplığında kalsaydı da TKP/ML(B)'li bütün yoldaşlar bunun yerine Stalin'in bolşevikleşme konusundaki 12 tezini inceleseler di ne kadar iyi olurdu !

Değinilen münasebetsizliğin gelecekte yinelenmesini olanaksız hale getirmenin tek yolu vardır: B ü t ü n TKP/ML(B)'li yoldaşların ağırlığı kendi safları içinde ve dışındaki revizyonizme karşı mücadelede Marksizm-Leninizmin ilkelerinin incelenmesine ve savunulmasına vermeleri.

c) Bilinçsiz bir şekilde ikinci aşamaya geçilebilir mi ?

TKP/ML(B)'in MK hizibine verdiği bir yanıtla parti inşasının iktidarı ele geçirmeden önceki iki aşaması hakkında şunlar söylenmektedir:

> "İstisnasız bütün Komünist partileri bu iki aşamayı yaşamışlardır ve yaşamak zorundadırlar. Tabii ki bazıları bunu Bolşevik bir tarzda, bilinçli yapmıştır, diğerlerinde gelişmeler bilinçsiz olmuş, olayların kendiliğinden gelişmesi, her Komünist Partisine bu aşamaları yaşatmıştır ya da yaşatacaktır." (BP 12/2, sf. 103)

Lenin, partinin bilinçsiz sürecin bilinçli taşıyıcısı olduğunu öğretir. Bir partinin b i l i n ç s i z bir şekilde esas görev olarak partinin varlığı, pro -

letaryanın öncüsünün kazanılması ile uğraşması nasıl mümkün olabilir ? Parti inşasının yasaları bilinmeden, bilinçsiz bir şekilde yeni tipte bir parti inşa edilemez. MK hizibinin kendiliğindencilik teorisine karşı mücadele etmek isteyen bu yazının yazarının kendisi veya yazarların kendileri, bolşevik partinin yaşamını belirleyen yasalar konusunda tamamen kendiliğindenci bir görüşün çerçevesi içinde kalmaktadır(lar).

"Kendiliğinden gelişme .. " zorlar – bu tamamen yanlıştır ve içinde bir nebze bile gerçek payı yoktur. Kendiliğinden gelişme, Marksizm-Leninizmin incelenmesini; parti inşasının yasalarını çalışmalarının merkezine koymak yerine bir kaç "yetenekli uzman"ın "somut araştırmaları" na güvenen bütün partileri sadece bataklığa ve yozlaşmaya i t e r .

Tarih bunu kanıtlamıştır ve son onyıllar bununla ilgili örneklerle doludur.

Parti inşasının iki aşamasının şu veya bu şekilde, ya "bolşevik bir tarzda" ya da "bilinçsiz" olarak yaşanması gerektiği şeklindeki görüş teorik açıdan kaba bir hatayı içermektedir ve kendiliğindenciliğe tapmaktadır. Bu görüş aslında parti inşası konusundaki Leninist öğretinin değerinin düşürülmesi sonucuna yol açmaktadır; öyle ya bu öğreti ister göz önünde bulundurulsun ister bulundurulmasın sonuçta doğru ve gerekli olan yere varılmaktadır.

d) Parti inşasının iki aşaması ve kitle çalışması

MK hizibi, parti inşasının iki aşaması hakkındaki Leninist teorinin, birinci aşamada dışa dönük hiç bir çalışma yapılamıyacağı; hiç kitle çalışması yapılamıyacağı anlamına geleceği şeklindeki münasebetsiz iddia ile TKP/ML(B)'e saldırdı ve saldırıyor.

Lenin ve Stalin'in tezlerinin bu ilkel t a h r i f i , i l k e s e l olarak reddedilmelidir. Sınıf mücadelesinin somut durumundan, onun hızla yükselmesinden veya hatta s a k i n kalmasından b a ğ ı m s ı z olarak; parti inşasının içinde bulunulan aşamasından da bağımsız olarak Lenin'in daha "Halkın dostları" nda açıklamış olduğu şey geçerlidir:

"Sosyalistlerin görevi, g e r ç e k (+) toplumsal ve ekonomik gelişme yoluna çıkan fiili ve gerçek düşmanlarına karşı gene gerçek mücadelesinde proletaryanın ideolojik önderleri olmak olduğu zaman, durum bütünüyle farklıdır. Bu koşullarda teorik ve pratik çalışma ak saçlı Alman sosyal-demokratı Liebknecht tarafından haklı olarak şöyle tanımlanan tek bir çalışmada kaynaşır:

İnceleme, propaganda, örgütlenme.

Yukarıda üzerinde durulmuş olan teorik çalışma olmadan ideolojik bir önder olamazsınız, bu çalışmayı davanın ihtiyaçlarını karşılamaya yöneltmeden, işçiler arasında bu teorinin sonuçlarının propagandasını yapmadan ve onların örgütlenmesine yardımcı olmadan ideolojik önder olamıyacağınız gibi."
(Lenin " 'Halkın dostları' kimlerdir ve sosyal-demokratlara karşı nasıl mücadele ederler ? ", 1894, Bütün Eserler c. 1, sf. 302, Ülke Yayıncılık 1978 - (+) İtalikler Lenin'in)

TKP/ML(B)'in yanıtını inceleyelim. MK hizibinin, TKP/ML(B)'in kitle çalışması yapmak istemediği suçlamasına karşılık olarak YDBK'nin eski bir belgesinden alıntı yapılmaktadır:

"Açıktır ki; bu iki dönem birbirinden Çin seddi ile ayrılmamıştır. Sınıf mücadelesinin gelişkin olduğu ülkelerde, esas olarak ikinci dönemin görevleri olan görevler bizzat partinin önüne çıkabilir."
(BP 12/2, sf. 104)

Böylece, parti inşasının iki aşaması arasındaki içsel ilişki tamamiyle yanlış bir şekilde sınıf mücadelesinin keskinleşmesinin bir sorunu haline getirilmektedir. Bu "somut" yanıtla ilkesel sorundan kaçınılmaktadır; onunla ilke hiç savunu

lamaz, tam tersine ona saldırılır, o zedelenir. MK hizibinin kullandığı "birinci aşama : teori", "ikinci aşama : pratik" şeklindeki sakat eşitlemeyi reddetmek yerine aslında o k a b u l edilmektedir.

Sadece sınıf mücadelesinin gelişkin olduğu ülkelerde değil b ü t ü n ülkelerde ve bütün koşullarda parti "esas olarak" şimdiden milyonlarca kitlelere önderlik etme görevi ile k a r ş ı k a r ş ı y a d ı r . Nicel olarak bakıldığında sadece bu karşı karşıya olmanın derecesi, sınıf mücadelesinin gelişkinliğinin derecesine göre farklıdır. Parti inşasının temel fikri ve partinin temel görevi h e r z a m a n -yani parti inşasının birinci aşamasında da- ajitasyon ve propaganda yapmak, sınıf mücadelesine müdahale etmek, kitlelerin eylemlerine önderlik etmektir. Parti inşasının birinci aşaması ile ikinci aşaması arasındaki fark sadece bu çalışmanın a ğ ı r l ı k n o k t a s ı n ı n ve hedefinin farklı olmasında; bu görevi ç ö z m e olanağının nitel olarak farklı olmasında yatmaktadır; çünkü birinci aşamada milyonlarca kitleye siyasal eylemde önderlik etme görevini şimdiden başarılı bir şekilde ç ö z m e k o l a n a k s ı z d ı r .

İlk bakışta sadece teorik olarak yanlışmış gibi görünen TKP/ML(B)'in belgesindeki formülasyonun tehlikesi gün gibi ortadadır: Eğer bugün darbeden sonra bir müddet gelişkin sınıf mücadelesi y o k s a , yukarıda aktarılan görüşle, teoriyi işçilerin sorularını yanıtlamak; işçileri temel sorunlara dayanarak eğitmek ve örgütlemek yerine onlardan koparmak isteyenlerin sapmaları için köprü kurulmaktadır; böylece de kızıl teori kaçınılmaz olarak "gri teori" haline getirilmiş olur.

Parti inşasının iki aşaması ve kitle çalışması konusunda kaba başka bir hata da, parti inşasının ikinci aşamasındaki kitle çalışmasının niteliğini belirtirken şunun ileri sürülmesidir:

> "İkinci aşama -öncü artık kazanılmıştır- dışta çalışmanın esas biçimi milyonlarca kitleyi harekete geçirmek için a j i t a s y o n d u r ."
> (BP 12/2, sf. 103)

Bu hata da belli bir geçmişe sahiptir. Aynı hata örneğin YDBK 17. toplantısının belgesinden TKP/ML(B)'in aktardığı pasajda karşımıza çıkmaktadır; orada şöyle denmektedir:

> "Bu dönemde kitle içinde çalışmada ajitasyon ağırlık kazanacaktır."
> (BP 12/2, sf. 104)

Parti inşasının ikinci aşamasının özelliklerini ayrıntılı bir şekilde ele almadan da bu tür formülasyonların yanıltıcı ve yanlış oldukları saptanmalıdır.

TKP/ML(B)'in bundan bir kaç sayfa önce Lenin'in " 'Sol' Komünizm" inden yaptığı alıntıda "sadece propaganda(nın), sadece ajitasyon(un)" yeterli olmadığı söylenmektedir. "Bunun için bu yığınların kendi öz siyasi tecrübeleri gereklidir." İkinci aşama tam da bu nedenden dolayı milyonlarca kitlenin kazanılması ve onların devrim mevzilerine yerleştirilmesi aşaması; proletaryanın ve onun müttefiklerinin geniş geniş kitlelerinin komünist partisi önderliğinde siyasal eylemler düzenlemeleri dönemidir.

Bundan dolayı Stalin komünist partisinin ikinci aşamadaki temel görevini şu şekilde nitelendiriyor:

> "İşçilerin ve ezilenlerin geniş kitlelerini öncünün safına kazanmak (+) (kitleleri savaş durumuna getirmek); çalışmanın temel biçimi: Kesin savaşlardan önce kitlelerin pratik eylemi."
> (Stalin "Rus komünistlerinin politik stratejisi ve taktikleri üzerine", 1921 Bütün Eserler, c. 5, sf. 68 -(+) İtalikler Stalin'in)

xxxxx
xxx
x

II. SİYASAL ALANDAKİ BİR TEMEL HATA

TKP/ML(B)'in şimdiki kitle çalışmasında kavrayacağı esas halka ne olmalıdır ?

1 Mayıs 1981 ile ilgili olarak yayınlanan "1 Mayıs ve görevlerimiz" adlı yazıda bu konuda şunlar söylenmektedir.

> "Komünistlerin görevi bu mücadeleleri (gelişen kendiliğinden mücadeleler kastedilmektedir -y.n.) kısa dönemde bir hedefe; c u n t a n ı n bütünü ile teşhir ve tecrit edilmesi ve yıkılması hedefine yönlendirmektir.
>
> Bugün dışa dönük çalışmada kavranacak halka; cuntanın teşhiri ve tecriti hal kasıdır. B u y a p ı l ı r k e n komünistler; cunta sonrası gelecek bir sivil yönetimin de gerçek kurtuluş olmadığını daha şimdiden açıklamak zorundadırlar."
> (BP 11/1, sf. 32)

Kitle çalışması için ortaya konan bu direktifin temel siyasi hatası, açıkça cuntanın teşhirinin esas ve doğrudan "kavranacak halka" olarak görülmesinde ve ancak bundan sonra, bu görevin çerçevesi içinde ("bu yapılırken") gelecek sivil yönetimin teşhiri sorununun ele alınmasında yatmaktadır.

Oysa görüşümüze göre, parti inşasının şimdiki aşamasındaki kitle çalışması sorununa bağlı olarak ele alındığında sorun aslında yukarıdakinin tam tersidir.

Cuntaya karşı olanların saflarından proletaryanın öncüsünü kazanmak için -temel görev budur- Türkiye'deki kompradorların ve toprak ağalarının h e r yönetimine karşı her şeyden önce d e v r i m i n propagandası yapılmalı ve Ecevit dostlarının ve sözde Marksistlerin tuttukları "cuntanın teşhiri" oportunist yolu en sert bir şekilde ve öncelikle mahkum edilmelidir.

xxxxx
xxx
x

III. ÖRGÜTSEL ALANDAKİ TEMEL BÜROKRATİK HATALAR

1. TKP/ML(B) içindeki Marksist-Leninistler, (TKP/ML -ç.n.) 1. MK 8. toplantısından sonra kamuoyu önünde tartışmaktan ve eleştirmekten kaçınmışlardır.

Görüşümüze göre, TKP/ML(B)'li yoldaşlar 1. Konferanslarında bütünüyle haklı bir şekilde, MK hizibinin demokratik merkeziyetçiliği tamamen tasfiye ettiği bir durumda 2. MK'nin revizyonist disiplinini hala tanımanın ihanet demek olacağını, bundan dolayı örgütsel olarak yeni bir yapı oluşturmaları gerektiğini ve öncelikle ideolojik-siyasal görüş ayrılıklarının kesinlikle kamuoyuna açık, kitleler önünde yürütülmesi gereken ideolojik mücadele içinde halledilmesi gerektiğini saptadılar. TKP/ML(B) 1. Konferansı şu tespiti yapıyordu:

> "Böyle bir durumda 'birlik' adına Merkez Komitesinin disiplinini tanımaya devam etmek; ve var olan görüş ayrılıklarını kitlelerden gizlemeye devam etme Marksizm-Leninizme ihanet olacaktır."
> (BP 11/1, sf. 106)

Bununla birlikte bölünmeden sonra bugünkü TKP/ML(B)'li yoldaşlar, partinin sempatizanlarının büyük çoğunluğunun parti içindeki görüş ayrılıkları konusunda h i ç b i r ş e y bilmedikleri bir durumla karşı karşıya kaldılar.

Partinin bölündüğü anda devrimcilerin ve Marksist-Leninistlerin kitlelerden tecrit olmalarına önemli derecede katkıda bulunan böyle bir durum nasıl ortaya çıktı ?

"Eski" TKP/ML içindeki görüş ayrılıkları "iki çizgi" aşamasına vardıktan sonra, yani 1. MK 8. toplantısında bugünkü TKP/ML(B)'li yoldaşlar, ilkesel ideolojik ve siyasal sorunlardaki bu ayrılıklar üzerine kamuoyuna açık tartışma yürütülmesi isteminde bulundular. Bu haklı istem 1. MK'nin çoğunluğu tarafından reddedildi.

Bugünkü TKP/ML(B)'li yoldaşlar bu karara uydular ve parti içinde görüş ayrılıkları, hatta iki çizgi olduğunu dışa karşı kitlelere bildirmediler. Görüşümüze göre bu, yapılan vahim bir hataydı ve onun acısı hala çekilmektedir.

Eğer TKP/ML(B) 1. Konferansında, kamuoyu önünde polemik yürütmekten kaçınmaya devam etmenin Marksizm-Leninizme ihanet olacağı saptanıyorsa; o zaman TKP/ML(B)'in, 1. MK'nin 8. toplantısından sonra "eski" TKP/ML içindeki oportunist çizgiye karşı kamuoyu önünde tartışmaktan ve eleştirmekten kaçınmasını b u g ü n nasıl değerlendirdiği sorunu doğal olarak ortaya çıkmaktadır.

Bizim için burada söz konusu olan sorun, ne dereceye kadar daha o zamandan oportunistlerden örgütsel olarak ayrılık sorununun, "eski" TKP/ML'in bölünmesi sorununun ortaya atılması gerektiği değildir. Görüşümüze göre, sorun daha çok, "eski" TKP/ML içindeki Marksist-Leninist muhalefetin parti içindeki oportunizme karşı kamuoyu önünde polemik yürütmekten kaçınmasının doğru, ilkelere bağlı bir tavır olup olmadığının özeleştirici bir şekilde saptanmasıdır.

Adı geçen üç broşürde TKP/ML(B) bu soruyu, görüşümüze göre, açıkça yanlış yanıtlamaktadır; yani, o, TKP/ML içindeki oportunist çizginin kamuoyu önünde tartışılmasından ve eleştirilmesinden k a ç ı n m a s ı n ı doğru bir tavır olarak savunmaktadır.

TKP/ML(B)'in bu görüşü gerekçelendirdiği kanıtları aşağıda incelemek ve bu kanıtların ve bu görüşün neden görüşümüze göre komünist partisindeki demokratik merkeziyetçiliğin temel ilkelerini ihlal ettiğini tek tek açıklamak istiyoruz.

Bununla birlikte TKP/ML(B)'in kanıtlarını tek tek ele almadan önce, onlara dayanarak TKP/ML(B)'in kanıtlarını gözden geçirmek için Lenin ve RSDİP içindeki bol-

şeviklerin bu sorunla ilgili görüşlerini ve pratiklerini kısaca açıklamak isti yoruz.

o o o o o o o o o o o

2. "Parti içinde iki çizgi" olduğunda Lenin ve Bolşevikler h e r z a m a n kamuoyu önünde tartışmış ve eleştirmişlerdir

Lenin ve bolşevikler her zaman -özellikle de azınlık olduklarında- MK'nin veya parti kongresinin kararlarını eleştirmeye; ve açık ve kamuoyu önünde bir tartışma başlatarak y a n l ı ş kararların mümkün olduğunca çabuk düzeltilmesini veya iptal edilmesini sağlamaya hakları olduğu konusunda diretmişlerdir. (*)

RSDİP'nin II. Parti kongresinde delegelerin çoğunluğu tarafından -bizzat bu parti kongresinde keskin bir ideolojik mücadeleye konu olduktan sonra- kabul edilen parti tüzüğünün 1. maddesindeki oportunist Martowcu formülasyon III. Parti kongresinde tüzükten çıkarıldı ve yerine doğru Leninci formülasyon kondu.

Bu mümkün oldu, çünkü Lenin II. Parti kongresinden sonra menşeviklerin örgüt sorunlarındaki oportunizmine karşı kamuoyu önünde keskin bir ideolojik mücadele yürütmüş; demokratik merkeziyetçiliğin temel ilkelerini ortaya koymuş ve onları oportunistlere karşı tutarlı bir şekilde savunmuştu.

Lenin ve bolşevikler bu amaçla, kendi görüşlerini k a m u o y u ö n ü n d e çıklamaya hakları olduğu konusunda direttiler. Propaganda özgürlüğü, bolşevik örüşleri hem parti içinde hem de kamuoyu önünde gazeteler, broşürler, konuşma - ar, tartışmalar vs. yoluyla işçi kitleleri ve partinin sempatizanları arasında aygınlaştırma özgürlüğü şeklindeki bu hak, Lenin'in RSDİP'nin II. Parti kongreinden ve III. Parti kongresinden sonra; kitlesini bolşevizme kazanmak için meneviklerin örgütüyle birleşme çabasında bulunması için bir bütün olarak temel oşuldu.

Merkezi organın ve parti MK'nin menşeviklerin elinde olduğu ve pratikte artık birleşik bir partinin olmadığı sırada bolşevikler bu amaçla -Ocak 1905'de ilk sayısı yayınlanan- kendi bolşevik organlarını,"Vperyod" (İleri) adlı gazeteyi çıkardılar. (Bkz. "SBKP(B) Tarihi - Kısa Ders", sf. 74, Aydınlık Yayınları, Eylül 1970)

"Çoğunluğun yazar gurubu çoğunluğun bir yayın organını (+), 4 Ocak 1905'den (yeni tarz) beri h a f t a l ı k (+) çıkmakta olan 'Vperyod' gazetesini kurmuştu. Bugüne kadar (3 Şubat 1905) da dört sayı çıkmıştır. 'Vperyod' gazetesinin çizgisi (Almancada "Richtung" "yön, eğilim" -ç.n.) eski 'İskra'nın çizgisidir (+). 'Vperyod' eski 'İskra' namına yeni 'İskra' ya karşı kararlı bir şekilde mücadele etmektedir... 'Vperyod' ile yeni 'İskra' arasındaki ilkesel görüş ayrılıkları eski 'İskra' ile 'Raboçeye Delo' arasındakilerle

---

*) Lenin'in aşağıda aktaracağımız, ideolojik mücadelenin açık ve kamuoyu önünde yürütülmesinin mutlak gerekliliği konusundaki görüşleri her ne kadar parti içindeki durumun "normal" olmadığı, bolşeviklerin ve menşeviklerin hizibinin yanyana var olduğu bir zamana ait olmalarına rağmen, ilkesel öneme sahiptirler. Bu arada Lenin'in hangi şekilde -konuşma ve tartışmalarda mı yoksa kendi gazetesi vasıtasıyla mı- kendi görüşlerini kamu önünde yaygınlaştırdığı sorunun tali yanıdır. Bu, her bir özel duruma bağlıydı. Bununla birlikte belirleyici olan, Lenin'in açık ve kamuoyu önünde yürütülen ideolojik mücadeleyi parti içi demokrasinin temel bileşeni olarak kavramış olmasıdır.

esas olarak aynıdır. Biz bu görüş ayrılıklarını önemli buluyoruz, buna rağmen görüşümüze göre, bu görüş ayrılıkları, görüşlerimizi, eski 'İskra' nın görüşlerini b ü t ü n ü y l e savunma olanağının bize tanınması koşulu altında b i r (+) parti içinde ortak çalışma yapmamızın önünde aslında bir engel oluşturmamaktadır."
(Lenin, "RSDİP içindeki bölünmenin kısa açıklaması", 1905, Bütün Eserler c. 8, sf. 117 - 119, Alm. -(+) İtalikler Lenin'in)

Yani Lenin, kamuoyu önünde, işçi kitleleri ve parti sempatizanları önünde propaganda yapma özgürlüğünün korunması koşulu altında bolşeviklerin, merkezi o zamanlar menşeviklerin elinde olan RSDİP'ne üye olarak kalmaya devam etmelerini olanaklı görüyordu.

II. Parti kongresinin hemen ardından, bolşevikler ve menşevikler arasındaki görüş ayrılıkları daha gelişmesinin ilk safhasındayken "İskra" yazı kuruluna yazdığı Kasım 1903 tarihli mektupta Lenin, menşeviklerin açık bölücü faaliyetleri; açık ve kamuoyu önünde eleştiri ve polemiğin gerekliliği; ve tartışmada mümkün olan en geniş kamuoyunun sağlanması konusunda şöyle diyordu:

" 'Ne yapılmamalıdır ?' (Genel olarak ne yapılmamalıdır ve özel olarak bir bölünmeyi önlemek için ne yapılmamalıdır ?) sorusuna benim cevabım şudur: Herşeyden önce, partiden, bölünmenin ortaya çıkışına ve büyümesine temel olan sebepleri gizlemeyin; dahası, bunları yalnızca partiden değil, fakat mümkün olduğunca dıştaki kişilerden de gizlemeyin. Gizli bir örgütte zorunlu olarak gizlenmesi gereken şeyleri düşünerek 'mümkün olduğunca' diyorum. Fakat bizim bölünmemizde bu çeşit şeylerin hiç bir taraf açısından önemli yönü yoktur. -G e n i ş k a m u o y u- bu, önlenebilecek bölünmeleri önlemenin ve artık önlenemez hale gelen bölünmelerin zararlarını en aza indirmenin en emin ve tek güvenilir yoludur... İşçilerin bizi anlamaya devam edebilmeleri, onların mücadele tecrübesi ve proleter içgüdüsünün biz 'önderlere' de bir şeyler öğretmesi için örgütlü işçiler bölünmeye temel olan sebeplerin ortaya çıkışını izlemesini (böyle sebepler her kitle partisinde her zaman olmuştur ve her zaman da olacaktır), bu sebepler karşısında b i l i n ç l i davranmasını ve olayları bir bütün olarak Rusya'da veya yurtdışındaki herhangi bir köşede partinin tümünün çıkarları, hareketin tümünün çıkarları açısından değerlendirmesini öğrenmelidirler."
(Lenin, " 'İskra' yazı kuruluna mektup ", 1903, T.E. c.7, sf. 106 - 107,Alm)

Birlik Kongresi denilen ve Nisan 1906'da Stokholm'da yapılan RSDİP'nin IV. Kongresinde -bu kongrede bolşevikler ve menşevikler şekilsel olarak yeniden bir partide birleştiler, birleşik bir merkeze sahip olan birleşik bir parti örgütü kurdular- ve bolşeviklerin menşeviklerle beraberce ortak parti örgütlerinde mücadele ettikleri bundan sonraki dönemde Lenin, ancak uyulduğunda bolşeviklerin menşeviklerle bu şekilde birleşmesini olanaklı kılmış olan demokratik merkeziyetciliğin iki temel ilkesini vurguladı:

Birinci olarak, bütün parti üyelerini ve bütün parti örgütlerini kapsıyan ve böylece her parti üyesini görüş ayrılıkları konusunda ayrıntılı bir şekilde bilgilendiren ve onun b i l i n ç l i bir şekilde şu veya bu taraf yanında yeralmasını olanaklı kılan "en kararlı, en açık ve en amansız ideolojik mücadele" yürütme olanağı.

"RSDİP'nin Birlik Kongresi üzerine rapor" unda Lenin bu konuda şunları söylüyor:

"Sosyal demokratlarımızın sağ kanadının bu eğilimlerine karşı en kararlı, en açık ve en amansız ideolojik bir mücadele yürütmeliyiz. Parti kongresinin kararlarının en geniş bir şekilde tartışılması hakim kılınmalıdır; b ü t ü n parti üyelerinden bu kararlar konusunda tamamiyle bilinçli ve eleştirisel bir tavır takınmaları talep edilmelidir. Bütün işçi örgütlerinin sorunu bilerek, şu veya bu karar hakkında onaylarını veya reddetmelerini bildirmeleri sağlanmalıdır. Eğer Partimizde demokratik merkeziyetciliği hayata geçirmeye gerçekten ciddi bir şekilde kararlıysak, işçi kitlelerini Parti sorunlarının

* bilinçli çözümüne katmaya kararlıysak, bu tartışma basında, toplantılarda, çevrelerde ve guruplarda düzenlenmelidir.
* (Lenin, "RSDİP'nin Birlik Kongresi üzerine rapor", 1906, T.E. c.10, sf. 383 - 384)

İkinci olarak, Lenin parti toplantılarının yanı sıra işçilerin ve parti sempatizanlarının kitle toplantılarında da eleştiri ve propagandada özgürlüğünün tanınmasını talep etti. Lenin:

* ".. zararlı bulduğumuz adımların, kararların ve eğilimlerin en geniş ve en özgür bir şekilde tartışılmasını ve mahkum edilmesini.." talep etti. "Partimizin gerçekten k a m u y a a ç ı k bir görüşü sadece bu tür tartışmalar kararlar ve protestolarla benimsenecektir. O, sadece bu koşul altında, görüşlerini h e r z a m a n (+) bildirmesini bilen ve billurlaşmış olan g ö r ü ş ü (+) yeni bir parti kongresinin k a r a r ı n a dönüştürmek için doğru yolları bulan gerçek bir parti olacaktır."
* (a.g.e., sf. 384 -(+) İtalikler Lenin'in)

Bolşeviklerin legal günlük gazetesi "Volna" da yayınlanan özel bir makalesinde Lenin bu konuda şunları söylüyordu:

* "Eleştiri, Parti programının temel ilkeleri çerçevesinde tamamen serbest olmalıdır (örneğin Plehanov'un RSDİP II. Kongresinde bu konuyla ilgili yaptığı konuşmayı anımsatırız) ve sadece Parti toplantılarında değil, kitle toplantılarında da (böyle olmalıdır -ç.n.). Böylesi bir eleştiri ya da 'ajitasyon' (Çünkü eleştiri ajitasyondan ayrılamaz) yasaklanamaz."
* (Lenin, "Eleştiri özgürlüğü ve eylem birliği", 1906, T.E. c. 10 sf. 447 Alm)

RSDİP IV. Parti kongresinden sonra tartışma ve eleştiri özgürlüğü, bolşeviklerin toplantı ve tartışmalarda kendi görüş ve düşüncelerini açıklamaları ve bunun yanı sıra içinde tartışma konusu olan sorunlar ve devrim sorunları hakkında kendi görüşlerini açıkladıkları kendi yayın organlarını -günlük gazeteler, haftalık gazeteler, legal ve illegal gazeteler- yaratmaları vasıtasıyla sağlandı.

Örneğin Petersburg'da bolşevikler 1906 yılının ilkbahar - yazı arası "Volna" (Dalga), "Vperyod" (İleri) ve "Echo" (Yankı) adlı günlük gazeteleri çıkardılar. Bunun dışında Bolşeviklerin Kiev'de çıkardıkları "Rabotnik" (İşçi) adlı legal gazete, Moskova'da çıkardıkları "Svetog" (Meşale) adlı günlük legal gazete, bunların sadece bir kaçıdır. RSDİP'nin Moskova ve Petersburg komitesinin organı olan "Proletari" (Proleter) IV. Parti kongresinden, Birlik Kongresinden sonra bolşeviklerin illegal organı olarak çıkarıldı. "Proletari" pratikte bolşeviklerin merkez organıydı. Bu organ Aralık 1909'a kadar çıkarıldı. Bundan sonraki yıllarda da bolşeviklerin başka legal ve illegal gazeteleri Rusya'nın çeşitli yerlerinde değişik adlar altında çıkarıldı.

Lenin ve bolşeviklerin bu davranışından, bolşeviklerin RSDİP içinde en zor koşullar altında oportunistlere karşı mücadele ettikleri durumlarda bile, (mensevikler II. Parti kongresinden sonra, önce parti yayın organını sonra da MK'ni ele geçirdiler; "Birlik Kongresi"nde bolşevikler azınlıktaydı, RSDİP merkez organı "Sosyal demokrat" pratikte menşeviklerin organıydı) bolşeviklerin en geniş kamuoyu önünde özgürce kendi görüşlerinin propagandasını yapma; Menşeviklerin görüşleri üzerine özgürce tartışma ve onları eleştirme hakkına sahip olduğu konusunda Lenin'in k e s i n bir şekilde diretmiş olduğunu öğrenebiliriz. Bu, Lenin ve bolşeviklerin, menşeviklerden talep ettikleri temel bir koşuldu; o, aslında, menşeviklerin partinin birliğini demokratik merkeziyetcilik temelinde yeniden inşa etmek veya korumak konusunda ne kadar ciddi olduklarının ölçülebileceği gerçek bir denek taşıydı.

3. Kamuoyu önünde tartışmadan feragât parti içinde oportunizm karşısında gerilemedir

TKP/ML(B) 1. Konferansının görüş ayrılıklarının kitlelerden gizlenmesini ve kamu oyu önünde tartışma yürütülmesinin engellenmesini revizyonist yöntemler olarak mahkum eden ve oportunist çizgiye karşı polemiği artık en geniş kamuoyu önünde yürütebilmek için "eski" TKP/ML içindeki iki çizgi mücadelesinin bütün ideolojik -siyasal belgelerini yayınlayacağını ilan eden kararını tamamen desteklediğimizi ve doğru bulduğumuzu burada vurgulamak istiyoruz. (Bununla ilgili olarak bkz. BP 11/1, sf. 107, 5 no'lu karar)

Bugün TKP/ML(B)'de örgütlenmiş olan TKP/ML içindeki Marksist-Leninist muhalefe tin; revizyonist 2. MK'nin bu muhalefeti tasfiye etmek için açıkça girişimde bulunmasına kadar kendi görüşlerini kamuoyu önünde a ç ı k l a m a m ı ş olduğu ve parti içindeki yanlış, Marksizm-Leninizmle çelişen görüşleri ve oportunist çizgiyi aynı şekilde kamuoyu önünde e l e ş t i r m e m i ş olduğu bir ger - çektir. (*)

Öte yandan bugün TKP/ML(B)'de olan yoldaşlar bilindiği gibi 8. toplantıda ve ondan sonra da polemiğin kamuoyu önünde yürütülmesini talep etmişler; ve parti içinde iki çizginin varlığına son vermek için ve oportunist çizgiye karşı ideolojik-siyasal mücadelede Marksist-Leninist çizgiyi muzaffer kılmak için bunun tek doğru tavır olduğunu belirtmişlerdir.

Bu, şüphesiz ileri atılan büyük bir adımdır; ama TKP/ML(B)'in eskiden kamuoyu önünde kendi çizgisini propaganda etmekten ve 1. MK çoğunluğunun revizyonist çizgisini eleştirmekten vazgeçmiş olması konusunda bugün tavrının ne olduğu sorusunu yanıtlamamaktadır.

Lenin ve RSDİP içindeki bolşeviklerin görüş ve pratiklerine dayanarak gösterdiğimiz gibi, böyle durumlarda Lenin kendi ilkeli çizgisini hem parti içinde, hem de kamuoyuna açık olarak işçi kitleleri önünde açıklamış ve oportunist çizgiyi eleştirmiştir. Lenin, bu sorunda her türlü ödüne, her türlü uzlaşmaya karşıydı.

TKP/ML(B)'in tavrı ise bundan farklıdır. Onun bu konudaki görüşleri ile Lenin'in pratiği arasında temel bir çelişki bulunmaktadır.

Bugün TKP/ML(B)'de olan yoldaşların 8. toplantıdan sonra neden kamuoyu önünde polemik yürütmekten feragât ettikleri sorusunu TKP/ML(B) şöyle yanıtlıyor:

> "Merkez Komitesi çoğunluğu bu görüşü (kamuya açık tartışma talebini -y.n.) reddetti. Her ne kadar ilke olarak bu görüş doğru ise de, içinde bulunulan anda bunun uygulanmasının eylem birliğini engelleyeceği için yanlış olduğu görüşünü savundu.
>
> Marksist-Leninist kanat, parti içinde hala Marksist-Leninist görüşleri yay - manın ve doğru görüşleri hakim kılmanın mümkün olduğundan yola çıkarak; gö - rüş ayrılıklarının kitleye açılmaması kararını yanlış bulduğu halde ayrılığı gündeme getirmedi. Disipline u y d u . (BP 11/1, sf. 38 - 39)

(*) Bununla birlikte burada bir sınırlamanın yapılması gerekmektedir: Bugünkü TKP/ML(B)'in üyeleri gerçi tasfiye girişiminden önce parti içindeki revizyonist görüşlere kamuoyu önünde saldırmamış, onları eleştirmemiştir; ama hem 1979 başında yapılmış olan "Yaşasın Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti !" adlı toplantıda, hem de 1979 yılının sonunda Stalin'in 100. doğum yılını kutlama toplantısında bir kaç temsilci Mao Zedung, onun kazanımları ve hataları konusunda parti içinde varolan revizyonist görüşlerle çelişen kendi tavırlarını o l u m l u bir şekilde k a m u o y u ö n ü n d e yaptıkları konuşmalarda açıkladılar. Bu tavrı, eskiden olduğu gibi şimdi de çok olumlu ve desteklenmesi gereken bir ta - vır olarak değerlendiriyoruz.

örüşümüze göre, bu kanıtlama birden fazla temel hatayı içermektedir:

Birincisi: Marksist-Leninist muhalefetin polemiğin kamuoyu önünde yürütülmesi talebi, 8. toplantıda ve ondan sonraki dönemde Marksist-Leninist çizginin propagandasının yapılmasına özgürlük tanınmasını ve "eski" TKP/ML içindeki oportunist çizgi üzerine tartışılmasına ve onun eleştirilmesine özgürlük tanınmasını talep etmek demekti. MK'nin kamuoyu önünde polemik yürütülmesini yasaklayan kararına uymak demek, bu belirleyici talepten feragât etmek, muhalefetin kitleler önünde Marksist-Leninist çizgiyi propaganda etme ve oportunist çizgiyi eleştirme vazgeçilmez hakkından vazgeçmesi demekti. Bu, "eski" TKP/ML içindeki oportunizmin basısı karşısında açıkça bir geri çekilme demekti.

arti içi mücadele pratiği içinde oportunistler kamuoyu önünde kendi çizgileri - nin -hem de onun bir bütün olarak partinin görüşü olduğunun- propagandasını ya - pabiliyorlardı; buna karşın Marksist-Leninist muhalefetin kendi görüşlerini kamuoyu önünde propaganda etmesi yasaklanmıştı ve görüşlerinin parti içinde yayılmasının karşısına zorluk çıkarılıyor veya engelleniyordu. Böylece, muhalefetin belgelerinin parti içinde yayılmasının bilindiği gibi s i s t e m l i bir şekilde engellendiği; TKP/ML 2. Konferansındaki delegelerin çoğunluğunun belgeleri bilmedikleri ya da incelemedikleri ortaya çıktı. (Bkz. BP 11/1, sf. 52 ve 39)

Bu durumda kamuoyu önünde polemik yürütülmesi konusunda, bugün TKP/ML(B)'de olan yoldaşların sözleri, (yani) propaganda ve eleştiride özgürlük tanınması t a l e p l e r i ile; h a r e k e t l e r i , (yani) parti içi mücadelede oportunist çizgiye karşı kamuoyu önünde polemik yürütmekten kaçınmaları arasında uyum bulunmamaktadır; tam tersine bunların arasında büyük çelişki bulunmaktadır.

Biz devrimci muhalefetin 8. toplantıda kamuoyu önünde eleştiri ve polemik yürütmekten vazgeçmesini ağır bir hata olarak görüyoruz. Lenin ve bolşeviklerin görüş ve pratiğine bağlı kalınmasını ve ideolojik ve siyasal sorunlarda temel çelişkiler ortaya çıktığında -hele hele bu çelişkiler iki çizgi niteliğine bürünmüş ise- oportunist sapmalara ya da oportunist çizgiye karşı kamuoyu önünde polemik yürütülmesini kesinlikle gerekli buluyoruz.

Oportunistleri işçi sınıfı önünde teşhir etmenin; işçi sınıfının kesimleri üzerindeki etkinliklerine karşı mücadele etmenin; parti dışındaki işçileri oportunizme karşı pratik mücadelede ideolojik ve siyasal açıdan eğitmenin en iyi ve en güvenilir aracı kamuoyu önünde yürütülen polemiktir. Kamuoyu önünde yürütülen polemikler böylelikle ilkelere bağlı çizginin yayılmasına ve işçi kitleleri arasındaki etkisinin sağlamlaşmasına hizmet eder. O, bundan da öte kamuoyu önünde yapılan eleştiri ve tartışmalar aracılığıyla Marksist-Leninist görüşleri temsil etmeyi ve savunmayı öğrenen kadroların ideolojik mücadele içinde eğitilmelerinin önemli bir aracıdır.

İkincisi: Oportunistlerin kamuoyu önünde tartışma ve eleştirinin "eylem birliğini engelleyeceği" şeklindeki sakat kanıtını Marksist-Leninist muhalefetin teşhir etmesi kesinlikle gerekliydi.

Lenin'in hangi durumlarda kamuoyu önünde tartışma ve eleştirinin sınırlandırılmasını uygun gördüğünün, hangi durumlarda görmediğinin açıklanması gerekliydi. Bu açıklamadan, Lenin'in kesinlikle tartışma konusu olan sorunların kamuoyu önünde tartışılmasının "eylem birliğini engelleyeceği" görüşünde olmadığı; ideolojik-siyasal sorunlarda görüş ayrılıkları çıktığında, Lenin'in tartışma ve eleştirinin h i ç b i r şekilde sınırlandırılamayacağı görüşünde olduğu sonucu açıkça ortaya çıkardı.

Lenin, "proletaryanın eylem birliği"nin bozulmaması gerektiği kanıtına dayanarak eleştiri ve tartışma özgürlüğünün kısıtlanmasının ne demek olduğunu açık bir şekilde ortaya koydu:

> "Ama birleşik bir partide bu ideolojik mücadele örgütü bölmemeli; proletaryanın eylem birliğini bozmamalıdır. Bu, partimizin pratiğinde hala yeni olan bir ilkedir ve onu doğru bir şekilde pratiğe uygulamak için çok çalışmak gereklidir.

Tartışma özgürlüğü v e eylem birliği — işte elde etmeye çalışmamız gereken şey budur."
(Lenin, "RSDİP'in Birlik Kongresi üzerine rapor", 1906, T.E. c. 10, sf. 384)

Lenin başka bir yazısında şöyle diyor:

"Partinin siyasal davranışı b i r l e ş i k olmalıdır. Belirli eylemlerin birliğini yaralayan her türlü 'çağrı' ya hem kitle toplantılarında, hem parti toplantılarında, hem de Parti basınında izin verilmemelidir... Demokratik merkeziyetçilik ve yerel kuruluşların özerkliği ilkesi belli bir eylemin (+) birliğini sarsmadığı sürece, tamamen ve her yerde eleştiri özgürlüğü (+) ve Parti tarafından kararlaştırılan bir eylemin b i r l i ğ i n i (+) yok eden ya da zorlaştıran h i ç b i r (+) eleştiriye izin verilemezlik anlamına gelir."
(Lenin, "Eleştiri özgürlüğü ve eylem birliği", 1906, T.E. c. 10, sf. 447, - (+) Altı orjinalde çizili)

Buradan Lenin'in, ideolojik-teorik ve siyasal alandaki sorunlar üzerine yürütülen ilkesel tartışmalarda, tartışma ve eleştirinin h i ç b i r şekilde sınırlandırılmasını kabul etmediği açıkça ortaya çıkmaktadır.

Lenin ancak partinin ve proletaryanın somut eylemleri ile ilgili olan kararlar söz konusu olduğu zaman kararlar üzerine kamuoyu önünde ve parti içinde tartışılmasını, onların eleştirilmesini uygun görmüyordu. Ama o burada da, bu tür durumlarda da ayrım yapıyordu: Eğer gerçekten eylemin birliği bozulacaksa, ancak o zaman eylem kararlarının tartışılmasına izin verilemez.

Tartışma ve eleştiri özgürlüğü; alınan kararlara muhalefet yapma hakkı; kararların düzeltilmesi veya geri alınması için mücadele etme hakkı sorunlarında demokratik merkeziyetçiliği zedeleyen bürokratik ve revizyonist disiplin anlayışını savunanlara karşılık olarak Lenin önemle şunu saptadı:

Parti içinde temel sorunlarda görüş ayrılığı var olduğu zaman her parti üyesinin ve her parti örgütünün bu görüş ayrılıkları üzerine hem parti içinde hem de kamuya açık bir şekilde işçi kitleleri ve sempatizanlar önünde polemik yürütme hakkına sahiptir. Böylelikle bütün parti üyeleri ve bütün sempatizanlar orjinal belgelere dayanarak fikir sahibi olabilir ve sonra, sorunları derinlemesine inceledikten sonra Marksizm-Leninizmin ilkelerinden yola çıkarak karara varabilirler.

Üçüncüsü: TKP/ML(B)'li yoldaşların, uzun zaman kamuoyu önünde eleştiri getirmekten feragât etmelerinin gerekçesi olarak gösterdikleri neden de görüşümüze göre yanlıştır.

Eğer bugün TKP/ML(B) içinde örgütlenen yoldaşlar eleştirilerinin parti içinde yayılması ve parti içi tartışmanın gelişmesi için bütün olanaklardan henüz sonuna kadar yararlanmamışlarsa, bunun üzerine daha fazla eğilmeleri doğrudur. Bunun la birlikte bu, hiç bir koşul altında kamuoyu önünde tartışma ve eleştiriden feragât edilmesi anlamına gelemez.

Bir bölünmenin gündemde olmadığı ve bundan dolayı MK'nin disiplininin tanınmasının, görüş ayrılıklarının kamuoyu önünde açıklanmasından; tartışma konusu olan sorunlarda görüşlerin kamuoyu önünde propaganda edilmesinden feragât edilmesini gerekli kıldığı şeklindeki kanıt da görüşümüze göre yanlıştır.

İşçiler arasında tartışma yapılmasını ve işçilerin kendi başlarına karar vermelerini ayrılık tehdidi ile baskı altında tutma ve sabote etme oportunist yöntemini Lenin açıkça geri çevirmiştir:

"Sınıf bilinçli işçiler tartışma olmadan (+) hiç bir zaman önemli bir sorunda karara varmayacaklardır. Ne tartışma içindeki şu veya bu 'sertlik' üzerine şikayet feryatları, ne kendini inciten şu veya bu kabalık hakkındaki L. Martov'un mızıltıları, ne de L. Martov veya başkalarının -kim olurlarsa olsunlar- bölme tehditleri, işçilerin, sorunu k e n d i b a ş l a r ı n a (+) ka -

* rara bağlamaktan vazgeçmelerini sağlamayacaktır. Bölme tehdidi, bölmeye kış-
* kırtmaları sadece burjuvaziyi mutlu eden rezil bir hareket tarzıdır."
* (Lenin, "İşçiler karar vermelidir", 1906 T.E. c. 10, sf. 509, Almanca - (+)
* İtalikler Lenin'in)

Propaganda özgürlüğünden feragât edilmesi istemine bağlanmış olan disiplinin tanınması istemi, kesinlikle demokratik merkeziyetçiliğin kurallarının temelden ihlali olarak, disiplinin bürokratik-revizyonist bir tahrifi olarak teşhir edilmeliydi. Bugün TKP/ML(B)'de olan yoldaşlar, tartışma konusu olan sorunlarda görüşlerini kamuoyu önünde açıklamanın kendileri için partinin örgütsel olarak bölünmesi sorununu ortaya a t m a d ı ğ ı n ı ; tam tersine bir bölünmeyi engellemenin veya bir bölünmenin getireceği zararları mümkün olan en aza indirmenin güvencesinin mümkün olan en geniş ve kamuya açık tartışmanın olduğunu ilk başta açıklığa kavuşturmalıydılar. Ama Marksist-Leninistler bir örgütsel ayrılığı önlemek istedikleri görüşünü öne sürerek demokratik merkeziyetçiliğin kökten ihlalini sineye çekmiş olduklarından, onu pratikte kabul ettiklerinden dolayı, kamuoyu önünde yürütülen polemiğin partinin bölünmesi yolunda atılmış bir adım olduğunu iddia eden oportunistlerin demagojisini teşhir e t m e d i l e r ; tam tersine bu sorunda oportunistlerin baskısı karşısında geri çekildiler ve kamuoyu önünde polemik yürütmeye başlamanın otomatikman partinin bölünmesinin başlangıcı olacağını bizzat kendileri telkin ettiler.

Görüşümüze göre, oportunistlerin demagojisine enerjik bir şekilde karşı çıkılmalı ve bu sorundaki Leninist görüşler açıklanmalıydı; bu görüşler, ancak bütün sınıf bilinçli işçilerin -parti dışındakilerin de- olası bir bölünmenin bütün nedenlerini bildikleri zaman; ancak parti üyelerinin ve parti dışındaki işçilerin kanıtlara, belgelere dayanarak şu veya bu görüşün doğruluğu konusunda kendilerini ikna edebilmeleri için görüş ayrılıkları konusundaki tavırların mümkün olan en geniş bir şekilde ve kamuoyu önünde tartışıldığı zaman bir bölünmenin engellenebileceğini ya da engellenemiyecek bir bölünmenin olumsuz etkilerinin, zararlarının en aza indirilebileceğini yanlış anlaşılmayacak bir şekilde açıklamak tadır. Ancak bu şekilde kaçınılmaz hale gelmiş bir bölünme partinin dışındaki işçiler ve sempatizanlar için de anlaşılır hale gelir; ancak bu şekilde Marksist-Leninistler kitleler tarafından bölücüler ve örgüt dağıtıcıları olarak görülmez, oportunistlerin bu konudaki demagojileri işçiler ve sempatizanlar arasında zemin kazanmaz; çünkü işçi ve sempatizanlar bu durumda, neyi seçeceklerini, neden şu veya bu tarafı seçmiş olduklarını b i l m e k t e d i r l e r .

Bilindiği gibi Marksist-Leninist muhalefetin bu konudaki tavrı TKP/ML 2. Konferansında da değişmedi. TKP/ML(B) bu konuda şunları yazıyor:

> ".. 2. Konferansta .. ilkesel konulardaki görüş ayrılıklarının kitlelere duyurulması önerisi de .. 2. Konferans çoğunluğu tarafından reddedildi. Marksist-Leninist kanat buna rağmen, parti içinde kendi görüşlerinin henüz yayılmadığı gerçeğinden ve parti içinde demokratik merkeziyetçilik ilkelerinin işletilerek görüşlerin yayılması ve hakim kılınması imkanının varlığı düşüncesinden yola çıkarak ayrılığı yine gündeme getirmedi; demokratik merkezi - yetçilik ilkeleri doğru işletildiği sürece disipline uyacağını; alınan kararları yanlış da bulsa uygulayacağını açıkladı."
> (BP 11/1, sf. 39)

Özellikle 2. Konferansta açıkça görülen, oportunistlerin demokratik merkeziyetçiliği sadece bir kez değil bir çok kez ayaklar altına almış oldukları gerçeğinden dolayı — muhalefetin kendi görüşlerini özgürce ve kamuoyu önünde açıklamasının yasaklanmasını bir yana bıraksak bile, delegelerin çoğunluğu muhalefetin belgelerini hiç tanımıyordu; 2. Konferans öncesinde görüş ayrılıkları üzerine heryerde, bütün parti örgütlerinde ayrıntılı bir tartışma yürütülmemişti; tüm partiyi kapsıyan bu tür bir tartışma örgütlenmemiş ve yönlendirilmemişti — görüşümüze göre demokratik merkeziyetçiliğin bu ihlalleri 2. Konferans tarafından ortaya çıkarılıp mahkum e d i l m e d e n 2. Konferansın disiplininin kabul edilmesi vahim bir hatadır.

* Yukarıdaki alıntıda, demokratik merkeziyetçilik ilkelerinin doğru işletilmesi
* üzerinde iki kez durulmaktadır — bu hem de demokratik merkeziyetçiliğin parti
* içi mücadele sorunlarıyla ilgili önemli yönlerinin oportunistler tarafından
* çoktan ayaklar altına alındığı bir durumda yapılmaktadır. B u , yanlış an -
* laşılmayacak bir şekilde açıklığa kavuşturulmalı ve 2. Konferansın disiplini-
* nin tanınması, devrimci azınlığın haklarına saygı gösterilmesi ve parti içi
* mücadele kurallarına gerçekten uyulması konularında garanti verilmesine b a-
* ğ ı m l ı kılınmalıydı.

Yukarıdaki alıntıda yanlış bir şekilde kamuoyu önünde polemiğin başlamasıyla, otomatik olarak örgütsel ayrılığın gündeme geleceğinden de yola çıkılmaktadır. Bugün TKP/ML(B)'de olan yoldaşlar tam da bu sorunda ilkesel ideolojik-teorik ve siyasal sorunlardaki görüş ayrılıkları üzerine kamuoyu önünde polemik yürütmenin partinin eylem birliği ve davranış birliğini z e d e l e m e d i ğ i n i açıklığa kavuşturmalıydılar ! Kamuoyu önünde polemiğin başlamasını partiyi bölmek için fırsat olarak kullananları aslında görüş ayrılıklarının açıklığa kavuşturulmasının, ilkelere bağlı Marksist-Leninist bir siyasetin uygulanmasının ilgilendirmediği; bölücü ve örgüt dağıtıcılarının devrimci görüşleri savunmak için kamuoyu önünde polemik yürütülmesini talep edenler değil, bütün araçlara başvurarak onu engellemeye çalışan, parti üyelerinden ve partili olmayan sempatizanlardan tartışmadan kendi görüşlerini onaylamasını talep eden; bütün sorunların ilgili taraflar tarafından bağımsız bir şekilde incelenmesini ve karara bağlanmasını olanaklı hale getirmek yerine körce bir sadakat isteyen oportunistler olduğunun çok açık bir şekilde söylenmesi gerekirdi.

TKP/ML(B) başka bir pasajda, 2. Konferansta alınan görüş ayrılıklarını gizli tutma kararını kabul ediş nedenini etraflıca açıklamaktadır. Gösterdiği en önemli kanıtlar şunlar:

> "Marksist-Leninistlerin görüşlerinin reddedilme temeli bilimsel değil; 'parti çizgisine iman' temeli idi. Belgelerin parti içinde (en azından parti için - de !) yayılması ve tartışılması sağlanabilirse; şu anda sallanan bazı yoldaşların kazanılması mümkündü ..
>
> Konferans görüş ayrılıklarının en azından parti içinde tartışılmasının önüne engel koymayacağını açıkladı."
> (BP 11/1, sf. 52)

Yukarıda değindiğimiz gibi, biz bu ödünü ilk kez 2. Konferansta verilen bir ödün olarak değil, oportunistlerle daha önceleri yapılan izin verilemez bir uzlaşma olarak görüyoruz. Sekizinci toplantı ile 2. Konferans arasındaki parti içi mücadele p r a t i ğ i , MK içindeki oportunistlerin kamuoyu önünde tartışmanın yanısıra parti içi tartışmayı engellemeye çalıştıklarını yeteri derecede kanıtlamıştır. Partinin bölünmesinin yakın olduğunun herkes tarafından hissedilir hale geldiği -Marksist-Leninist muhalefete dahil olan yoldaşların adeta ültimatom olarak "parti çerçevesi içinde tartışmaya özgürlük" tanınmasını talep ettikleri, aksi taktirde bölünmenin önlenemiyeceğini söyledikleri- böyle bir durumda, demokratik merkeziyetçiliğe uyulması ve azınlığın haklarına saygı gösterilmesi konularında güvenceler elde etmeden böyle bir uzlaşmanın yapılması görüşümüze göre yanlıştı. 2. Konferans sonrası gelişmeler bunu çok açık bir şekilde göstermiştir.

TKP/ML(B) bir başka kanıt olarak şunu gösteriyor:

> "Devrimci kitle açısından; <u>görüş ayrılıkları kitle içersinde tartışılmadığı için</u> bu sebeple ayrılığın gündeme getirilmesi anlaşılmaz bir şeydi. Marksist Leninistlerin görüşlerini doğru bulduklarını söyleyen pek çok yoldaş bile; görüş ayrılıklarının kitleye açıklanmasının b i r l i k ş a r t ı (+) olarak getirilmesini doğru görmüyordu. Ayrılığın derhal gündeme getirilmesi bu yoldaşları da Marksist-Leninist olmayanların yanına itecekti.
>
> Ayrılık-Birlik konusunda bugüne dek verilen yanlış bilinç, bunun ötesinde kitleye "parti yanılmaz" yönünde verilen bilinç; bir ayrılıkta ayrılığı gündeme getirenleri önemli ölçüde tecrit edecekti."
> (BP 11/1, sf. 52 - (+) Orjinal metinde altı çizili)

Görüşümüze göre, TKP/ML(B) burada birlik konusunda yanlış bir anlayışın propagandasını yapmaktadır. Her örgütsel birliğin önkoşulu ve temeli, ilkesel ideolojik ve siyasal sorunlardaki birlik olmalıdır. Bu, Marksizm-Leninizmin alfabesidir. Bir parti içinde iki çizginin var olduğu bir durumda, Marksist-Leninist çizgi temelinde birliğin kurulması sadece Marksist-Leninistler tarafından oportunist çizginin geniş bir açık ve kamuoyu önünde eleştirisi ve tartışması ile sağlanabilir.

Halihazırda var olan bir hatayı, halihazırda var olan yanlış, oportunist bir siyaset sonucu ortaya çıkmış olan aşırı bir durumu -yani görüş ayrılıklarının ve görüşlerin kitlelerden g i z l e n m e s i n i- ; bu hatayı sürdürmenin, partinin gerçek durumunun kitlelerden gizlenmesine devam edilmesini sineye çekmenin ve polemiği kitleler önünde sürdürmemenin bir kanıtı olarak görmek tümden yanlıştır.

* Marksist-Leninistlerin kendi görüşlerini kamuya açık bir şekilde kitleler önünde açıklayıp oportunist görüşlere karşı kamuya açık polemikte saldırıya saldırıya gecmeleri ve böylece bu tamamiyle sıhhatsiz durumu ortadan kaldırmaları kesinlikle gerekliydi. Bu, "birlik ve ayrılık" konusunda ve bir partinin hatalar, hatta ağır hatalar yapabileceği konusunda Marksizm-Leninizmin ilkelerinin açıklanmasına bağlanmalıydı.

Bölünmeyi Marksist-Leninistlerin gündeme getirmediği; çünkü parti içinde iki çizginin mücadele ettiği bir durumda görüş ayrılıkları üzerine açıkça ve kamuoyu önünde tartışmanın Marksist-Leninist, bolşevik bir tavır olduğu; eylem birliğinin Marksist-Leninistler tarafından sarsılmadığı devrimci çizginin taraftarlarına da açıklanmalıydı.

Daha sonra TKP/ML(B)'de örgütlenen yoldaşlar 2. konferansta bunu yapmak yerine kamuoyu önünde polemik yapmaktan feragat etmeye devam etmişlerdir ve doğaldır ki alınan bu tavırla 2. konferansta saptanmış olan partinin ve sempatizanların çoğunluğundan tecrit olma zincirinin kırılması olanaksız hale gelmiştir.

Yoldaşlar tam da bundan dolayı, 2. konferansta ortaya çıkabilecek bir bölünmenin devrimci kitleler açısından "anlaşılmaz" bir şey olacağı olgusundan, kamuoyu önünde polemik yürütmekten feragat etmekte yatan bu kötü durumun kaynağına karşı mücadele etme sonucunu k e s i n l i k l e çıkarmalıydılar.

Eğer TKP/ML(B) bugün örgütsel olarak yeni bir yapıya kavuştuktan sonra parti içindeki "iki çizgi" nin

> " 'parti disiplini' adı altında 'eylem birliği bozulur' gerekçesi ile"
> (BP 11/1, sf. 38)

kitlelerden gizlenmesinin

> "bugün devrimci kitlenin 'şaşkınlığı' (nın)"
> (a.g.y.)

alışılagelmiş bir durum haline gelmesine yolaçtığını saptıyorsa, o zaman görüşümüze göre TKP/ML(B)'in kendi tavrını ö z e l e ş t i r i s e l bir şekilde tahlil etmesi; bu durumun ortaya çıkmasındaki o r t a k s o r u m l u l u ğ u n u görmesi; ve bu konudaki yanlış görüşlerini düzeltmesi gerekirdi. Oysa, adı geçen üç broşürde bulunan makaleler, bu soruna böyle bir yaklaşımı ne yazık ki içermemektedir.

4. TKP/ML(B) tarafından kamuoyu önünde tartışmanın sınırlandırılması

a) Kamuya açık tartışma kitleler içinde karışıklığa yol açar mı ?

TKP/ML(B) bir yazısında, yurtdışındaki parti üyelerinin katılımı ile yapılan 2. Konferansa hazırlık konferansında alınan bir karardan, onu onaylar bir şekilde alıntı yapmaktadır:

> "Önemli ideolojik-siyasi konularda parti içindeki tartışmayı kitleye ulaştırmak ilkesel bir sorundur. Somut durum adına bu ilke çiğnenmemelidir. Bugün siyasi mücadelede yeterince yetkin kadroya sahip olmadığımız bir gerçektir. Bu, kitle önünde tartışmada sorun yaratacaktır. Ayrıca bugüne dek kitleyi yanlış eğittiğimizden, sürekli olarak parti içinde herşey iyi gidiyor şeklinde bir bilinç taşıdığımızdan, içimizde var olan tartışmadan kitleyi haberdar etmediğimizden, değişik görüşlerin varlığının belirtilmesi ve tartışma,kitle içinde karışıklık da yaratabilecektir.
>
> Bütün bu s a k ı n c a l a r göze alınmalıdır.
>
> Uzun sürede bugünkü kötü durumu aşmanın başka yolu yoktur."
> (BP 12/2, sf. 73)

Görüşümüze göre, kamuya açık tartışmanın kitle içinde karışıklık yaratabileceği, ama bu "sakıncanın" göze alınması gerektiği iddiası oportunistlerin baskısı önünde geri çekilmenin bir ifadesidir.

Aslında, korkulan bu "karışıklık" sadece parti içinde değil, kitleler içinde de r e e l olarak, gerçekten uzun zamandan beri vardı; ve o, herkesin kendisini aynı partiye dayandırmasıyla ortadan kalkmamaktadır. İdeolojik-siyasal çizginin temel sorunlarında ve modern revizyonizme karşı mücadelenin temel sorunlarında açıklık yoktu. Bundan dolayı kamuya açık tartışma ancak oportunistler açısından sakıncalı olabilirdi, çünkü o zaman devrimci ve Marksist-Leninist görüşlerin kitleler içinde propagandası yapılabilir, kitleler partinin durumu ve görüş ayrılıkları hakkında kendi başlarına fikir sahibi olabilirlerdi; çünkü o zaman oportunist çizgi kitleler önünde teşhir edilirdi.

Görüşümüze göre, hatta kamuya açık tartışmanın bir "sakınca", yutulması maalesef gerekli olan acı bir ilaç olmadığı; tam tersine onun, hem parti içinde hem de dışında, kitleler arasında kafalara açıklık getirmek için; parti üyelerini ve sempatizanları Marksist-Leninist çizgiye kazanmak ve oportunistleri teşhir etmek için çok iyi birşey olduğunun kararlı bir şekilde gösterilmesi gerekirdi.

İdeolojik ve siyasal mücadele için yeterince eğitilmiş kadroların az olması da bir kanıt değildir -tam tersine ! Kadrolar sadece ve esas olarak masa başında yapılan incelemelerle değil, oportunizme ve revizyonizme karşı mücadele vererek ideolojik ve siyasal olarak eğitilir ve çelikleşirler. Tam da oportunist çizgiyle mücadele, devrimci veya Marksist-Leninist çizginin daha ayrıntılı ve itinalı bir şekilde gerekçelendirilmesinin gerekli olduğunu bilince çıkartır; kadrolara daha sıkı bir şekilde Marksizm-Leninizmin teorisinin eğitimini yapmaları gerektiğini gösterir ve onları, parti içindeki ve sempatizanlar arasındaki oportunist görüşlere karşı mücadele içinde Marksizm-Leninizmin ilkelerini esaslı bir şekilde kavramaları, onları savunmaları ve tartışmada, yazılarda vs. uygulamaları konusunda eğitir.

b) Kamuoyu önünde tartışma ancak iki çizginin varlığı şartlarında mı doğrudur ?

Bilindiği gibi, "eski" TKP/ML içindeki Marksist-Leninistler 8. toplantıdan s o n r a , parti içinde "iki çizgi" arasında açıktan mücadele başladıktan sonra kamuoyu önünde tartışma talep ettiler.

TKP/ML(B) bugün tam da bunun üzerinde durmakta ve b ö y l e bir durumda oyu önünde tartışmanın doğruluğunu vurgulamaktadır. Bununla, başka bir durumda kamuoyu önünde tartışmanın yanlış olacağı, uygun olmayacağı izlenimi kaçınılmaz olarak uyanmaktadır. Örneğin şöyle denmektedir:

> "İki ayrı çizgi (+) sistemli bir şekilde ortaya çıktığı andan itibaren, parti içindeki Marksist-Leninist Bolşevik muhalefet; parti içindeki ilkesel görüş ayrılıklarının devrimci kitlelerden gizlenmemesini; parti içinde çeşitli ilke sorunlarında sürdürülen tartışmanın dışa da duyurulmasını talep etti. Ancak Marksist-Leninist muhalefetin bu hakkı talebi 'somut durum' gerekçesi ile geri çevrildi."
> (BP 11/1, sf. 52 - (+) Orjinal metinde altı çizili)

Görüşümüze göre, bu tür bir kanıtlama yetersiz ve yanıltıcıdır. Aslında tam da TKP/ML içindeki parti içi mücadelenin tecrübesi de, Marksizm-Leninizmin ilkelerinin tek tek ihlallerine, tam bir sistem ya da yanlış bir çizgi haline henüz gelmemiş hata ve sapmalara karşı k a m u o y u ö n ü n d e polemik yürütmenin gerekli ve oldukça yararlı olabileceğini öğretmektedir. Hata ve sapmaları daha oluşma aşamasında görmeleri; ve büyük zarar vermeden ve -sapmalar istikrarlı hale gelip oportunist bir çizgiye dönüştüklerinden dolayı- iki çizgi mücadelesi başlamadan önce onlara karşı mücadele etmeleri yönünde tam da kadroların ve sempatizanların eğitilmesi g e r e k l i d i r .

Marksizm-Leninizm bundan dolayı, hem parti içinde hem de kitleler önünde tartışma konusu olan sorunlarda bilinçlendirmek ve böylece görüş ayrılıkları üzerine -bunlar iki çizginin varlığı ve mücadelesi aşamasına varmadan- tartışıldığı ve Marksizm-Leninizmin ilkelerinden yola çıkarak bu hata ve sapmaların üstesinden gelme ve düzeltme olanağının olduğu bir durum yaratmak için tek tek hata ve sapmalara karşı kamuoyu önünde polemik yürütme olanağını ve gerekliliğini de kabul eder.

c) Kardeş örgütler arasında kamuoyu önünde tartışma sadece "temel ideolojik-politik ayrılıklar" da mı doğrudur ?

"Bölünmenin Belgeleri I" in önsözünde TKP/ML(B), Marksist-Leninist parti ve örgütlere yayınlarını eleştirme çağırısı yapıyor ve dünya komünist hareketi içinde geçmişte uygulanan ve Komintern ve Kominform'un pratiği ile çelişen görüş ayrılıkları üzerine kamuoyu önünde tartışmama yöntemini eleştiriyor. TKP/ML(B) bu konudaki tavrını şöyle açıklıyor:

> "Marksizm-Leninizmin ustalarının dünya komünist hareketinin içindeki pratiğine bakıldığında görülür ki, onlar diğer partiler içindeki ideolojik ayrılıklar ve tartışmalar konusunda belgelere dayanarak tavır takınmışlar ve opportunizme karşı mücadele içinde kendi görüşlerini açıklamışlardır. Tabii ki, bunlar ilkesel ideolojik-siyasal ayrılıklardı; doğal olarak her bir partinin kendi i ç meselesi olan örgütsel ve taktiksel sorunlar d e ğ i l ."
> ("Bölünmenin belgeleri I", sf. 2 -Almanca'dan çevirildi -ç.n.)

Bu pasaj, birinci olarak AMLP, WBK, GDS ve TKP/ML(B)'in Eylül 1981 tarihli "Yaşasın TKP/ML(B)" adlı "Ortak Açıklama" sında "ortak çalışmanın temeli" olarak saptanan noktalardan aşağıda aktarılanla çelişmektedir:

> "Dünya Komünist Hareketi içindeki parti ve örgütler arasında kamuoyu önünde ve açık eleştiri ve tartışma çağrısı."
> (BP 13/3, sf. 16)

Ortaklaşa onaylanmış olan bu formülasyonda kamuoyu önünde polemik "ilkesel ideolojik-siyasal ayrılıklar" ile s ı n ı r l a n d ı r ı l m a m a k t a d ı r . Bu, kesinlikle bir rastlantı değildir; tam tersine bu, böylesi bir sınırlamanın izin verilemezliğinin bilincinde olarak yapılmıştır.

İkinci olarak böyle bir sınırlama, kesinlikle Marksizm-Leninizmin ustalarının

pratik ve görüşleriyle de uyum içinde değildir. Tersine "örgütsel ve taktiksel sorunlar" ın da -eğer yerinde ise ve doğal olarak eğer bu sorunların illegalite dolayısıyla gizli tutulması gerekmiyorsa- kamuoyu önünde tartışılması ve eleştirilmesi onların görüşleri ile uyum içindedir.

Lenin ve Stalin'in Komintern konuşmaları ve bir bütün olarak Komintern'in tüm pratiği, TKP/ML(B)'in iddiasının tersine, örgütsel ve taktiksel sorunlarda da kamuoyu önünde eleştiri getirildiğini kanıtlamaktadır.

Lenin, Komintern'in II. Kongresinde ve " 'Sol' Komünizm bir çocukluk hastalığı" adlı eserinde herşeyden önce parlamento ve sendikalar vasıtasıyla legal olanaklardan yararlanmayı reddeden Batı Avrupa komünist partilerinin çeşitli taktiksel hatalarını eleştirmiştir.

"Avusturyalı yoldaşlara mektup"unda Lenin, Avusturya KP'nin parlamento seçimlerini boykot etme kararını eleştirmiştir. Bu mektup Viyana'da çıkan "Rote Fahne" (Kızıl Bayrak) ta 31 Ağustos 1920 de yayınlandı ve 1 Eylül 1920'de yapılan parti genel konferansında seçimlere katılma konusunda yeni bir karar alınarak bu taktiksel hata düzeltildi. (Bunun için bkz. Lenin, T.E. c. 31, sf. 256 - 258, Alm.)

Başka bir örnek: Komintern'in yayın organı "Komünist Enternasyonal" de yayınlanmış olan "KEYK'nun VI. genişletilmiş toplantısının Alman komisyonunda konuşma" sında Stalin, Almanya KP'nin hem taktiksel hem de örgütsel hataları konusunda tavır takınmış ve böylece onun bu hataları aşmasına yardımcı olmuştur.

o o°°°°°° o
°°°°°

5. Bilinçli Bolşevik disiplinden bürokratik sapmalar

a) Stalin'in Bolşevik parti içindeki bürokratik sapmalara karşı önlemler üzerine görüşleri

Bürokratizme karşı mücadelede Stalin şunları açıklıyordu:

"Parti çizgisi, parti pratiğimizin en önemli sorunlarının, tabii ki ertelenemeyecek olanlar ya da askeri ya da diplomatik sır teşkil edenler hariç, mutlaka Parti toplantılarında ele alınmasını gerekli kılar. Parti çizgisi bunu gerektirmektedir. Ancak yerel örgütlerin Parti pratiğinde, her yerde olmasa da, şu görüş savunulmuştur: Merkez Komitesi ve diğer yönetici örgütler bu sorunları kendileri karara bağladıklarından, parti içi pratik üzerine bir dizi sorunu Parti toplantılarında ele almanın aslında özel bir gereği yoktur." (Stalin, "Partinin görevleri üzerine", 1923, Bütün Eserler, c. 5, sf. 276 - 277, Devrim yayınları)

Parti yönetimi ve bütün partinin, her bir parti hücresi tarafından değerlendirilmesinin, bürokratizme karşı mücadele için merkezi öneme sahip olduğu bu eleştiriden anlaşılmaktadır. Parti hücrelerinin faaliyeti o l m a z s a , bürokratizm kaçınılmaz olarak yaygınlaşır.

RKP(B) XIII. Parti konferansında yaptığı konuşmada Stalin parti içi demokrasinin özü hakkında şunu söylüyordu:

"Biz demokrasiden, Parti kitlesinin etkinliğinin ve bilincinin arttırılmasını Parti kitlesinin sistematik bir şekilde sorunların açıklanmasının yanısıra, çalışmanın yönetilmesine çekilmesini de anlıyoruz." (Stalin, "RKP(B) XIII.Konferansı", 1924, B.E. c. 6, sf. 35 Alm.)

RKP(B) XIII. Parti kongresinde yaptığı konuşmada Stalin şunu açıklıyordu: Parti içi demokrasi sorunu:

".. Parti üyelerinin bağımsız faaliyeti, Partinin yönetimine aktif bir şekil-

de katılmalarını amaçlar. Demokrasi sorunu böyle ve ancak böyle kavranabilir tabii ki sözkonusu partinin şeklen demokratik değil ... gerçekten proleter bir parti olması önkoşulu ile."
(Stalin, "RKP(B) XIII Parti Kongresi", 1924, E. c. 6, sf. 203 Alm.)

talin başka bir yerde:
".. parti içi demokrasinin Partimizin kanına işlemesinin en önemli güvencesi (nin), Parti kitlelerinin etkinliğinin ve bilincinin artmasında .."
(Stalin, a.g.e., sf. 7)

ittığını açıklar.

şağıda göstereceğimiz gibi, TKP/ML(B) bu temel Marksist-Leninist tezleri; bu ezlerde ifadesini bulan parti içi demokrasinin özünü ve böylece demokratik merkeziyetçiliği ihlal etmektedir.

b) Revizyonist önderlerin talep ettiği disipline sonuna kadar uyulacak mı ?

KP/ML(B), partinin bölünmesinden sonra hala "disiplin" konusundaki tavrını "doğ u Marksist-Leninist bir tavır" olarak göstermektedir. O,

".. herhangi bir örgütsel tasfiye işlemine girilmediği(+);ve en azından karar alınan çerçeve içinde de olsa tartışmanın engellenmediği şartlarda (+) örgüt sel ayrılığı gündeme (g e t i r m e m i ş olduğunu) ... örgütsel ayrılığı ... örgütsel tasfiyenin başladığı noktada gündeme (getirmiş olduğunu)..."
(BP 12/2, sf. 81 -(+) Altı orjinal metinde çizili)

doğru bulmaktadır.

Başka bir yerde şöyle denmektedir:

"Bizler parti içinde iki çizgi belirginleştiğinden bu yana — yani 8. MK top - lantısından — Konferansa kadar olan bir yılı aşkın süre azınlıkta idik, buna rağmen (+) ayrılığı gündeme getirmedik kararlara uyduk.

Bizim 'tahammülsüzlüğümüz' parti içinde demokratik merkeziyetçilik ilkelerinin MK tarafından açıkça çiğnenmesi ve onun burjuva yöntemleri ile Marksist-Leninist kanadı tasfiye etmesine karşı bir tahammülsüzlüktür."
(a.g.y., sf. 92 -(+) Altı orjinal metinde çizili)

KP/ML(B)' in burada oportunist baskıya dayanamadığı; MK hizibinin "Bolşevikler sipline uymuyor" ve "Parti disiplinini ihlal ediyorlar" şeklindeki demagojisi ünde açıkça geri çekildiği ve "eski" TKP/ML içindeki son dönemdeki uzlaşmacı avrını, kesinlikle Marksist-Leninist olmamasına rağmen, "Marksist-Leninist" bir avırmış gibi gösterdiği çok açıktır.

KP/ML(B) üyeleri bu pasajla aynı zamanda disiplin konusunda bürokratik bir anla ışla, yani revizyonist önderler disiplini açıkca ihlal edene ve doğrudan örgüt- sel ayrılığı gündeme getirene kadar disipline —2. MK'nin revizyonist disiplinine le— uyma anlayışıyla eğitilmektedir.

Böyle bir tavrın aslında tamamen defansif bir tavır olmasının yanı sıra, o bir de durumu yanlış bir şekilde olduğundan iyi gösteren bir açıklamaya dayanmaktadır. "Demokratik merkeziyetçilik ilkelerinin" MK hizibi tarafından ilk defa yazıda söz konusu olan zaman açıkça çiğnendiğinden söz etmek, gerçeklere gözünü kapamak demektir. Kamuoyu önünde polemik yürütülmesinin yasaklanması; parti içi tartışma ın sistematik bir şekilde engellenmesi; 2. Konferansın ideolojik hazırlığının kesinlikle yetersiz olması vs. demokratik merkeziyetçilik ilkelerinin açıkça ihlal edilmesi değil miydi ?

Ama her şeyden önce, bir örgütsel birliğin; parti üyelerinin MK'nin disiplinine ymasının ö n k o ş u l u n u n , parti çizgisinin temel sorunlarında ideolo- ik birlik olması; ama ö n c e l i k l e Marksizm-Leninizmin teori ve ilke - rinin savunulması ve uygulanması olduğu, ve -Lenin'in belirttiği gibi- "bütün

örgütsel ilişkilerin koparılmasının g ö r e v haline geldiği" ilkelerin çi nendiği vahim durumların olabileceği kesinlikle açıklığa kavuşturulmalıydı. Gö şümüze göre, TKP/ML tam da böyle bir durumda bulunuyordu.

Lenin ancak tartışma ve eleştiri özgürlüğü ve ilke sorunlarında ideolojik birl lduğu zaman b i l i n ç l i bolşevik disiplinin ve partinin eylem birliği - in mümkün olduğunu ve sağlanacağını açıklamıştır. O, şöyle yazıyordu:

"... işçi partisi saflarındaki disiplinden neyi anladığımızı, disipline verdiğimiz önemi bir çok kez belirttik. Eylemde birlik, tartışma ve eleştiride özgürlük (+): İşte biz disiplini böyle tanımlıyoruz. Öncü sınıfın demokratik partisine layık olan biricik disiplin de budur. İşçi sınıfının gücü, örgütlenmesinde yatar. Kitlelerin örgütü yoksa, proletarya bir hiç tir; örgütlüyse de her şeydir. Örgüt demek, eylem birliği, bütün pratik çalışmada birlik demektir. Ama elbette ki her türlü davranış ve eylem, ancak proletaryayı geriye değil ileriye doğru götürdüğü, proletaryanın ideolojik birliğini sağlamlaştırdığı, proletaryayı zayıflatmak ve yozlaştırmak yerine onun düzeyini yükselttiği ölçüde değer kazanır. İdeolojik temeli o l m a y a n bir örgüt, pratikte işçi sınıfını iktidardaki burjuvazinin zavallı bir uşağı durumuna düşüren bir s a ç m a l ı k t ı r . Bu nedenle proletarya, tartışma ve eleştiri özgürlüğünün bulunmadığı bir eylem birliğine izin veremez. Gene bu nedenle bilinçli işçiler şunu asla unutmamalıdırlar: İlkelerin çiğnendiği öyle vahim durumlar olur ki bütün örgütsel ilişkilerin koparılması bir göre haline gelebilir.
(Lenin, "Kadetleşen sosyal-demokratlara karşı mücadele ve parti disiplini", 1906, B.E. c. 11, sf. 314 -315; Lenin "Örgütlenme", Aydınlık Yayınları sf. 33 - 34, -(+) İtalikler Lenin'in)

Görüşümüze göre, TKP/ML(B)'in Lenin ve Stalin'in bu temel öğretilerini doğru bir şekilde kavramadığı; onların kapsamlı propagandasını yapmadığı ve pratiğe uygulamadığı yadsınamaz.

Bolşevizmin başlı başına bir ideolojik akım ve gurup olarak ortaya çıktığından beri Lenin ve Bolşeviklerin tutarlı bir şekilde oportunistlerden k o p m a siyaseti,

".. hem bizdeki, Rusya Sosyal Demokrat Partisi içindeki, hem de oradaki, II. Enternasyonaldeki, özellikle de Alman sosyal-demokrasisi içindeki oportunistlerden kopmayı, a y r ı l m a y ı amaçlayan .."
(Stalin, "Bolşevizm tarihinin bazı sorunları üzerine", 1931, E. c. 13, sf.78)

bir çizgi izlemiş olduklarını Stalin yanlış anlaşılmayacak şekilde açıklığa kavuşturmuştu.

Stalin, Bolşeviklerin bundan dolayı II. Enternasyonal oportunistlerinin safları arasında çok çabuk

" 'bölücü' ve 'örgüt dağıtıcısı' olma şerefli ünvanını" (a.g.e.)

kazandıklarını söyler.

Lenin ve Stalin'in, Rus Bölşeviklerinin bu ofensif tavrı ile TKP/ML(B)'in MK hizibi oportunistlerine karşı uyguladığı ve bugün hala adeta kendi kazanımı olarak gördüğü defansif kanıtlamanın karşılaştırılması yeterlidir.

c) İbrahim Kaypakkaya Aydınlık'ın revizyonist yöneticilerinin bürokratik disiplinini parçaladı

TKP/ML(B), revizyonist MK hizibinden ayrılışını İbrahim Kaypakkaya önderliğindeki Marksist-Leninistlerin 1972'de Aydınlık revizyonistlerinden kopuşları ile karşılaştırıyor ve şöyle söylüyor:

"İbrahim Kaypakkaya, devrimin nihai hedefi, komünizm yolunda ilerleyebilmek için oportunizm ile her türlü bağın koparılması gerektiğinin bilincindeydi.

O, bunun bilincinde olarak Aydınlık revizyonistleri ile bütün ilişkileri 1972'de kesti. O, bu adımı atarken, 'hizipçilik' ve 'bölücülük' yapmakla suç lanacağını çok iyi biliyordu ve asıl bölücü ve hizipçilerin revizyonizme sarılanların olduğunu gösterdi.

İbrahim Kaypakkaya'nın ölümünden 8 yıl sonra TKP/ML içindeki bolşevikler merkezle bütün ilişkilerin koparılmasını gündeme getirmişlerdir. Bunu, 'bölücü', 'kavga kaçkınları', 'bürokratlar' gibi bir dizi suçlamayı göze alarak yaptılar. Nasıl 1972'de Aydınlığın merkezinin disiplinini tanımaya devam etmek, Marksizm-Leninizme ihanet etmek demek idiyse; bugün de TKP/ML'in merkezinin disiplinini tanımak Marksizm-Leninizme ihanet etmek demektir."
(Önemli yazılar II, sf. 36 -Almancadan çevirildi-ç.n.)

urada çıkarılan sonucun doğruluğu şüphe götürmez, ama onun çok ciddi bir gecikeyle ve istemeye istemeye çıkarılıp çıkarılmadığı sorusu yanıtsız kalmaktadır. örüşümüze göre, iki bölünme "revizyonist merkezin disiplinine uyulması" sorunun da birbiriyle karşılaştırıldığında, TKP/ML(B) bundan zararlı çıkmaktadır. Ne yazık ki o, İbrahim Kaypakkaya örneğini kesinlikle tutarlı bir şekilde izlememitir; bundan dolayı da, bu sorunda TKP/ML(B)'in tavrı ile karşılaştırıldığında kıyaslanamayacak kadar ilkeli hareket etmiş olan İbrahim Kaypakkaya'nın tavrının propaganda edilmesi, hala güncelliğini korumaktadır. İbrahim Kaypakkaya hiç bir zaman revizyonist önderliğe kendisini kayıtsız şartsız tabi kılmamıştır ve daha bölünme olmadan önce Aydınlık içindeki devrimci ve Marksist-Leninistleri ideolojik ve örgütsel olarak kendi etrafında toplamıştır, yani oportunistlerin parti - den temizlenmesinin olanaksız olduğunu gördükten sonra aktif bir şekilde partiyi bölme çalışması yürütmüştür.

İflah olmaz oportunistlere karşı mücadelede birleşmenin Marksist-Leninistlerin hakkı olduğunu İbrahim Kaypakkaya doğru bir şekilde açıklamıştır. O, şöyle yazıyordu:

"İflah olmaz burjuvaların hakim olduğu partilerde, Marksist-Leninistlerin kendi aralarında birleşerek bunlara karşı mücadele etmeleri hizipçilik d e ğ i l d i r . Tarihi bir görevdir. Proletarya ve emekçi halka karşı v a z g e ç i l m e z bir yükümlülüktür...

..burjuva önderliği eleştiri ve ikna yoluyla düzeltmek i m k a n s ı z olduğuna göre yapılacak şey, iflah olmazları tecrit etmek, ihanete giden yollarında yalnız başlarına bırakmak, partiyi ve kadroları devrim yolunda birleştirmektir."
(İbrahim Kaypakkaya "TİİKP revizyonizminin genel eleştirisi", Seçme yazılar, sf. 315, Ocak yayınları)

örüşümüze göre, TKP/ML(B)'li yoldaşlar TKP/ML 2. Konferansı konusundaki tavırlarını ve ona katılmalarını özeleştirisel bir şekilde tahlil etmeli ve İbrahim Kaypakkaya'nın ilkelere bağlı görüşlerini benimsemelidir. Parti önderliğinin iflah olmaz revizyonistlerin elinde olduğu, Marksist-Leninistlerin kendi görüşlerini özgürce yayamadıkları; demokratik merkeziyetçiliğin revizyonist önderlik tarafından ağır bir şekilde ihlal edildiği vs. bir durumda, İbrahim Kaypakkaya parti kongresine katılmayı, kongreye katılarak "devrimci düşünceyi bütün kadrolara ulaştırmak" olanağının olup olmamasına ve "iflah olmaz revizyonist önderliği tasfiye" etme (a.g.e., sf. 317) ümidinin olup olmamasına bağımlı kılmıştır. O zamanlar bu olanak o l m a d ı ğ ı n d a n dolayı İbrahim Kaypakkaya Kongreye katılmayı tamamiyle haklı olarak reddetmişti ve Marksist-Leninistler kendi başlarına örgütlenmişlerdi. İbrahim Kaypakkaya bunu şöyle gerekçelendirmektedir:

"Kongre, Marksist-Leninistler için hiç bir fayda sağlamayacaktı. Burjuva önderlik revizyonist çizgisini daha şimdiden sağladığı çoğunluğa dayanarak, kongre kararı haline getirecekti. Marksist-Leninistler kuru gürültücü çoğunluğun oyları karşısında düşüncelerini ifade etmek imkanını bulamıyacaklardı.

Ayrıca Marksist-Leninistlere örgüt içinde hayat hakkı kalmamıştı. Her türlü eleştiri imkanlarını ellerinden almak, bu eleştirilerin kadrolara ulaşmaması için her çareye başvurmak, onlar aleyhine tertipler planlamak, demokratik

merkeziyetciliğin hem demokrasi, hem de merkeziyetçilik ilkelerini çiğnemek, revizyonist önderliğin sanatı haline gelmişti. Parti disiplini denilen şey artık proletarya düşüncesi üzerinde bir burjuva disiplini idi.

Bu şartalar altında örgüt içinde kalarak mücadeleye devam etmek hem imkansız hem de faydasızdı. Proletaryaya ve halka hizmetin yolu artık revizyonist klikten örgütsel olarak da ayrılmaktı. Marksist-Leninistler de öyle yaptılar. Burjuva disiplinini reddettiler. Ona karşı cepheden mücadele etmeye karar verdiler."
(a.g.e., sf. 317 -318)

Görüşümüze göre, Lenin ve Stalin'in öğretileri ve kısaca anlattığımız İbrahim Kaypakkaya'nın Aydınlıktan ayrılması uygulandığında çıkabilecek tek sonuç şudur: Örgütsel ayrılığın daha 2. Konferansta, hatta daha önceleri gündeme getirilmesi gerekli ve doğruydu ve bugün TKP/ML(B) içinde örgütlenmiş olan yoldaşlar bunu ofensif bir şekilde hazırlamalı ve yapmalıydı.

Marksizm-Leninizme bağlı devrimci muhalefetin, yönetici revizyonist kliğin revizyonist disiplinini tanıması ve "sonuna kadar" bu disipline uymasından dolayı,sakat bir şekilde ideolojik açıklığın ve ideolojik mücadelenin geri itilmesi pahasına, ideolojik sorunlar yerine örgütsel birliğin korunması önplana çıktı. Sonraları "Bolşevikler" adı altında birleşen yoldaşların bizzat kendileri bütün taraftarlarının etkinliği ve bilincinin arttırılmasının ve onların sistematik bir şekilde çalışmaların yönetimine çekilmesini sağlamanın, -ki bu, bağımsız şekilde örgütlenme demek de olabilir- parti içi demokrasinin özü olduğunu görmediler.

Görüşümüze göre, TKP/ML(B) bugüne kadar disiplin konusunda, partinin esas çalışması ile buna dayanan disiplin arasında var olan iç ilişkinin üstünü örten örgütsel bir disiplin kavramının propagandasını yapmıştır. Görüşümüze göre bu da, bu kanıtlarla temas eden henkesi bürokratik bir yönde eğiten bürokratik bir sapmadır.

d) Kararların bürokratik bir şekilde uygulanması

MK hizibine karşı polemik içinde, TKP/ML(B)'li yoldaşlar — Mao Zedung'u Marksizm -Leninizmin bir ustası olarak nitelendirmeyen "TKP/ML - AMLP ortak açıklaması"nın onaylandığı (*) 4. MK toplantısından sonra Mao Zedung'un Marksizm-Leninizmin ustası olarak savunmamanın artık her parti üyesinin bir görevi olduğu görüşünü savunmaktadırlar. Şöyle yazıyorlar:

"Bu belge yayınlandığı andan itibaren, partinin resmi görüşüdür; parti çizgisinin bir parçasıdır. Bu görüşleri savunmak tüm parti organlarının ve üyelerinin görevidir...
... MK 8. toplantısı öncesinde Mao Zedung'u klasik olarak savunmamak, 'disiplin ihlali' değil; partinin tüm üyelere yüklediği görevdir."
(BP 12/2, sf. 78 - 79)

Parti disiplini konusunda böyle bir anlayış, görüşümüze göre, yanlış ve bürokratiktir. MK içindeki bir tartışma sonucunda ortaya çıkan ve şimdiye kadar ki görüşlerle veya başka kararlarla çelişen kararları hemen parti içinde tartışmaya sokmanın merkezin görevi olduğunu; genel olarak kararların gerekçeleri, özel olarak da şimdiye kadarki çizginin bölümlerini temelden değiştiren kararların gerekçeleri üzerine bütün parti üyelerinin tartışması ve onları kavraması gerektiğini TKP/ML(B)'li yoldaşların hiç anlamadığını bu pasajlar göstermektedir. Öncelikle parti belgelerinde var olan çelişkilerin tüm partinin b i l i n c i n e çıkarılması gereklidir, çünkü Parti kadroları ancak partinin hatalarının ortaya çıkarılması temelinde eğitilebilirler.

(*) Bkz. AMLP'nin "Kızıl Bayrak" adlı yayın organı, Sayı 168

ilk önce adeta "gizlice", ayrıntılı bir parti-içi tartışma yapmadan, temel sorunda değişiklik yapılıyorsa ve sonra da -4. MK toplantısından sonra olduğibi- parti tüzüğündeki bir formülasyonun tersine, Mao Zedung'u artık Mark - -Leninizmin ustası olarak savunmamanın her parti üyesinin görevi olduğu ilan ediyorsa, bu bürokratik bir yaklaşımdır. Bunun neden böyle yapılması gerektiği sorusuna böyle bir yaklaşımla sadece şu yanıt verilebilir: "Çünkü böyle karar alındı."

Böyle bir taleple, parti üyelerinden bilinçli bolşevik disiplinle hiç bir ilgisi olmayan körcesine bir disiplin ve itaatkârlık istenmektedir. Körce bir itaatkârlığın, kararların altına gözü kapalı bir şekilde imza atmak olmaması gerektiğini; parti üyelerinin kendi başlarına karar verme, tartışma ve muhalefet yapma hakları olduğunu vurgularken Lenin bunu açıkça ortaya koymaktadır.

şçiler karar vermelidir" adlı makalesinde Lenin, MK tarafından alınan bir kararı hiçte otomatik olarak bütün parti üyeleri veya parti örgütlerinin kayıtsız artsız ve gözü kapalı bir şekilde kabul etmeleri gerekmediğini ortaya koydu. ütün parti üyeleri tarafından kararlar önceden gözden geçirilmeden; her parti yesinin veya parti örgütünün muhalefet yapma, kendi değişik görüşünü ortaya koy a ve kendi görüşüne göre hatalı olan kararın değiştirilmesi için mücadele etme akkına saygı göstermeden, partinin gözü kapalı MK'nin kararlarına uymasını talep eden, disiplin ve parti görevleri konusundaki her bürokratik anlayışa karşı enin mücadele etmiştir. Lenin bu konu hakkında şunları yazmıştır:

" 'Kuryer' (Sayı 13)'de L.Martov şöyle diyor: Disiplin, MK'nin siyasi bir kampanyasının baltalanmamasını talep eder. Bu bir safsatadır. Hiç bir disiplin, parti üyelerini MK tarafından kaleme alınmış bütün karar taslaklarını gözü kapalı kabul etmeye zorlamaz. Parti örgütlerini kendi fikirlerine sahip olma hakkından feragat etmeye zorlayan ve onları sadece MK kararlarının d e s t e k l e y i c i l e r i (+) haline getiren böyle kurallar dünyanın hiç bir yerinde hiç bir zaman olmamıştır.

L. Martov, bizim örgüt dağıtıcıları olduğumuz şeklindeki 'korkunç kelimeleri' ve imalarıyla sorunun özünden kaçınmaktadır. MK'nin kararının Kongrenin kararıyla çelişip çelişmediği konusunda tek bir hece bile söylememektedir. O, m u h a l e f e t y a p m a (+) hakkı, yani h e r (+) parti örgütünün Kongrede ortaya konan iradenin çerçevesi içinde MK'nin taktiğine itiraz etme ve onun sapma ve hatalarını düzeltme hakkı konusunda tek bir hece bile söylememiştir. Biz bundan dolayı hiç istifimizi bozmadan Martov'u şöyle yanıtlayacağız: Örgüt dağıtıcısı, parti örgütlerinin garanti altına alınmış haklarını ihlal edenlerdir."

(Lenin, "İşçiler karar vermelidir", 1906, B.E. c. 10, sf 508 - 509, Alm. -(+) İtalikler Lenin'in)

Bir adım ileri, iki adım geri" adlı yazısında da Lenin hiç bir merkezin basitçe iç bir gerekçe göstermeden, yarın, dün söylediğinin tam tersine karar alamayacağını; ve onun uygulanmasını talep edemiyeceğini; bunun özellikle temel ideolojik sorunlar söz konusu olduğu zaman geçerli olduğunu öğretmektedir. Böyle bir yükümlülük, birinci olarak, yeni kararları tüm partinin gözden geçirmesini olanaklı kılar ve böylece çizginin ilkesiz bir şekilde değiştirilmesini engeller. (Bunun için bkz. "Bir adım ileri, iki adım geri", Lenin, T.E. c. 7, sf. 215,Alm)

e) Parti üyeleri bir karar alındıktan sonra kendi görüşlerini savunamazlar mı ?

Tartışma bittikten sonra, karar alındıktan sonra, parti üyelerinin kendi görüşlerini savunmalarının yasaklanmasını da aynı şekilde bürokratik bir sapma olarak değerlendiriyoruz. TKP/ML(B)'in belgesindeki bu konuyla ilgili pasaj şöyle:

"Parti üyeleri, karar o l m a y a n , ya da muğlak yoruma açık olan siyasi konularda açık berrak kararlar alınana dek kendi görüşlerini -bunun kendi görüşü olduğunu belirterek- savunmak durumundadırlar. (Almancaya ".. haben das

Recht .. zu verteidigen" "savunma hakkına sahiptirler" olarak çevrilmiş. -ç.n.)

Burada, karar alındıktan sonra parti üyelerinin kendi görüşlerini -eğer alınan karara tam uymuyorsa- savunmalarının yasak olduğu şeklindeki yanlış görüş savunulmaktadır. Bu, bürokratik bir taleptir.

Bu pasaj birinci olarak, demokratik merkeziyetciliğin ilkelerinin; her kadronun dışa karşı kişi olarak savunduğu bütün görüşler hakkında bulunduğu hücreye rapor vermekle yükümlü olduğunun ve -eğer bu kişisel görüşler parti çizgisi ile çelişiyorsa- bunun üzerine o hücrede veya hatta partinin değişik üst kademelerinde tartışma ve eleştirinin başlayacağının anlaşılmadığını göstermektedir.

İkinci olarak, bunun ardında, "açık berrak kararlar"ın buna rağmen yanlış olduğu bir durumda, aslında parti içindeki Marksist-Leninistlerin elini kolunu bağlayan veya ağızlarını açmalarını yasaklayan ve -parti içinde veya kamu oyu önünde- saldırgan bir şekilde yürütülen polemiği aşırı derecede engelleyecek veya olanaksız kılacak olan disiplin konusunda bürokratik bir anlayış yatmaktadır.

xxxxx
xxx
x

KARDEŞ ÖRGÜTLERİN DÜZELTMESİ :

"TKP/ML B'nin çizgisine eleştiri"ye düzeltme :

(AMLP(Kızıl Bayrak), Batı Berlinli Komünist ve Akıma Karşı Yazı Kurullarının ortak açıklaması)

Dizgide şu anlam değiştiren yanlışlar yapılmış lütfen düzeltilsin :

1- 6.sayfada (Türkçesinde) sondan ikinci paragraf şöyle olmalı :

"Ezilen ulusların devlet olarak ayrılma hakkı ve ulusal azınlıkların HAKLARI konusunda açıklık"

2- 16.sayfada (Türkçesinde) başlık TKP/ML(B) yerine TKP/ML olmalı ; çünkü söz konusu olan gayet tabii ki eski TKP/ML'in 8.toplantısıdır.

.....

ıARKSİZM-LENİNİZMİN TEORİSİNE YÜZEYSEL BİR YAKLAŞIM KONUSUNDA ÖRNEKLER

Devrimci durum konusundaki Lenin'in öğretileri doğru açıklanmamakta ve uygu - lanmamaktadır

'ML(B)'in belgelerinde, 12 Eylül 1980 darbesinden sonra bugün Türkiye'de dev- .i durumun olup olmadığı sorusu, revizyonist MK'ne karşı polemikte geniş yer maktadır. Bilindiği gibi, revizyonist MK hizibi Türkiye'de "sınıf çelişmeleri ı iyice yoğunlaştığı... bir buhran dönemi" (BP 12/2, sf. 93'den aktarıldı) ol- ğu için devrimci durumun var olduğu görüşünü savunmaktadır. Biz devrimci durum ;retisinin bu şekilde nitelendirilmesini reddeden TKP/ML(B)'li yoldaşlarla ta - ımen hemfikiriz. Çünkü böylesi bir "bunalım dönemi" adeta bir bütün olarak em- :ryalist dünya sisteminin sürekli varolan bir özelliğidir ve kesinlikle "mesele .n özünü", devrimci durumu oluşturmaz.

'nunla birlikte Lenin'in devrimci durum konusundaki öğretilerinin TKP/ML(B) ta- ;ından açıklanışı ve uygulanması ile hemfikir değiliz. Bu, herşeyden önce şu 'un için geçerlidir: TKP/ML(B) özellikle "kitle hareketinin yükselmesi" nin /rimci durumun bir işareti olduğunu söylemektedir.

zce bu, çok geneldir. Devrimci durum konusundaki açıklamalarında Lenin kesin - kle böyle genel tespitler yapmamıştır; tam tersine O, devrimci durumun bir be- .rtisi olarak değerlendirilebilmesi için kitle hareketinin hangi özel niteliğe ahip olması gerektiğini ortaya koymuştur.

u farklılığı daha ayrıntılı bir şekilde açıklamadan önce söz konusu sorunun si- /asal anlamına işaret etmek istiyoruz.

zel olarak Türkiyeli devrimciler ve Marksist-Leninistler için bu sorun, öncelik İbrahim Kaypakkaya'nın 1971-1973 arası dönemde Türkiye devrimi ile ilgili öğ- :ilerinin değerlendirilmesinde ve TKP/ML'in 12 Eylül 1980 askeri darbesinden :eki siyasetinin değerlendirilmesinde büyük bir öneme sahiptir. TKP/ML(B), bu . dönem için de o zamanlar Türkiye'de devrimci durumun var olduğunu savunmuş - ve bugün halâ savunmaktadır. (*)

?/ML(B)'in devrimci durum konusundaki görüşlerine getirdiğimiz eleştiriler ke- .likle sadece teorik bir sorun olarak görülmemelidir; tam tersine bu, emperya- t dünya sisteminin çeşitli ülkelerinde b u g ü n gittikçe artan bir oranda .nlük siyaset" olarak adlandırılan şeyi belirleyen ve şüphesiz oluşmakta ve lenmekte olan Marksist-Leninist güçleri ve örgütleri gerçekten büyük tarihsel evlerle karşı karşıya bırakacak olan bir sorundur.

?/ML(B), Lenin'in devrimci durum öğretisiyle ilgili olarak şunu söylüyor:

> "Devrimci durum; devrimci öncünün iradesinden bağımsız olarak var ya da yok olan bir durumdur. Devrimci durumun en açık belirtisi, kitlelerin kendili - ğinden eylemindeki önemli bir artıştır. Devrimci durum çeşitli ülkelerde çe- şitli dönemlerde ortaya çıkar. Bugün de mesela El Salvador; mesela Polonya, mesela Afganistan vb. bir dizi ülkede mevcuttur."
> (BP 11/1, sf. 12)

;aşka bir yerde, Lenin'in devrimci durum üzerine öğretilerinin özü şu şekilde ö- :etlenmektedir:

> "Bu durum, bütün sınıf ve tabakaları içine alan bir durumdur. Kitle eyleminin arttığı bir durumdur. Hakim sınıflar arasındaki dalaşmaların arttığı, hakim

---

(*) Bu sorun aynı zamanda, 1933'de Hitler iktidarı ele geçirdiğinde KPD'nin ayaklanma çağırısı y a p m a m a doğru kararının kavranması ve savunulması için de önemlidir.

sınıfların artık hakim olamadığı (*) bir durumdur." (Almancaya "die Herrschaft nicht mehr aufrechterhalten können" "hakimiyeti artık ayakta tutamadıkları" olarak çevrilmiş. -ç.n.)
(BP 12/2, sf. 99)

Görüşümüze göre, Lenin'in öğretilerinin bu şekilde açıklanması y a n l ı ş t ı r.

Burada esas olarak ele aldığımız üç Almanca broşüründe, TKP/ML(B) devrimci durum konusunda Lenin'den uzunca alıntılar yapmaktadır; ama bununla birlikte Lenin'in ö z e i l i ş k i n görüşlerini anlamamakta veya hasıraltı etmektedir.

Lenin, o bilinen devrimci durum tanımında, hepsi birlikte devrimci durumu oluş - turan üç koşul saymaktadır. Lenin şöyle demektedir:

"Şu üç önemli belirtiyi ileri sürerken herhalde yanılmış olmayız: 1) Egemen sınıflar için değişikliğe gitmeden egemenliğini sürdürmek mümkün olmazsa; 'üst tabakalar'ın arasında şu ya da bu biçimde bir buhran; egemen sınıfın politikasında baskı altındaki sınıfların hoşnutsuzluğuna ve parlamasına yol açacak,bir çatlamaya yol açacak bir buhran ortaya çıkarsa. Bir devrimin olması için genellikle 'alt tabakaların eski biçimde yaşamak istememesi' yeterli değildir, 'üst tabakalar'ın da 'eski biçimde yaşayamayacak durumda olması' gerekir. 2) Ezilen sınıfların sıkıntısı ve sefaleti alışılagelmişin üstüne çıkar. 3) Belirtilen nedenlerin bir sonucu olarak 'barışçıl' dönem - lerde kendilerinin soyulmasına hiç ses çıkarmadan razı olan, ama fırtınalı dönemlerde gerek buhranın durumu sonucu, gerekse bizzat 'üst tabakalar'ın kendisi tarafından (+) bağımsız tarihi eyleme itilen yığınların eyleminde bir artış olur."
(BP 11/1, sf. 20 ve 45; BP 12/2, sf. 95 -(+) İtalikler Lenin'in)

Lenin, devrimci durumun üçüncü koşulu olarak, genel olarak "kitlelerin kendili - ğinden eyleminde bir artış olması" nı, "kitle hareketinin artması" nı belirtmekle yetiniyor mu ? Hayır, tam tersine Lenin ağırlığı "yığınların eyleminde önemli bir artış" ın yeni bir n i t e l i ğ e bürünmesine, yani kitlelerin "bağımsız tarihi eyleme" itilmesine vermektedir !

Kitlelerin kendiliğinden eylemlerinin yeni bir niteliğe bürünmüş olmasının gerekliliği ve bu yeni niteliğin ne olduğu, işte tam da bu yön TKP/ML(B) tarafın - dan belirtilmemekte ve gözardı edilmektedir. Bunun yerine genel olarak "kendiliğinden kitle eylemlerinin artması" ile Lenin'in bu üçüncü koşulu eşitlenmektedir. TKP/ML(B), Lenin'in kitle hareketinin yeni bir n i t e l i ğ i n d e n bahsettiğini kavramamakta ve kitle eylemlerinin salt n i c e l olarak artmasını dev rimci durum için yeterliymiş gibi göstermektedir.

TKP/ML(B) uzunca bir pasajda darbeden önceki durumu anlatıyor ve buradan,

"12 Eylül öncesinde ülkemizde devrimci durum vardı."
(BP 11/1, sf. 16 -Altı orjinal metinde çizili)

sonucunu çıkarıyor.

1971-1973 arası ve 12 Eylül 1980 darbesi öncesi dönemde Türkiye'deki durumu ay - rıntılı bir şekilde inceleyecek durumda olmamamıza rağmen -söz konusu dönemler - deki, özellikle de 60'lı yılların sonu ve 70'li yılların başındaki somut durum ve koşullar hakkında çok az bilgimiz var-, böyle bir değerlendirmeye çok şüpheli gözlerle bakıyoruz; hattâ bu dönemlerde Türkiye'de gerçekten devrimci durum ol - duğu iddiasının doğruluğundan ş ü p h e e t m e k t e y i z .

Edindiğimiz bilgilere dayanarak, kitlelerin devrimci yükselişinin -darbeden sonraki durumla karşılaştırıldığında- darbeden önce şüphesiz muazzam boyutlara ulaş mış olduğu; İran'da Şah rejiminin devrilmesinden önce olduğu gibi Türkiye'de kit

---

(*) TKP/ML(B)'in Lenin'in sözlerini ne derece sorumsuzca özetlediği burada görülmektedir: Lenin, egemen sınıflar için " d e ğ i ş i k l i ğ e g i t m e - d e n egemenliğini" sürdürmek olanaksız hale gelir demektedir; oysa TKP/ML(B) yaptığı özetlemede Lenin'in açıklamasının anlamı için önemli olan "değişikliğe gitmeden" kelimelerini atlamaktadır.

hareketlerinin bu yükselişinin bir devrimci durumla d o r u k l a ş m a s ı anağının olduğu; bununla birlikte askerlerin darbe yaparak böyle bir olanağa, lişmeye ani bir son verdikleri görüşündeyiz.

nunla birlikte, görüşümüze göre, bu o kadar önemli değildir. Sorunun özü, Türye gibi bir ülkede "normal durum" da herzaman devrimci durum olduğu konusunda P/ML(B) ile MK hizibi arasında halâ fikirbirliği olmasıdır. Bu konuda araların aki tartışma, bundan istisnalar olup olmayacağı ve ne dereceye kadar olacağı onusundadır.

KP/ML(B), Türkiye'de "devrimci durumun olmadığı" bir durumun,

"... ülkemiz açısından geçici; kısa süreli .."
(BP 11/1, sf. 18 -Altı orjinal metinde çizili)

bir durum olduğunu vurgulamaktadır.

Bu görüşten yola çıkıldığında ve böyle görüşlere bağlı olarak, "devrimci durum" konusunda yanlış bir anlayışın hakim olması ve Lenin tarafından ayrıntılı bir şekilde tanımlanan bu kavramın sulandırılması doğaldır.

o o o o o o o o o o o o o

. Mao Zedung'a getirilen yüzeysel ve yanlış eleştiriler

Mao Zedung'un sözde hatalarını, söz arasında ve oldukça yüzeysel -sorumsuzca demek için- bir şekilde, yani Mao Zedung'un gerçek görüşlerini ayrıntılı bir şekilde a k t a r m a d a n ; eleştirilen pasajları a k t a r m a d a n ve hatta Mao Zedung'un konuşma ve makalelerinin neresinin eleştirildiğini ayrıntılı bir şekilde b e l i r t m e d e n e l e ş t i r m e y ö n t e m i ile kesinlikle hemfikir değiliz.

Doğru dürüst nişan almadan cephaneliğini tüketen böyle bir eleştiri yöntemi ile ne gerçek bir hata görülüp eleştirilebilir, ne de okura böyle bir eleştiriyi inceleme olanağı tanınır.

Böyle bir yöntem, okurdan gözü kapalı eleştiriye inanmasını talep etmeyi ve kanıtlanmamış iddialar ortaya atmayı hedeflemektedir. Bu tamamen düşüncesiz ve ciddiyetten uzak bir eleştiri yöntemidir. Mao Zedung'un görüşlerinin -ve tabii ki sadece onunkilerin değil- eleştirisinin böyle tamamen oportunist bir şekilde ele alınması; tehlikeli yollara sapılması ve kanıt ve belgelere sahip olmadıklarından dolayı daha çok karalamalarla iş yapanların paraleline düşülmesi demektir.

TKP/ML(B)'in üç broşüründe Mao Zedung iki kez eleştirilmektedir. Ve her iki eleştiride de böyle oportunist bir yöntem kullanılmaktadır. Ama bu eleştirileri ayrıntılı bir şekilde inceleyelim.

Birinci eleştiri, yurtdışındaki yoldaşların 2. Konferanstan önce yaptıkları hazırlık konferansında alınan bir kararda bulunmaktadır. Ulusal burjuvazinin devrimci kanadıyla ittifak yapma olanağı konusundaki bugünkü tavrını ortaya koymak için TKP/ML(B) bu karardan alıntı yapmaktadır. Bu karar, özeleştirisel bir ifade kullanmadan şöyle aktarılmaktadır:

> "Merkez Komitesi raporunda Mao Zedung'un Demokratik Halk İktidarı konusunda 'milli burjuvazinin halk saflarında olduğu için Demokratik Halk İktidarı içinde yer alacağı' tezini genelleştirdiği görüşü getirilmektedir. Mao'nun bunu genelleştirdiğini söylemek doğru değildir. Böyle bir genelleştirme Mao'da ancak e ğ i l i m olarak tespit edilebilir.
> (BP 12/2, sf 86)

Ulusal burjuvazinin Demokratik Halk İktidarında yer alabilmesi gibi Çin devriminin bir özelliğini sözüm ona genelleştirme eğiliminin, Mao Zedung'un otorize kılmış hiçbir yazısında olmadığını kesin bir şekilde açıklarız. O zaman, nasıl oluyor da bu tür iddialar öne sürülebiliyor ?

TKP/ML(B)'in başka bir makalesinde Mao Zedung'a şu eleştiri getirilmektedir:

"Demokratik Halk Devrimi, Demokratik Halk İktidarı döneminde Mao Zedung'un değerlendirilmesine gelince; bu dönemde Mao Zedung'un tezlerinin tamamının (+) değil ama esasının (+) Marksist-Leninist olduğunu düşünüyoruz. Bu tezlerin tamamının doğru olduğunu iddia edenlerin, mesela Demokratik Halk İktidarı döneminde proletarya ile burjuvazinin çıkarları arasında uyum sağlanacağı çelişmelerin sertleşmeyeceği şeklindeki tezleri; bu anti-Marksist-Leninist tezleri savunmak zorunda olduklarını ve zaten savunduklarını; açıkca Marksizm Leninizmden uzaklaştıklarını söylüyoruz."
(BP 11/1, sf. 43)

Bu eleştiride de ne Mao Zedung'dan alıntı yapılmakta, ne de okura Mao Zedung'a ait olduğu iddia edilen görüşün hangi yazıda bulunabileceği konusunda bilgi verilmektedir. Bu arada öğrendiğimize göre, bu eleştiri Mao Zedung'un "Koalisyon hükümeti üzerine" adlı yazısının bir bölümünü hedeflemektedir. Mao Zedung orada şunu diyor:

"Tabii ki, bu sınıflar (proletarya, köylülük, ulusal burjuvazi, vs. -y.n.) arasında halâ çelişkiler vardır; bunlardan örneğin emek ile sermaye arasındaki çelişme özellikle göze çarpmaktadır. Bundan dolayı bu sınıflardan herbiri farklı taleplerde bulunmaktadır. Bu çelişkileri ve bu farklı talepleri yadsımak ikiyüzlülük ve hata olurdu. Bununla birlikte bu çelişkiler, bu farklı talepler tüm yeni demokratik aşama sürecinde ortak talepleri aşacak kadar büyümeyeceklerdir; ve büyümemelidirler de. Onlar düzenlenebilirler. Böyle bir d ü z e n l e m e y l e , adı geçen sınıflar yeni demokratik devletin siyasal, ekonomik ve kültürel inşasının bütün görevlerini beraberce çözebilirler."
(Mao Zedung, "Koalisyon hükümeti üzerine", 1945, Seçme Eserler c.III, sf. 269-270, Alm.)

Birinci olarak, Mao Zedung'un burada TKP/ML(B)'in ona isnat ettiğinden tamamen başka bir şey söylediği saptanmalıdır. İkinci olarak da, Mao Zedung'un burada gerçekten söylediklerinin neresinin yanlış olduğunu anlayamıyoruz. Sözün kısası: Aslında sorunun ne olduğunu söylemeden söz arasında Mao Zedung'u eleştirmek isteyen eleştiricinin haklı olduğu tek bir nokta yoktur.

Birinci olarak; yeni demokratik devletin inşası döneminde proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişkilerin keskinleşeceğini, onların "büyüyeceğini" Mao Zedung açıkça söylemektedir. TKP/ML(B) bunun tam tersini iddia ediyor. Bununla birlikte Mao Zedung bütünüyle haklı olarak, bu çelişkilerin "düzenlenebileceğini"; yeni demokratik devletin inşası aşamasında proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişkilerin bu şekilde düzenlenmesinin kesinlikle bu iki sınıfın çıkarına, yani, proletaryanın uzun vadeli çıkarına da, uygun olduğunu söylüyor.

Mao Zedung'un proletarya ve burjuvazinin çıkarlarının "uyum"undan söz ettiği iddiası da açıkça yanlıştır. "Çelişkilerin düzenlenmesi", yani onların belli bir dönem belli bir çerçeve içinde tutulması ile; onların arasında "uyum sağlanması yani çelişkinin kendisini ortadan kaldırabilmesi, onların arasında denge sağlanması arasında muazzam bir fark bulunmaktadır.

Mao Zedung'un hatasını ortaya çıkarma gibi ağır ve sorumluluk taşıyan bir göreve girişen bir eleştiricinin veya bir partinin en azından eleştirdiği şeyleri biraz dikkatle okuması gerekmektedir.

Şüphesiz, -başkaları olsa da- biz burada sadece iki örnek, hem de deyim yerinde ise "kıyıda köşede" olanlardan (iki örnek -ç.n.) verdik. Bununla birlikte bu örneklerde, ve tam da bu örneklerde, Marksizm-Leninizmle bağdaşmayan yüzeysellik ruhu, devrimci teoriyle üstünkörü ilişki ve kullanılan yöntemlerin çirkinliği kendini göstermektedir. Bu hataların ve zaafların kökten ortadan kaldırılmasına yardımcı olmak için bu "Ortak Açıklama"da onları bir dizi soruna dayanarak amaca uygun keskinlikle, ama mücadeleci ve enternasyonalist dayanışma bakış açısı altında eleştirdik.

X X X

ÜÇ ALMANCA BROŞÜRE DAYANARAK

«TKP/ML B ÇİZGİSİNE ELEŞTİRİ»

ÜZERİNE İLK TAVIR

(MERKEZ KOMİTESİNİN PARTİ İÇİNDE TARTIŞMAYA SUNDUĞU TEZLER)

GİRİŞ İLE İLGİLİ

1- Kardeş örgütler"MK hizibinin tamamiyle yanlış bir çizgi savunmasının yanı sıra , her türlü demokratik merkeziyetçiliği geçersiz kılmaya başlamasından ve TKP/ML içindeki ML muhalefeti örgütsel olarak tasfiye etmeyi amaçlamasından SONRA bu ayrılık kesinlikle gerekli hale gelmişti" diyor. Bu tespit kuşkusuz somut durumun tespiti olarak doğru bir tespittir. Gerçekten de bizler Bolşevikler olarak ayrılığı gerçekleştirdiğimizde bu ayrılık kesinlikle gerekli hale gelmişti. Ama bunun ötesinde bu tespitin çözmediği bir sorun vardır. O da şudur: Ayrılık acaba biz ayrılığı gerçekleştirmeden önce de zorunlu hale gelmiş mi idi? Biz bu konuda geç kalmamış mı idik? Yukardaki tespit bu soruya cevap vermemektedir. Bu soruya henüz partimiz de kesin bir cevap vermemiştir. Geçmişin - bu noktada da değerlendirilmesi sorunu -partinin önünde çözülmemiş , çözülmesi gerekli bir sorun olarak durmaktadır.

Bizler kardeş örgütlerle birlikte ayrılıktan sonra yaptığımız "Yaşasın TKP/ML(B)" başlıklı ortak açıklamada - ki bu ortak açıklama-(Bkz. BP/3,s.14-24) daki ortak savunulan çizgi hepimizi bağlamaktadır - birlikte gelinen aşamada ayrılığın kaçınılmaz zorunluluk olduğu tespitini yaptık. 1. Konferansımızın da yaptığı - ve hala değiştirilmemiş olan tespit bu idi. Yani bu tespit bizim çizgimizin bir parçası idi. Ortak açıklamada biz birlikte yaptığımız tespitte hiç bir şekilde bu ayrılığın geç kalmış olduğu, vb. bir tespit yapmadık. Kaldı ki; böyle bir tespitin ortak açıklamada parti adına yapılması, parti bu konuda tartışıp herhangi bir karar almamış olduğu için yanlış da olurdu.

Her halükarda bizim açımızdan ikinci Konferans öncesinde de şimdiye kadar çıkan belgelerde de - Almanca broşürler, 1.Konferansın hemen ertesinden çıkan yazıların Almanca çevirisidir - partinin bu konudaki çizgisini savunduk. Yani ayrılığın gelinen noktada kaçınılmaz, ve mutlak gereklilik olduğunu,bunun doğru olduğunu savunduk. Fakat bu ayrılığın geç kalmış bir ayrılık olup olmadığı konusunda bir şey söylemedik.

Şimdi Kardeşler ortak açıklamalarında 1.Konferansın hemen ertesinde çıkan broşürleri ; bu broşürlerde sözü geçen konuda özeleştiri yapılmamış olduğu için eleştiriyorlar. Biz böyle bir eleştiriyi red ediyoruz. Ve burda Kardeşlerin bizzat bizim ortak açıklamamızda bu konuda burda propagandasını yaptıkları tavrı da - eğer tutarlı olmak istiyorlarsa - eleştirmeleri gerektiğini söylüyoruz.

2- Kardeşler girişte getirdikleri eleştirileri nitelendirirken şöyle diyorlar :

> "Bizim eleştirilerimiz , görüşümüze göre TKP/ML(B) nin MK hizibinin oportunizm ve revizyonizminden ve geçmişte yapmış olduğu hatalardan yeterince derinlemesine ve kökten kopmadığı görüşleri hedeflemektedir."

Onların getirdikleri eleştiriler hakkında yaptıkları bu genel değerlendirme görüşümüze göre gerçekleri tam olarak yansıtan bir değerlendirme değildir. Gerçek- tezlerimizde göstermeye çalışacağımız gibi -şudur:

Kardeşlerin eleştirilerinin bir bölümü gerçekten bizim hatalı görüşlerimize ve "MK hizibinin oportunizm ve revizyonizminden ve geçmişte yapmış olduğumuz hatalardan yeterince derinlemesine ve kökten kopmadığımız görüşlere " yönelmektedir. Ve bu eleştiriler bizim açımızdan hatalarımızı görüp; kavrayıp,aşmak için değerli enternasyonalist yardımdır. Ama eleştirilerin tümü böyle değildir. Eleştirilerin bir bölümü - bizzat eleştiri getirenlerin önemli hata

ve sapmalarına işaret eden ve bizim bugün savunduğumuz bazı doğru görüşleri de hedefleyen yanlış eleştirilerdir. Biz doğru eleştirileri kabul edip, bunlar doğrultusunda hatalarımızı aşmak için çalışmayı gerekli gördüğümüz gibi yanlış eleştirileri de geri çevirmeyi gerekli görüyoruz.

Kardeşler devamla şöyle diyorlar :

> " MK hizibinden örgütsel ayrılık sadece eski TKP/ML'in ML'leri için örgütsel yeni bir başlangıç olmamalı idi, o bunun yanı sıra özellikle eski TKP/ML'in teori ve pratiğinde bulunan bütün hatalar , sapmalar ve yanlış çizgilerden derin ideolojik ve siyasal kopma olmalı idi. "

Bu tezde birden fazla sorun vardır :

Önce burda Bolşevikler olarak ortaya çıkışımızın SADECE örgütsel bir kopuş olduğu iddiası sadece örgütsel bir yeni başlangıç olduğu iddiası açıkça getirilmektedir. Bu iddia kesinlikle gerçeklerle, olgularla çelişmekte; BP olarak ortaya çıkışımızın ideolojik ve siyasi alanda da belli oranda ve anlamda yeni bir başlangıç olduğu gözlerden gizlenmekte ; kopuş öncesinde ve sonrasında verdiğimiz ideolojik ve siyasi mücadele küçümsenmektedir.

İkincisi : Giriş bölümünün daha ilerisinde Kardeşlerin koyduğu gibi ideolojik kopuş , örgütsel kopuş kadar kolay bir iş değildir. Ve bir örgütün içinden çıkanlar, örgütsel ayrılığı gerçekleştirdikleri anda "bütün hatalar ve sapmalar ve yanlış çizgilerden derin (ne kadar d e r i n acaba? -BN) ideolojik siyasal kopma " beklemek tam küçük burjuvaziye yaraşan idealist bir tavırdır. Kuşkusuz örgütsel kopuş gerçekleştiği anda ; belli bir ideolojik ve siyasi kopuş da söz konusudur. Ama bu hiç bir yerde ve hiç bir zaman bütün alanlarda ve derinlemesine mümkün değildir. Bunu yapabilmek için geçmişin ML ilkeler ışığında kollektif bir şekilde bir değerlendirmesi gereklidir. Bu ise örgütsel kopmadan önce mümkün değildir. (Aynı parti içinde uzun süredir iki ayrı fraksiyon halinde ; iki ayrı parti halinde çalışılan özel durum dışında)

Kardeşler, bizim bir çok alanda henüz ideolojik ve siyasi kopmayı derinlemesine gerçekleştirmemiş olduğumuz olgusuna doğru bir şekilde dikkat çekerken savundukları genel tezle (ne olması gerekirdi konusunda) idealist bir konumda durmaktadılar. ,Ve burda söyledikleri daha sonra bizi aynı bağıntıda yaptığımız bir tespit konusunda eleştirirken söyledikleri ile kökten çelişmektedir.

3- Örgütsel ayrılığın gerçekleştiği anda "bütün hatalar, sapmalar, yanlış çizgilerden derinlemesine ideolojik ve siyasi kopuş" bekleyen, ve bunun olmadığı noktasında eleştiri getiren Kardeşler, bunları söyledikten çok değil iki sayfa sonra şunları söylüyorlar :

> "Örgütsel ayrılık ideolojik ayrılıktan çok daha kolaydır. İdeolojik ayrılık sistemli bir şekilde yapılması gereken ... ÖRGÜTSEL AYRILIK TAN UZUN ZAMAN SONRA DA SONA ERMEYECEK OLAN ZOR VE UZUN SÜREN BİR SÜREÇTİR" Hangisine inansak acaba?

Onlar bunları söylerken amaçları bizden yaptıkları bir alıntıyı eleştirmektir. Biz sözü geçen alıntıda 1981 de İbrahim Kaypakkaya'nın ölüm yıldönümünde çıkardığımız bir bildiride , İbrahim Kaypakkaya'nın nasıl savunulması gerektiği bağıntısında " Biz Bolşevikler, İbrahim Kaypakkaya'yı savunmanın onun gelişmeye açık ML çizgisini savunmanın olduğunu ANLAMAYANLARA İDEOLOJİK BAĞLARI uzun zaman önce koparmıştık, örgütsel bağı da kısa zaman önce koparmıştık" demiştik. Kardeşler bundan bizim "örgütsel ayrılıktan sonra çözülmesi gereken ideolojik görevleri kaba bir şekilde küçümsediğimiz , onların gerçekten çözülmesini adeta olanaksız hale getirdiğimiz " şeklindeki çok "ilkesel ve de "derin" sonucu çıkartıyorlar. Kardeşlerin alıntı yaptığı bildiride çö-

lmesi gerekli ideolojik görevlerle ilgili olarak şu tespitler yapılıyor :

"İbrahim'i anmak demek, onun ML özüne ve ML görüşlerine sahip çık - mak ve bunları geliştirmek; onun ML den sapma teşkil eden görüşleri ni ve hatalarını ise red etmek, bunları ÖZELEŞTİRİ ile aşmak demek tir.

İbrahim'i anmak demek , onun Türkiye ML ve devrimci hareketine yaptığı önemli katkıları inkar edenlere karşı mücadele ederken , aynı zamanda onun hatalarını sistemleştirenlere karşı da mücadele etmek demektir.

İbrahim'i anmak demek, onun kurduğu Türkiye işçi sınıfının öncü örgütü TKP/ML'i bolşevikleştirmek için mücadele etmek, bolşevikleşmenin önündeki tutucu ve gerici engelleri yıkmak demektir. "
(Bolşevik İşçi Köylü Kurtuluşu, s.31/3)

Görüldüğü gibi Kardeşlerin alıntı yaptığı bildiride onların "örgütsel ayrı - lıktan sonra çözülmesi gereken ideolojik görevlerin kaba bir şekilde küçüm - senmesi " şeklindeki genel tespitini red eden, özeleştiri görevini önümüze koyan tespitler vardır.

Kardeşler burda, bir bildiride gerçekten de yanlış olarak yapılan bir tespit ten yola çıkarak ; genel bir değerlendirmeye varıyorlar. Bizim karşı olduğu muz yanlış olan tespitin eleştirilmesi değildir. Gerçekten de Kardeşlerin yaptığı alıntıda söylenenler o mutlaklıkta yanlıştır. Orda Kardeşlerin yorum layıp göstermeye çalıştığı gibi derinlemesine bir ideolojik kopmadan söz edilmemektedir. Ve genel olarak da bir bütün olarak eski TKP/ML den bir ideolojik kopmadan da söz edilmemektedir. Söz edilen ideolojik kopma "İbrahim'i yüzde yüz savunma adına , onun gelişmeye açık ML özünü değil, lafzını savu - nanlardan bir kopmadır. Burda somut olarak partinin içinde belli revizyonist görüşleri savunanlardan yani somut olarak MK hizibinden ideolojik kopuştan söz edilmektedir. Bu kopuşun 'derinlemesine' bir kopuş olduğu söylenmemektedir. Bunun ötesinde bu kopuç, bizim tarafımızdan partinin bizim de hatalarımız olan hatalarından kopuş olarak gösterilmemektedir. Bütün bunlar kardeşlerin "eleştiri" sinde atlanmaktadır. Buna rağmen ; bildiride bizim MK hizibinden uzun zaman önce ideolojik olarak koptuğumuz mutlak bir ifade ile konarak yanlış yapılmakta, bu noktada da hala çok önemli görevler olduğu bu ifadede atlanmaktadır. Kardeşlerin eleştirisi işte yalnızca bu sınırlamalarla doğru; bizim bir hatamıza dikkat çeken bir eleştiridir.

Ama onlar böyle bir eleştiriden derhal bir genel sonuç çıkartıyorlar. Söylenenlerin hangi bağıntıda söylendiğine hiç kafa yormuyorlar.

Kendilerinin bizden,girişte, örgütsel kopma anında aynı zamanda "bütün hatalar, sapmalar, yanlış çizgilerden derin ideolojik ve siyasal kopma" talep eden anlayışları, aslında tam da bizi burda eleştirdikleri noktada kendilerinin idealist bir konumda olduğunu gösteriyor.

4- Kardeşler girişte TKP/ML(B) ikinci Konferansına atıfta bulunmakta ,kendilerinin getirdiği eleştirilerin "genel olarak .. doğru yönde eleştiriler" olduğunun kabul edildiğini aktardıktan sonra .." "Buna rağmen .. broşürlerde hataların kamuoyu önünde eleştirisinin yapılmasının acil görev olduğunu tespit etmektedirler. Ondan sonra neden şimdi (Temmuz 1982) yayınladıklarını gerekçelendirmeye çalışmaktadırlar.

Getirdikleri gerekçelerin hiç biri neden bu eleştirilerin daha önce kamuoyuna yayınlanmadığı sorusuna cevap veren gerekçeler değildir.

En sonda yapılan "Bu ortak açıklamayı, bu şekli ile şimdi ortaya koymamızın belirleyici nedeni, ilk önce sözle kabul edilen eleştirinin eylemde de göz önünde bulundurulması ve hataların yinelenmemesi için içe - rik olarak gerekçelendirilmiş dayanışma içinde EN FAZLA YARDIMDA bu

lunmanın ACİLEN gerekli olmasında yatmaktadır. "

tespiti de, yine neden tam da şimdi EN FAZLA yardımın acilen gerekli olduğu sorusuna cevap vermeyen bir açıklamadır. Kardeşler, bu noktada görüşümüzce samimi davranmamakta , aslında şimdi bu şekilde bir yayınlamanın kendileri açısından Merkez Komitesine duyulan güven kalktığı için gerekli hale geldiğini açıklamamaktadırlar.

Ayrıca onların pratik olarak burda takındıkları ve haklı göstermeye çalıştıkları tavır - daha sonra broşür içinde "kamuoyu önünde tartışma " konusunda savundukları bazı genel tezlerle de çelişmektedir. Bunun üzerinde ilerde duracağız.

5- İkinci Konferansa yapılan atıf bir başka yönden bütünü ile sakattır. Burda sanki eleştirilen broşürler ikinci Konferans sonrası çıkmış broşürler gibi bir hava yaratılıyor. Bu gerçek durum değildir. Bu broşürler Bolşevikler in birinci Konferansı ile ikinci Konferansı arasında çıkmış broşürlerdir.Ve bu yüzden de bu broşürlerde daha sonra ikinci Konferans sırasında hata olarak tespit edilen bir dizi görüş de yer almaktadır.

6- MK hizibinin değerlendirilmesi konusunda kardeşlerin getirdiği eleştiri doğru bir eleştiri degildir. Bu eleştiri bir kaç düzeyde yanlıştır.

- Önce eleştiri , sözü geçen ve eleştiri getirilen broşürlerin birinci ve ikinci Konferans arasında yazılan broşürler olduğu gerçeğini atlıyor. Birinci Konferans henüz MK hizibinin niteliği konusunda net ve açık bir tespit yapmamıştı. Bu yüzden de bu broşürlerde MK hizibinin açıkça sağ oportunist olarak değerlendirilmesi o günkü berrak olmayan görüşlerin ifadesidir. Aynı şekilde kardeş örgütlerin atıfta bulunduğu ve ORTAK TEMELimiz olan ortak açıklama'da (Bkz. "Yaşasın TKP/ML(B) " BP/3,s.14-24) da MK hizibinin niteliği hakkında onun "sağ oportunist", "revizyonist" vs. şeklinde adlandırıldığı bir GENEL DEĞERLENDİRME yoktur. Kardeşlerin bu noktada ortak açıklamaya da yanması boşa çabadır. Ortak açıklamada somut olarak MK hizibinin hangi noktalarda ML'den saptığı tespit edilmektedir. O kadar. Ama aynı tespitler, bizim eleştirilen broşürlerimizde de vardır.

- İkinci olarak : İkinci Konferans berrak bir şekilde şu tespiti yapmıştır:

" MK hizibinin uyguladığı çizgi sağ oportunist bir çizgidir. "

Kardeşler ise bu kararı " MK hizibinin propagandasını yaptığı çizgi " olarak "düzeltmektedirler". Onlar böylece Konferans kararı ile MK uygulaması arasında olmayan bir çelişmeyi uydurmaya çalışmaktadırlar.

Konferansta alınan karar özellikle "uygulama" üzerinde onun sağ oportunist olduğu tespitini yapmıştır. Çünkü Konferans lafta MK hizibinin hala bazı "sol" laflar ettiğinin bilincinde idi.

Bu yüzden MK hizibinin sözde "sol" ama özde sağ oportunist bir grup olduğu tespiti, hiç bir şekilde İkinci Konferansta bu konuda tespit edilen çizginin terk edilmesi değil ,onun savunulmasıdır. Özde sağ oportunist tespiti , hiç bir şekilde , onun bütün sözlerinin sağ olduğu, bütün propagandasının "sol" olduğu anlamına da gelmez. Kaldı ki, "sağ" ve "sol" oportunizm arasında Çin seddi de yoktur. Bu iki tip oportunizm aynı anda, aynı oportunist grubun teori ve pratiğinde çeşitli konularda yan yana yer alabilir ve her an birbirine dönüşebilir.

7- Biz kardeşlerin eleştirisinin "amacı" hakkında kesin bir şey diyecek durumda değiliz. Bunu gerekli de görmüyoruz. Ancak bizim açımızdan bu eleştiriler kendi hatalarımızı aşmak için üzerinde ciddiyetle durup , tartışılması, derinlemesine araştırılması gerekli araçlardır. Bu tartışmalar içinde kardeşlerin de görmemiz mümkün hatalarını onlara göstermek de görevdir.

"İDEOLOJİK ALANDA TEMEL HATALAR" ÜZERİNE

- TKP/ML(B) in çalısmasındaki kavranacak esas halka Turkiye devriminin somut sorunlarının somut incelenmesi mi olmalıdır ?

'ardeşlerin 1.Konferans belgesine getirdikleri :

> " ML in ilkelerinin savunulması sorunu TKP/ML(B) in kuruluş belgesin de birinci olarak TKP/ML(B) in çalışmasında kavrayacağı esas halka olarak kavranmamakta , ve ikinci olarak de ilkelerin savunulması sorununun kendisi çok dar ve çok sınırlı hatta yanlış ele alınmak tadır."

eklindeki eleştirisi , bizim esasta doğru bulduğumuz bir eleştiridir. Bu kinci Konferansta da tespit edilmiş ve devrimci kamuoyuna da duyurulmuştur.

ncak bu eleştiriyi esasta doğru bulmamız , bizim açımızdan bu sorunun çözül üğü , aramızda bu konuda ayrılığın olmadığı anlamına gelmiyor.

inkü biz özellikle somut uygulama içinde "ilkelerin savunulması" denen şey en ; kardeşlerin bizim anladığımız ve doğru bulduğumuzdan ayrı şey anladıkarını gördük, görüyoruz. Mesela 12 Eylül konusunda yürüttüğümüz tartışma ; esela 1 Mayıs konusunda yürüttüğümüz tartışma bize kardeşlerin açık bir biimde ilkelerin savunulmasından ilkelerin mümkün olduğunca somut'tan bağım- z, soyut bir şekilde savunulmasını anladığını ; olgularla , ilkeleri bir - ştirmediğini ; bunun yapılmaya çalışılmasını ilkelerin savunulmasının bi - nci sıraya konmaması şeklinde nitelendirdiğini , vb. gösterdi. Kuşkusuz mut uygulama içinde gözlemlediğimiz bu anlayışın teorik kökleri de vardır nları tam olarak ortaya çıkarmak henüz önümüzde duran bir görevdir.

ıcak daha şimdiden ML teorisi ve ilkelerinin kapsamlı bir şekilde savunulma gerekliliği ; ve ML'in ilkelerinin savunulmasının bugün birinci sıraya nması doğru talebinin; ülke somutunun incelenmesi talebi ile adeta karşı rşıya konması , birbirinin mutlak alternatifi olmayan bu şeylerin , aralanda yalnızca ikincinin birinciye bağımlı olarak çözülebileceği gibi bir . lişki olan bu iki görevin , birbirinin mutlak alternatifi imiş gibi koyulma ı eğilimlerinin olduğunu tespit edebiliyoruz.

Ayrıca kardeşlerin bu noktada gerek bugünkü var olan dünya ML hareketinin du umunu, gerekse kendi özel durumlarını teorileştirdiklerini ; bir çok şeyi Mesela parti inşasının birinci aşamasının uzun süreceği tezi) bugünkü so - ut durumun zorunlu hale getirdıgi bir durum olarak kavramayıp, bunu izin ve ilmez bir şekilde sanki ML in ilkesi imiş gibi koyduklarını düşünüyoruz.

Biz tartışmayı ilerletmek için burda bu konudaki görüşlerimizi olumlu ola - k çok kısa bir biçimde tezler halinde özetlemek istiyoruz:

. Bugün bütün dünya ML hareketi , modern revizyonistlerin ML in en temel ilkelerini çarpıttığı bir ortamda , tam bir kaos içinde bulunmaktadır.

. Tek tek ülkelerde var olan ML ve ML'e yönelen güçler; ML in kavranması, savunulması ve uygulanması konusunda çok geri ve tecrübesizdirler.

. Ne uluslararası planda ne de buna bağlı olarak tek tek ülkelerde modern revizyonizm ile kökten hesaplaşılmamıştır. Bütün ML güçler hala bir dizi modern revizyonist hata ve sapmayı yük olarak sırtlarında taşımaktadırlar.

. Böyle bir ortamda bütün ML ve ML'e yönelen güçler için en birincil gö - ev; ML'in - modern revizyonizm ve ondan kaynaklanan, ona dayanan her tür - ı oportunizm - tarafından üstü küllenmiş olan ilkelerini kavramak, onla-

rı uluslararası ve ona bağlı olarak "ulusal" planda oportunizme karşı mücade le içinde savunmaktır.Bütün diğer görevler bu esas göreve bağımlı olarak ele alınmak zorundadır.

.. Geçmişte ve bugün de yaptığımız hataların kaynağı ML'den sapmalardır. Mo dern revizyonist, oportunist görüşlerdir.

.. Birinci Konferansımızda her ne kadar bizim ilkeleri kavramamızın çok sığ olduğu, "ileriliğimizin" relatif bir ilerilik olduğu , vb. doğru tespitler varsa da ; belgede kardeşlerin eleştirdiği yerde sorun açık bir biçimde yanlış konmaktadır. Onların eleştirdiği gibi , ML'in ilkelerinin savunulması sorunu kendi başına özel ve öncelikle ele alınması gereken bir görev olarak kavranmamaktadır.

.. ML ilkelerinin savunulması genel olarak ele alındığında , proleter dünya devrimini ; onun bir parçası olarak kendi ülkesindeki devrimi gerçekleş - tirme esas hedefine hizmet eden; onu yapabilmek için bugün kavranacak esas halka olan görevdir. Bu hiç bir zaman gözden kaçırılmamalıdır. Proleter dünya devrimi, ve onun parçası olarak kendi ülkesinde devrim perspektifinden bağımsız bir "ML ilkelerinin savunulması " görevi tespiti , soruna akade - mist yaklaşan bir tespittir.

.. Soruna bu açıdan yaklaşıldığında , kesin bir şekilde ML'in ilkelerinin savunulmasının , onların - ülke devrimi sorunlarını çözmek için uygulaması ile birleştirilmesinin mutlak zorunluluk olduğu; ve en başından itibaren ML'lerin yapabildikleri ölçüde bunu yapmak zorunda oldukları çıkar ortaya.

Bunlar bu konunun geneli ile ilgili olarak tezler halinde düşündüklerimizdir

Bunun ötesinde esasını doğru bulduğumuzu söylediğimiz kardeşlerin eleştirilerinin kanıtları konusunda hemfikir olmadığımız yerler vardır. Bunlar kısa ca şunlardır :

1- Kardeşlerin eleştirisinin en önemli kanıtlarından biri Almancaya çevril diğinde sanki bizim ML in bütün ilkelerini savunuyormuşuz gibi bir anlama ge len ifade üzerine kuruludur. Bizim Türkçede " Marksizm- Leninizmin ilkeleri- ni esas olarak savunma " ve "bugün partinin çizgisindeki var olan hata ve sapmalara karşı biz doğru ML görüşleri , ML ilkeleri savunuyoruz" şeklindeki ifadelerimiz, Almancaya çeviride kesin ön ekle "die ML Prinzipien" şeklinde çevrilmiştir. (Bu kuşkusuz bizim çeviri hatamızdır) O zaman ortaya gerçek- ten de sanki tüm ML ilkelerin savunulduğu söyleniyormuş gibi bir durum çık - maktadır. Ama Türkçe orijinalde durum bu değildir. Türkçede "ML ilkeleri sa- vunuyoruz" dendiğinde, bu bütün ilkeleri savunuyoruz anlamına gelmez. Hele hele arkadan gelen cümlelerde bu savunmanın nasıl savunma olduğu anlatılı _ yorsa, ki bu sözü geçen belgede , bizim ileriliğimizin relatif bir ilerilik olduğu söylenerek açıklanmaktadır.

2- Kardeşler eleştirilerinin bir kanıtı olarak şimdiye dek çok az savunul- muş veya hiç savunulmamış olan "ilkelere" bazı örnekler verirken şunları sa- yıyorlar :

- Burjuvazinin sınıf olarak proleterya diktatörlüğü sürecinde komünizmden önce tasfiye edilmesi

- İktidarı ele geçirmeden önce parti inşasının iki aşaması

- Kitlelerin eğitiminde kamuya açık tartışmanın önemi ve Merkez Organın ro- lü.

Kardeşler bütün bunların "muazzam boyutları olan acilen çözülmesi gereken görevler " olduğu tespitini yaptıktan sonra
"Oysa onları ele almaya hala başlanmamıştır" diyor.

bu tespiti red ediyoruz. Çünkü bu sorunlar derinlemesine çözülmemiş de a ele alınmıştır.

juvazinin proletarya diktatörlüğü süreci içinde komünizme varmadan tasfi i sorunu üzerine MK hizibine karşı açık polemik yürütülmüş, kendi içimiz- tartışılmış; BP da Stalin yazısında bu sorun ortaya konmaya çalışılmıştır z. BP/14/4, s.33-43)

aşama konusunda da bir dizi belge yayınlanmış, üzerine tartışılmış, en a ian iki aşamanın gerekliliği konusunda bilinç yaratılmıştır.

ıoyu önünde tartışma sorununda da durum benzerdir. Bu sorunların "ele al- ya başlanmadığı " tespiti körce bir tespittir.

- Bir dipnotta getirilen bir başka kanıt da yanlıştır. Bizim söylediklerizin objektif olarak yanlış aktarılması üzerine kuruludur. Kardeşler, KP/ML'in 1973 e kadarki dönemdeki hatalarının NEDENİ olarak , subjektivizm nlış devrimci durum tespiti görülmektedir " demekte, bu tezlerini BP/44/1 ayfa 38'e dayandırmaktadır. Sözü geçen yerde ise söylenen şudur :

"Yenilgide partimizin yaptığı hatalar, yanlış devrimci durum tespiti ne uygun olarak izlenen yanlış taktikler önemli bir rol oynadı."

iz yenilgide izlenen yanlış taktiğin önemli bir rol oynadığını tespit ediyo uz; kardeşler önemli rolü "nedeni" olarak aktarıyor. Bu aktarma bizim görüş erimizi tanınmaz hale getiren bir aktarmadır. Böyle bir aktarma tavrı ML leğildir. Esası doğru olan bir eleştiriyi kanıtlamak için böyle çürük kanıt- ara başvurulması getirilen eleştiriyi güçlendirmemekte; tersine ona zarar ermektedir.

2- "Parti inşasının iki aşaması konusunda temel hatalar" üzerine:

a) İçe dönük çalışmanın içeriği sorunu :

Bu konuda getirilen eleştirilerden doğru bulduklarımız şunlardır :

- "Partimiz henüz birinci dönemin görevi olan kitlenin (özellikle de işçi sınıfının) en ileri kesimine partiye kazanma görevini tam olarak çözmeden " şeklindeki tespitimiz yanlış; gerçekten de bizi olduğumuzdan çok ilerde gösteren , sanki bu görev önemli ölçüde çözülmüş gibi gösteren bir tespittir.

2- MK 7. toplantısında içe dönük çalışma kararı alınırken , esas sorunun bütün partinin ML in eserlerinin sistemli temel eğitimi içine çekilmesi olduğu tespiti yapılmamıştır. Bu, bu kararın en büyük hatasıdır. Sorunun özü - nün ne olduğunun kavranmadığını göstermektedir. "Teorik çalışmanın içe dönük çalışmada kavranacak esas halka olarak kavranması demek, ilk planda ve her şeyden önce partinin istisnasız bütün kadrolarının kendi başlarına ve kollektif bir şekilde Marksizm-Leninizm'i inceleme, kavrama ve revizyonizme ve oportunizme karşı ideolojik temel sorunlar uğruna mücadelede onu savunma yeteneğini elde etmek için çalışmak demektir " tespiti doğru bir tespittir. MK 7.toplantısında sorun böyle kavranmamıştır.

Bunlar bu noktada getirilen eleştiride doğru bulduğumuz ve gerçekten özle ilgili sorunlardır.

Kardeşlerin bu esasta doğru eleştirilerini gerekçelendirirken düştükleri bi hata vardır bizce. O da şudur :

Onlar bizimle girdikleri polemikte ; ML'in temel eserlerinin sistemli eğiti mi ile, herhangi bir konuda teorik araştırma görevini bir ve aynı şeylermiş

gibi görüp göstermeye çalışıyorlar; ve sanki parti inşasının birinci aşamasında herhangi bir konunun bir ya da bir kaç görevli -bu konuda yetenekli - yoldaşlar tarafından araştırılarak partiye tartışmaya sunulmasının yanlış olduğu görüşlerini savunuyorlar. Bunu "bürokratik bir sapma " olarak görüp, göstermeye çalışıyorlar. Burda girdikleri polemik kökten yanlıştır. Ve dünya komünist hareketinin bütün tecrübesi ile çelişme halindedir. Bütün dünya komünist hareketi içinde , teorik araştırmanın tüm parti tarafından değil, görevli araştırmacılar , araştırma grupları , vs. tarafından yapılıp, partiye sunulduğu olgudur. Bu anlamda MK 7.toplantısında alınan kararın bu noktasında bir sakatlık yoktur. Eleştiri oku burda yanlış bir hedefe yönelmektedir.

(Bu bağıntıda kardeşlerin pratiğinin de burda savundukları görüşle pek uyum içinde olmadığını bildiğimizi söylemekle yetinelim.)

Bunun dışında bu noktada getirilen eleştiride , kardeşlerin kanıtlarından biri yine çeviri yanlışı üzerine kuruludur. Türkçe orijinalde "araştırma ve inceleme " Almancaya "siyasi araştırma ve eğitim " olarak çevrilmiştir. Bu çeviri yanlışından yola çıkan kardeşler (çeviri yanlışı onların hatası değil) "en başta değinilen eğitim sorununun, içe dönük çalışmanın esas alınmasının ne demek olduğu somut olarak açıklanırken YOK OLMASI RASTLANTI DEĞİL TİPİK BİR ŞEYDİR" diyorlar. Ne yazık ki !! böyle bir "yok olma" söz konusu değil. Bu anlamda da "bu rastlantı değil tipik bir şeydir " tespiti de ayakları havada bir tespittir.

MK 7.toplantısında eğitim sorunu, içe dönük çalışmanın esas alınması sorunu ile bağıntılı olarak tartışılmamıştır. Sorun budur. Yoksa onun önce konup sonra çıkarılması, vs. söz konusu değildir.

b) Modern revizyonizme karşı mücadele yerine -revizyonist bir sözde eserin paraleline düşen akademizm :

Bu noktada getirilen eleştiri ile bağ içinde tespit ettiğimiz hatamız şudur:

Biz gerçekten de geniş kitleye dağıttığımız bir yazıda bir görüşümüzü -Bolşevikleşmenin Komintern 5.Kongresinde görev olarak konduğu görüşünü- ispatlamak için , olumlu olarak ve hiç bir yorum yapmadan; revizyonist bir kitaptan alıntı yaptık. Böylece objektif olarak sözü geçen kitabın propagandasını yapmış olduk. Bu yaptığımız işin varacağı sonuçlar üzerine fazla kafa yormayan bir tavrın ifadesi idi.

Bizim aktarma yaptığımız yerde yanlış bir şey yoktu. İspatlamak istediğimiz şeyi ispatlayan, içinde alıntı yaptığımız yerde yanlış bulunmayan bir alıntı yaptık. Ama buna rağmen, bu alıntının objektif olarak sözü geçen revizyonist kitabın propagandası anlamına geleceğini düşünmedik. Bu yanlıştı.

Doğru olan bu konuda doğrudan Komintern belgelerine başvurmak, onlardan alıntı yapmaktı.

Biz bundan ,bundan sonraki çalışmamız için revizyonistlerden hiç yorumsuz alıntı yapmama sonucunu çıkarıyoruz.

Biz, bizim bu hatamızın "akademizm", vs. olarak değerlendirilmesine karşıyız Kardeşler sanki çok büyük, bizim gibi insanların hiç yapamayacağı bir şeymiş gibi " dünya komünist hareketinin tarihi konusunda bile tavır takınma !! " yı " bilgiçlik taslama, kelime oyunları " yapma , vs. olarak adlandırıyor.

Bizim için "dünya komünist hareketinin tarihi " yanına yaklaşılmaz bir şey, bir tabu değildir. Elimizden geldiğince , gücümüz oranında yapabileceğimiz kadarı ile bu konuda da tavır takınmaya çalışmak bizim için görevdir. Ve dünya komünist hareketinin tarihinden bugünkü mücadele için dersler çıkarma-

ya çalışmayı biz hiç de bilgiçlik taslama olarak değerlendirmiyoruz. Burda kardeşlerin gerçekte kendileri dışındaki güçlere nasıl "bilgiçce" ve "tepeden bakar" yaklaştıkları çıkıyor bizce.

Bu noktada getirdikleri eleştiride kardeşlerin kanıtlarına gelince :

Onlar önce bizim yaptığımız alıntının giriş cümlesinden dolayı "İnsan 5. Dünya Kongresinden alıntı yapıldığını sanmaktadır" tespitini yapıyorlar. Gerçekten de giriş cümlesinden bu çıkabilir. Ama yazının bütününü okuyan , alıntının nereden yapıldığının açıkça tespit edildiğini görebilir. Alıntı yapılan kaynak olduğu gibi verilmiştir. Yani alıntının 5.Kongreden olmadığı her- okuduğunu anlayan - okuyucu için açıktır.

İkinci olarak onlar bizim alıntıya nereden yaptığımızı tam olarak kavramamışlardır. Ve orijinalde alıntı yapmadığımız bir yeri eleştirmektedirler. Biz Türkçe orijinalde sözü geçen kitaptan toplam üç paragraf alıntı yaptık; ve am da kardeşlerin eleştirdiği , revizyonistlerin bolşevikleşmenin ne olduğu nu anlattığı yeri almadık. Burda sorun, bizim yazımızın Almanca çevirisinde alıntılar yapılırken yanlışlıkla Türkçe alıntılarda almadığımız bir dizi paragrafın da sanki Türkçe orijinalde varmış gibi aktarılmasından kaynaklanmaktadır. Türkçe orijinalde alınan 3 paragraf yerine , Türkçe orijinalin çevirisi olması gereken Almanca broşürümüzde yanlışlıkla revizyonistlerin kitabının konu ile ilgili tümü - 2.5 sayfa - alıntı olarak vardır. Ve kardeşlerin eleştirdiği bölümde bu alıntılar içinde vardır. (Bkz.BP/12/2,s.90,Türkçe)

Bu noktada bir başka sorun şudur :

Kardeşler bizi birinci aşama konusunda Lenin ve Stalin'i yanlış özetleme ile suçladıkları bağıntıda "revizyonizme ve oportunizme karşı mücadele birinci aşamanın merkezi bir görevidir. diyorlar. Doğrudur. Ama bu bizce birinci aşama gibi , ikinci aşamanın da merkezi bir görevidir! Bu bağıntıda kardeşlerin sorunu sanki yalnızca birinci aşamanın sorunu imiş gibi koymaları, bizce Lenin ve Stalin'in yanlış yorumu ve felaketli sonuçlara yol açabilir bir sapmadır.

c) Bilinçsiz bir şekilde ikinci aşamaya geçilebilir mi :

Biz, "İstisnasız bütün komünist partileri bu iki aşamayı yaşamışlardır ve yaşamak zorundadırlar. Tabii ki bazıları bunu bolşevik bir tarzda bilinçli yapmıştır, diğerlerinde gelişmeler bilinçsiz olmuş, olayların kendiliğinden gelişmesi komünist partisine bu aşamaları yaşatmış ya da yaşatacaktır. " dedik.

Burda anlatmak istediğimiz şu idi: Şimdiye kadarki incelemelerimiz bir çok gerçek komünist partisinin en başından inşanın birinci aşaması/ikinci aşaması şeklinde bir ayrım yapmadığını; bu ayrımların daha çok sonradan parti tarihleri yazılırken, partinin geçmiş mücadelesi özetlenirken kiminde net ve berrak bir şekilde (RKP de olduğu gibi); kiminde ise pek net olmayan bir biçimde (ÇKP ve AEP, diğerleri konusunda fazla bilgimiz yok) yapıldığını gösterdi.

İşte biz bu ayrımı yapmak için "bilinçli ya da bilinçsiz " kavramlarını kullandık. Her halükarda sorunu bu şekilde koymamız yanlıştı.

d) Parti inşasının iki aşaması ve kitle çalışması

1- Bu konuda esas sorun ve kardeşlerle olan polemikte bizce merkezi olan sorun şudur :

Lenin'in kardeşler tarafından da alıntı yapılan "Halkın Dostları Kimlerdir" adlı eserinde sözü edilen ve her zaman ön plana alınması gerektiği söylenen pratik nedir?

Lenin ; " Sosyal demokratların teorik çalışmasının gerekliliğinin önemini ve muazzam kapsamını böylece vurgularken hiç bir şekilde bu çalışma nın PRATİK çalışmanın önünde yürüyeceğini anlatmak istemiyorum."

derken, sözünü ettiği pratik çalışma nasıl bir pratik çalışmadır?

Kardeş örgütlerimiz PRATİK her zaman öndedir , tezinin bugün kendi pratikleri ile uyum içinde olduğunu göstermek için ,pratiği, "parti inşası pratiği " olarak yorumluyorlar.

Halbuki, Lenin alıntı yapılan "Halkın Dostları Kimlerdir" adlı eserinde hiç bir yanlış anlamaya meydan vermeyecek bir şekilde , sözünü ettiği pratik kavramının içeriğini bir dipnotta şöyle açıklıyor :

" TERSİNE PRATİK PROPAGANDA VE AJİTASYON ÇALIŞMASI HER ZAMAN ÖN PLANA ALINMALIDIR. Çünkü teorik çalışma ancak pratik çalışmanın ortaya çıkardığı sorulara cevap sağlar ." (s.301)

Yani Lenin pratiğin her zaman ön planda gelmesinden "Halkın Dostları Kimlerdir"de çok açık bir biçimde pratik propaganda ve ajitasyon çalışmasının ön planda gelmesini anlamaktadır.

Kardeşler birinci aşamada "kitle çalışması" sorununu tartışırken görüşümüze göre teorik olarak Lenin'in "pratik propaganda ve ajitasyon çalışması her zaman ön plana alınmalıdır " şeklindeki düşüncesini, genel olarak pratiğin ön plana alınması, pratiği de parti inşası pratiği şeklinde yorumlayarak Lenin'i çarpıtmakta; bu noktada çok açık olarak ML teorinin saflığını ve bütünlüğünü bozmaktadırlar. Açıktır ki; "parti inşası pratiği " de pratik ajitasyon ve propaganda faaliyetini içerir. Ama parti inşası pratiği ön plandadır tespiti , hiç bir şekilde Lenin'in ilkesel önemdeki pratik propaganda ve ajitasyon faaliyeti her zaman ön planda alınmalıdır şeklindeki düşüncesini içermez. Bu noktada Lenin kardeşler tarafından"düzeltilmekte" onun pratik propaganda ve ajitasyon çalışmasına verdiği olağanüstü önemin üstü örtülmektedir.

Pratikleri de bu anlayışa uygun , pratik propaganda, ajitasyon çalışmasını "ön plana almayan" bir çalışmadır. Bu noktada kardeşler teoriyi pratiklerine uydurmaya çalışmaktadırlar.

2- Kardeşler bize getirdikleri eleştiride, bizim sınıf mücadelesinin boyutla ile propaganda-ajitasyon ve dıştaki çalışmanın boyutları konusunda bağ kurduğumuz yere eleştiri getiriyorlar. Onlar bu eleştiriyi getirirken konumları, bu bağı koparan bir konumdur. Biz kesinlikle , bir parti zayıf da olsa, henüz inşasının başında da olsa, eğer sınıf mücadelesinin boyutları yüksekse onun dışta yapacağı propagandanın , ajitasyonun ; aynı durumda bulunan bir başka "sükunet içinde çalışan " bir partiden değişik boyutlarda olması gerektiğini düşünüyoruz. Biz birinci aşamayı bitirmedik gerekçesi ile kendi dışındaki sınıf mücadelesinin gelişmesine ve boyutlarına ilgisiz kalma, bizce ML'den başka her şeydir. Bu bağıntıda kardeşler, eleştiri getirdikleri yerde, esas olarak ikinci dönemin görevleri olarak görülen ve fakat birinci dönemde de önümüze çözmek için çıkabilecek görevlerin bazılarının somut sayıldığı (grevlere, boykotlara, kitle eylemlerine önderlik) yeri de atlıyorlar.

Biz, bizim eleştirilen noktada söylediklerimizin bütünü ile doğru olduğunu burda düzeltilecek bir şey olmadığını ,vs. söylemiyoruz. Ancak burda anlatılan temel düşünce ; propaganda ve ajitasyonun boyutlarının sınıf mücadelesi tarafından da belli ölçülerde etkileneceği düşüncesi bütünü ile doğru ve vurgulanması gerekli bir düşüncedir. Bunun vurgulanması gereklidir; çünkü özellikle sınıf mücadelesinin geri boyutlarda olduğu bazı emperyalist ülke devrimcileri ; sınıf mücadelesinin daha yüksek boyutlarda olduğu ülkelerde yapılan propaganda ve ajitasyon çalışmalarına , bunların teorik eksikliklerinden, vs. yola çıkarak burun kıvırarak bakmaktadır.

eşlerin bu bağıntıda getirdiği:

" Eğer bugün darbeden sonra bir müddet gelişkin sınıf mücadelesi y o k s a , yukarıda aktarılan görüşle, teoriyi işçilerin sorunlarını yanıtlamak, işçileri temel sorunlara dayanarak eğitmek ve örgütlemek yerine onlardan koparmak isteyenlerin sapmaları için köprü kurulmaktadır."

'diası da, eğer hedefi biz isek -ki polemik muhatabı biz olduğumuza göre stedilen biziz- ayakları havada bir iddiadır. Böyle bir tehlike şu anda bi m partinin büyük çoğunluğu açısından var olan bir tehlike değildir. Bu teh ke parti içinde veçevresinde kardeşlerin görüşlerini savunanlar için var an bir tehlikedir. Mesela onlar bugün bütün Türkiyeli işçilerin (ileri,er eri olanların da) kafasını kurcalayan cephe sorununda neden acilen tavır kınıldığını bir türlü anlamamışlardır. İşte "teoriyi" işçilerin sorunları yanıtlamak için kullanma gereğini anlamayanların itirazlarıdır bunlar. rti inşasını, dışta sınıf mücadelesinden koparanların itirazlarıdır bunlar.

zim eleştirilen noktada yaptığımız yanlış, birinci dönem ve ikinci dönemin revlerinden ne anlaşıldığı, bunların içiçeliği ve ayrılığının nasıl olduğu nusunda berrak ve detaylı tavır takınmamış olmaktır. Sözü geçen ve alıntı pılan belge, buna rağmen bizim görüşümüze göre, bu sorunu bilince çıkarma- tayin edici bir rol oynayan, esası itibarı ile doğru olan bir belgedir.

3- İkinci aşamada, dışta çalışmanın esas biçimi milyonlarca kitleyi harekete geçirmek için ajitasyondur, şeklindeki tespitimize kardeşler, hayır "siyasal eylemlerdir" diye itiraz ediyorlar. Gerçekten de kardeşlerin yazılarında Stalin'den yaptıkları alıntıda görüleceği gibi Stalin ikinci dönemde "çalışmanın temel biçimi, kesin savaşlardan önce kitlelerin pratik eylemidir" di - yor. Bu noktada bizim sorunu <u>yalnızca</u> propaganda-ajitasyon bağıntısı ve karşılaştırması içinde de ele alıp tartışmamız; <u>siyasi eylem</u> sorununu tartış dışında tutmamız eksikliktir ve bu noktada getirilen eleştiride haklılık payı vardır. Ama şu da gerçektir ki; biz propagandanın mı, yoksa ajitasyonun esas olduğu bağıntısında sorunu koyduğumuz yerde , ikinci aşamada dışta çalışmanın esas biçiminin ajitasyon olduğu tespitimizden ; kardeşlerin vardı ve eleştirdiği siyasi sonuçlara (yalnızca propaganda ve ajitasyon yeterlidir !) varmadık. Biz bu bağıntıda bizleri eleştiren kardeşlerin ; aynı zaman ajitasyon ile kitle eylemleri arasındaki sıkı bağı da gözlerden kaçırdığı düşünüyoruz. Biz onlara, siyasi ajitasyonsuz siyasi eylemi nasıl düşündük lerini sormakla yetiniyoruz şimdilik.

ardeşlerin bu noktada Lenin'den yaptığı alıntı ("Yalnızca propaganda, yal - nızca ajitasyon yetmez, kitlelerin bizzat kendi öz tecrübeleri gereklidir ") konuyu değiştirmeye en iyi örneklerden biridir. Biz nerde propaganda ve aji- asyonun yeterli olduğundan bahsettik ki acaba ?

oooooooooooooo

II- SİYASAL ALANDAKİ TEMEL BİR HATA

Bu noktada kardeşlerin bizim "bugün dışa dönük çalışmada kavranacak halka, cuntanın teşhiri ve tecridi halkasıdır. Bu yapılırken komünistler cunta sonrası gelecek bir sivil yönetimin de gerçek kurtuluş olmadığını daha şimdiden açıklamak zorundadırlar " şeklindeki tespitimize getirdikleri eleştiri esasta haklı olan bir eleştiridir.

Biz bu konudaki görüşlerimizi BP, sayı: 5 de, sayfa 10-14 arasında ortaya koyduk. Bu konuda şu anda ekleyecek olduğumuz şudur:

12 Eylül tartışması içinde , kardeş örgütlerden en azından GDS'in "devrimin propagandası " denen şeyden ; soyut olarak programatik noktaların alt alta sayılması şeklinde bir şey anladığını gördük. Biz bu anlayışı da yanlış buluyoruz. Bu konuda görüşlerimiz BP, sayı:3/4 de GDS ile girdiğimiz polemikte vardır.

oooooooooo

III- "ÖRGÜTSEL ALANDAKİ TEMEL BÜROKRATİK HATALAR"ÜZERİNE

TKP/ML (B) içindeki ML ler 1.MK, 8.toplantısından sonra kamuoyu önünde tartışmaktan ve eleştirmekten kaçınmışlardır.

Bu noktada önce sözü geçen broşürlerin 1. ve 2. Konferans arasında yazılmış broşürler olduğu ve bu konuda geçmişin tam ve kollektif bir değerlendirilmesi yapılmadan bu broşürlerde kardeşlerin eleştirdiği konuda tavır takınmasının imkansız olduğu gerçeği "unutuluveriyor ".

Aynı konuda kardeşlerle ortak temelimiz olan "Yaşasın TKP/ML(B) " başlıklı ortak açıklamada da , 8.toplantıdan sonra kamuoyu önünde eleştirmemenin ve tartışmamanın hata olduğu şeklinde bir tespit yoktur. ORTAK TEMEL olan ortak açıklamada da sorun kardeşlerin burda eleştirdiği biçimde konmamaktadır. İlginç olan bizim broşürlerimiz söz konusu olduklarında "eleştiri"de hızlı olan kardeşlerin, ortak açıklama konusunda susmaları , bu konuda tek kelime özeleştiri yapmamalarıdır. Yoksa başkalarının hatalarını eleştirmek "özeleştiri"den mi sayılıyor??)

İkinci olarak kardeşler "bizim için burda söz konusu olan sorun ne dereceye kadar daha o zamandan oportunistlerden örgütsel olarak ayrılık sorununun, eski TKP/ML in bölünmesi sorununun ortaya atılması gerektiği değildir " diyorlar. Ve böylece , gerçekte o dönemde bizim kamuoyu önünde eleştiriye başlamamızın yalnızca bir tek anlama geleceği ; bölünmeye hazır olduğumuzu ilan etmek anlamına geleceği gerçeğini ; bu somut olguyu da atlayıveriyorlar. Bunun dışında şunu da görmüyorlar : Biz 1.MK , 8. toplantısının hemen ertesinde parti içinde oportunist görüşlerin taşıyıcılarını henüz oportunist olarak değerlendirmiyorduk. Onları, henüz ağır sapmalara sahip; ve evet oportunist bir çizgi sistemleştiren ML ler olarak değerlendiriyorduk. Bu yüzden de sorunumuz oportunistlerden ayrılmaktan çok; oportunist hatalara ve onların taşıyıcılarına karşı ideolojik mücadele ile oportunist hataları teşhir,tecrit ; ve taşıyıcıları ve onların etkilediklerini kazanmak, eğer bu mümkün olmuyorsa partiden temizlemekti. Kardeşler, ML den sapmaları barındıran ve giderek sistemleşen bir çizginin taşıyıcılarını derhal oportunist olarak niteleyerek, bizce yanlış bir iş yapıyorlar.

Biz MK olarak her halükarda o günkü dönemde , kamuoyu önünde tartışma ve eleştiri talebinin yeterince sağlam ve tutarlı şekilde savunulmadığını ; bunun hata olduğunu tespit edebiliyoruz.

Biz MK olarak, o günkü dönem ve ortamda bugün bolşevik saflarda olan ML yoldaşların, parti içi ideolojik mücadelede yeterince insiyatifli ve zorlayıcı olmadıklarını; daha çok savunma pozisyonunda olduklarını tespit edebiliyoruz Görüşümüze göre en geç 8.MK toplantısından sonra kamuoyu önünde açık ideolojik mücadelenin ne olduğu konusuna ağırlık verilip , bu konuda partinin acil olarak eğitilmesi, bu konuda bilinç yaratılması, buna ağırlık verilmesi ve bu yönde zorlayıcı olunması zorunlu idi. Bu yapılmadı. Parti içinde bu konuda var ve hakim olan yanlış, bürokratik düşünce ve sapmalara karşı tutarlı bir mücadele yürütülmedi.Yapılması gereken bu idi.

O günkü dönemde kamuoyu önünde eleştiri ve tartışmayı şart olarak getirmemiş olmanın doğru olup olmadığı bizim için de henüz açık olmayan bir sorundur, ancak bu sorunu şart olarak getirmemiş olmanın ilkelerle çeliştiği görüşünde değiliz.

Bu bağıntıda belirtmek istediğimiz bir başka sorun; bizim Bolşevikler olarak YD'de ayrılık gerçekleştirildikten sonra yaptığımız ve kardeşlerin alıntı

yaptığı ;

> "Böyle bir durumda MK'nin disiplinini tanımaya devam etmek ve var olan görüş, ayrılıklarını kitlelerden gizlemeye devam etmek ML'e ihanet olacaktır."

tespiti ile ilgilidir. Biz bu tespiti tabii ki sorunları görüp; belli ölçüde kavrayan , ayrılıkların çizgi ayrılığı olduğunu kavrayan ve disiplin adına tasfiye girişimlerini görüp yaşayan ; buna rağmen birlik'i savunanlar için yaptık. Özellikle o günkü dönemde Bolşeviklerin belli görüşlerini doğru bulmalarına rağmen; henüz ayrılıkların çizgi düzeyinde olduğunu kavramayan;parti içinde demokratik merkeziyetçilik kurallarının hala işlediği düşüncesinde olan yoldaşların, örgütsel ayrılığı gündeme getirmemiş olmaları onların bu yanlışlarının sonucudur ve ML'e ihanet olarak adlandırılamaz. Bizim bu tespitimiz daha sonra tartıştığı bağıntıdan koparılarak , Menşevikler tarafından T'deki muhalefete karşı, YD'dekiler size hain diyor demagojisi ile aktarılmıştır.

2- Parti içinde Lenin ve Bolşeviklerin tavrı:

Kardeşlerin bu bağıntıda yaptıkları aktarmalarda dikkat çeken bir iki özellik vardır.

Önce onlar Lenin'in yalnızca bir döneminden 1903 ile 1906 arası döneminden alıntılar yapmaktadırlar. Sözü geçen dönemler menşevik-bolşeviklerin iki ayrı fraksiyon olarak bir ve aynı parti içinde çalıştıkları dönemdir. Kardeşlerin yalnızca bu dönemden alıntılar yapmaları ilginçtir. Çünkü Lenin'in mesela 1920/1921 e ait tavırları da vardır.Mesela 10. Parti Kongresinde muhalefet, ve tartışma konusunda tavırları vardır. Lenin'i gerçekten aktarmak ve onu anlamak isteyen Lenin'in tartışılan konuda yalnızca bir döneme ait söylediklerini değil, mümkün olduğunca diğer dönemlerde de aynı konuda söylediklerini alıp aradaki bağı ve temel düşünceyi göstermeye çalışmalıdır. Kardeşler böyle yapmıyor. Onlar için sorun, Lenin'in bu konudaki genel düşüncesinin ne olduğundan çok, Lenin'de kendi düşüncelerini destekleyen şeyleri bulup çıkarmaktır. Buna biz alıntı tüccarlığı diyoruz.

İkincisi; kardeşler nedense tartıştıkları konuda bütün klasiklerden değil, yalnızca Lenin'den - o da yalnızca Lenin'in bir döneminden alıntı yapmakla yetiniyorlar. Ama aynı konuda mesela Stalin'in , Lenin'in bu sorunu genelde nasıl ele aldığını anlatan yorumları, uygulamaları , vs. vardır. Kardeşler bunlar herhalde işlerine gelmediği için atlıyor.

Aynı şekilde "iki çizgi olduğunda her zaman kamuoyu önünde tartışma ve eleştiri"yi kural olarak göstermeye çalışan kardeşler, mesela Marks ve Engels'in Gotha programı konusundaki tavrını bilmektedirler. Acaba Marks Engels'in ilkesizlik yaptığını mı düşünüyorlar ? Tam da tartışılan bağıntıda bu cevap bekleyen bir sorudur. Ama kardeşler susmayı tercih ediyorlar. nedense.

Üçüncüsü: Eylem birliği meselesi atlanmış ! ! Kardeşler yalnızca Lenin'in sadece bir döneminden alıntı yapmakla yetinmiyorlar. Onlar aynı zamanda Lenin'den yaptıkları alıntılarda da tartışma için ilginç olan ve alıntı yapılan yazılarda da yer alan "eylem birliği" konusunda Lenin'in tavrını da atlıyorlar. Lenin, yalnızca "tartışma özgürlüğü"nü vurgulayan bir liberal derekesine düşürülüyor bu alıntı yöntemi ile. Lenin, sadece "tartışma özgürlüğü" sorununu değil, "eylem birliği" sorununu da tartışıyor aynı dönemdeki yazılarında ve " eylem birliğini sarsan hiç bir eleştiriye izin verilmeyeceğini " de söylüyor. Kardeşler nedense bu sorunu atlamayı tercih ediyorlar Lenin'in tavrını özetledikleri yerde.

Bu bağıntıda esas sorun : "Parti içinde iki çizgi olduğunda " "her zaman kamuoyu önünde tartışma ve eleştiri" nin ne anlama geldiğidir !

Her zamandan anlaşılan ; iki çizgi çıkar çıkmaz derhal kamuya açmak mıdır? Ya da görüş ayrılıkları çıkar çıkmaz - onlar iki çizgi aşamasına gelmeden de derhal kamuya açmak mıdır? Anlaşılan tam olarak nedir? Kardeşlerden bunu bir türlü tam olarak anlayamıyoruz. Bunun yerine bir sürü genel laf dinliyoruz.

Kardeşler şu tespiti yapıyor :

> " Belirleyici olan Lenin'in açık ve kamu oyu önünde yürütülen ideolojik mücadeleyi parti içi demokrasinin temel bileşeni olarak kavramış olmasıdır."

Doğrudur. Doğrudur ya, bu yine bizim tartışmamızda esas sorun olan somut soruya , 8.toplantıdan sonra "kamuya açma " disiplin tanımanın şartı olarak getirilmeli mi idi? Getirilmemesi ilkeden sapma mı , sorusuna cevap vermiyor

Eğer iki çizgi görülür görülmez, derhal kamuoyu önünde mücadele ilke ise , bizim 8.toplantı sonrasında , bunu birlikte kalmanın şartı olarak getirmememiz ilkesizliktir. Ama eğer iki çizgi çıkar çıkmaz, derhal kamuoyu önünde tartışmak diye bir ilke yoksa; ilke "özellikle ilkesel görüş ayrılıkları üzerine kamuoyu önünde tartışma ise " ve bu ilkenin uygulanmasında zaman, araçlar, vs. ilke değilse , o zaman bu şartı getirmemiş olmamız ya hata değildir; ya da ilkesel bir hata değildir. Bu yüzden herkes önce ilkenin ne olduğu konusunda görüşünü ortaya koymalıdır.

Biz şunu söylüyoruz. Kavrayabildiğimiz kadarıyla "özellikle ilkesel görüş ayrılıkları olduğunda - yalnızca onlarda değil ama öncelikle onlarda- bu görüş ayrılıklarının kamuoyu önünde tartışılması ; kamuya yansıtılması, mümkün olduğunca partisizlerin de bu tartışma içine çekilmesi ilkedir.

Bu ilkenin nasıl, görüş ayrılıkları hangi aşamaya geldikten sonra; hangi araçlarla vs. yansıtılacağı somut duruma göre karar verilecek bir şeydir.

Biz bu konuda görüşlerimizi başka yerde (Bkz. BP/3/4 Ek'i) uzunca koymuş olduğumuz için burada daha uzun durmuyoruz.

Bu konuda kardeşler, Lenin'i özetledikleri yerde, eleştirilerinde sorunu açıklayacak yerde bulanıklaştırmaktadırlar.

Şöyle ki onlar bir yandan :

> " Parti içinde iki çizgi olduğunda , Lenin ve bolşevikler her zaman kamuoyu önünde tartışmış ve eleştirmişlerdir "

şeklinde bir başlık atıyor. Bu önce sorunu sadece "iki çizgi sorunu" ile sınırladığı için yanlış bir başlıktır. "İki çizgi olmadığı , sapmalar olduğu zaman ne olacaktır " sorusuna bu başlık içinde cevap yoktur.

İkincisi ;"iki çizgi olduğunda da Lenin ve Bolşevikler her zaman kamuoyu önünde tartışmış ve eleştirmişlerdir " bir olgu tespitidir. Çünkü mesela Lenin, 10.Parti Kongresinde , kesin bir şekilde yenilmiş olan muhalefetin dağıtılması kararı ile birlikte ; tartışmaya yalnızca teorik tartışma olarak izin vermiş ; bununla parti içinde siyasi mücadelenin bir ve aynı şey olmadığını ortaya koymuştur. Muhalefet en azından sendikalar konusunda ayrı bir çizgiye sahiptir!

Bu başlıkta, okuyucuya verilmek istenen mesaj aslında Lenin ve Bolşeviklerin görüş ayrılıkları olduğunda her zaman kamuoyu önünde tartışıp eleştirdikleri mesajıdır. Bunun kural olduğu, ilke olduğu okuyucuya yutturulmaya çalışılmaktadır.

> " Lenin ve bolşevikler her zaman MK'nin ve Parti Kongresinin kararlarını eleştirmeye ve açık ve kamuoyu önünde bir tartışma başlatarak yanlış kararları mümkün olduğunca çabuk düzeltilmesini veya iptal edilmesini sağlamaya HAKLARI olduğu konusunda diretmişlerdir"

diyor kardeşler. Birdenbire konu değiştirilip sorun HAK sorununa indirgeniyor. Tabii ki her parti üyesi Parti Kongresi kararlarını ve Parti Merkez Komitesi kararlarını eleştirme hakkına ve bunların değiştirilmesini talep etme hakkına ; evet bu kararların kamuoyu önünde yeniden tartışılmasını talep etme hakkına sahiptir. Onun aynı anda bu kararları uygulama yükümlülüğüne sahip olduğu gibi. Ancak parti de aldığı kararların kamuoyu önünde yeniden tartışılıp tartışılmayacağına ; karar alınan bir konuda yeniden genel tartışma açılıp açılmayacağına karar verme hakkına ve yetkisine sahiptir.

Biz kardeşlerin bütün Lenin yorumunda yaptıklarının sorunu çözmekten çok, onu içinden çıkılmaz hale getirmeye yarayan bir iş olduğunu düşünüyoruz.

3-

Bu noktada kardeşler :

" devrimci muhalefetin 8.toplantıda kamuoyu önünde eleştiri ve polemik yürütmekten vaz geçmesini ağır bir hata olarak görüyoruz"

diyorlar. Önce 8.toplantıda devrimci muhalefet denen ML muhalefetin (Biz muhalefet olmayanları da devrimci görüyorduk ve görüyoruz, aramızda fark devrimci/ devrimci olmayan şeklinde bir fark değildir. Kardeşlerin zorluğu ya muhalefete ML'liği yakıştıramamasından doğuyor, ya da ML olmayanları ya da ML'e yönelmeyenleri devrimci görmemesinden doğuyor) o dönemdeki esas temsilcisi yoktu. Bu anlamda da 8.toplantıda böyle bir talepten vaz geçme diye bir sorun yoktur.

İkincisi 8.toplantı sonrasında da , bundan vaz geçilmemiştir. Bu talep savunulmuş ve parti içinde bu talebin hakim kılınması için mücadele verilmiştir. Biz MK olarak bu tavrı "ağır bir hata" olarak görmüyoruz. Bu hatadır ama hata bu konuda yeterli ve tutarlı bir mücadele verilmemiş olmasıdır.

Bu noktada kardeşler Lenin'i açıkça şöyle de çarpıtıyorlar :

" İdeolojik siyasi sorunlarda, görüş ayrılıkları çıktığında Lenin'in tartışma ve eleştirinin hiç bir şekilde sınırlandırılamayacağı görüşünde olduğu" kardeşlerce iddia ediliyor. Bu açıkça Lenin'in çarpıtılmasıdır. Lenin'in kötü bir liberal derekesine düşürülmesidir.

Lenin önce proletaryanın eylem birliğini sarsan hiç bir eleştiriye izin verilemeyeceğini söylemiştir. Lenin ayrıca "teorik" tartışma ile parti içinde siyasi mücadeleyi de birbirinden ayırmıştır. Birincisinin her zaman mümkün olduğunu ikincisinin ise belli şartlarda sınırlandırılacağını , evet yasaklanacağını ortaya koymuştur. Lenin'in yalnızca bir yanını koymak ve onu genelleştirmek Lenin'e saldırıdır.

Kardeşlerin bu noktada getirdikleri eleştiride doğru bulduğumuz şudur :

İlkesel ideolojik teorik ve siyasal sorunlardaki görüş ayrılıkları üzerine kamuoyu önünde polemik yürütmenin , partinin eylem birliğini ve davranış birliğini (zedelemediği değil ama) bizce zedelememesi gerektiği açıklığa kavuşturulmalı, bu noktada polemik yoğunlaştırılmalı, bu noktada parti içindeki yanlış görüşlere karşı mücadele yürütülmeli idi. Yapılması gereken, ML klasiklere dayanarak kamuoyu önünde açık ideolojik mücadele ilkesi ve bunun uygulanması konusunda açıklığa kavuşmak , bu alanda partide mücadeleyi yoğunlaştırmaktı. Evet somut durumda , bizim kamuoyu önünde polemiği parti çoğunluğuna kavratmadan bizzat başlatmamız bölünmenin bizim tarafımızdan gündeme getirilmesi anlamına gelecekti. Çünkü parti böyle eğitilmişti. Biz bu somut durumda acilen tam da bu konuda kafaları açmak gerekirken , bu soruna yüklenmek gerekirken , buna fazla önem vermedik.

İkinci Konferansta da, bu konuda daha önce mücadele doğru dürüst yürütülmediği için -kamuoyu önünde mücadelenin birlik şartı olarak getirilmesi ML muha-

lefetin büyük çoğunluğu tarafından bile red edildı. Bizim görebildiğimiz kadarı ile esas hatamız bu idi.

Kardeşler bu konuda eleştiri getirirken bir çok önemli faktörü -ilke savunma dına - hiç göz önüne almamaktadırlar.

Mesela onlar bizzat ML muhalefetin büyük çoğunluğunun ikinci konferans öncesi şartlı disiplin tavrını red ettiği gerçeğini ;

Mesela onlar ML muhalefetin önemli bölümünün YD'da olmasının getirdiği dezavantajları ;

Mesela onlar, faşizm şartları altında ; özellikle faşist baskıların iyice yoğunlaştığı , partinin ağır kayıplar verdiği bir ortamda mücadele ettiğini,bunun tartışmaları çok güçleştirdiği gerçeğini, vs atlıyorlar.

Onlar bunun dışında " ilkesel ve ideolojik teorik ve siyasi sorunlardaki görüş ayrılıkları üzerinde hemen kamuoyu önünde tartışma"nın "eylem birliğini ve davranış birliğini zedelemediğini " söyleyip bunu Lenin'e dayandırmaya çalıştıkları yerde bir kez daha Lenin'i kendilerine uyduruyorlar. Lenin hiç bir yerde böyle bir mücadelenin davranış birliğini zedelemediğini söylemez. Lenin idealist değildir. Lenin'in söylediği açıktır. O şöyle diyor :

> " Ama birleşik bir partide bu ideolojik mücadele ÖRGÜTÜ BÖLMEMELİ; proletaryanın EYLEM BİRLİĞİNİ BOZMAMALIDIR "

Lenin, bölmez, bozmaz demiyor ! Bölmemeli, bozmamalı diyor. Bunun gerçek durum değil, istenen şey olduğunu koyuyor !

4- TKP/ML(B) tarafından kamuoyu önünde tartışmanın sınırlandırılması

a) Karışıklık sorunu :

Bu konuda getirilen eleştiri "idealist" bir eleştiridir. Biz kamuoyu önünde yürütülecek tartışmanın tabii ki karışıklığa yol açacağının, ama bunun gerçekler temelinde eğitmenin gerekliliği sonucu mutlaka yapılması gerektiğini söylüyoruz.

b) Kamuoyu önünde ancak iki çizgi olduğu zaman mı tartışılacak ?

Bu konuda kardeşlerin getirdiği eleştiri doğru değildir. Biz hiç bir zaman ve hiç bir yerde , kamuoyu önünde ancak iki çizginin varlığı şartlarında tartışılır demedik. Yapılan alıntıda bizim hangi noktada kamuoyu önünde tartışma talep ettiğimiz olayların somut gelişimi içinde somut olarak tartışılmakta ,hiç bir şekilde genelleştirilmemektedir.

c) Bu noktada kardeş örgütlerin eleştirdiği cümle yanlıştır. Eleştiri doğrudur. Bu eleştirilen cümle bizim bu konudaki teori ve pratiğimizle uyum içinde olmayan ve yalnızca bir Almanca broşürün önsözünde yer alan bir cümledir.

Biz örgütsel ve taktiksel sorunlarda da, kamuoyu önünde tartışılabileceğini savunuyoruz.

5- Bilinçli bolsevik disiplinden burokratik sapmalar

a) Stalin'den alıntılar :

Bu alıntılarla ilgili dikkat çekmek istediğimiz nokta-Stalin'in bütün alıntılarda "parti içi" demokrasiden ve partililerin seviyesinin yükseltilmesinden söz ettiğidir. Burda alıntılarda Stalin'in tartıştığı doğrudan partidir,

partili kitledir.

Bu daha sonra kardeşlerin bağı nasıl kurduğu konusunda dikkate alınması gerekli bir şeydir.

Kardeşlerin bizim,Stalin'in burda aktardıkları "temel ML tezleri" bizim "ihlal ettiğimiz" şeklindeki genel tespitini red ediyoruz. Bu genel tespit onların toptancılığını gösterir tipik bir örnektir aslında. Onlar bizim bir kaç hatamızdan örnek vererek genel sonuç çıkarıveriyorlar : "Demokratik merkeziyetçilik konusunda temel ML tezleri ihlal ediyor " !!! Bu toptancılık ML lerin işi değildir. ML ler sorunlara ayrım yaparak yaklaşırlar, kaba toptancı sonuçlardan mümkün olduğunca kaçınırlar.

b) Bu noktada önce bir kez daha kardeşlerin burda yalnızca bizim broşürlerimizi eleştirdiğini, ortak açıklamaya bir eleştiri getirmediklerini söyleyelim.

İkinci olarak : Biz "revizyonist önderler" in disiplinine sonuna kadar uyulacak şeklinde bir genel tez savunmadık.

Bu noktada getirilen eleştiri de doğru bulduğumuz yan, bizim MK hizipçilerinin daha önce yaptıkları disiplin ihlallerini teşhir etmememize ve demokratik merkeziyetçiliğin sanki uygulanacakmış gibi bir tavır takınmamıza getirilen eleştiridir.

c) Kardeşler İbrahim Kaypakkaya'nın pratiği ile bizim pratiğimizi karşılaştırarak onun tavrını örnek almamız gerektiğini söylüyor.

Bizim görüşümüze göre İbrahim Kaypakkaya'nın pratiği ile bizim pratiğimiz arasında uyum vardır. Ve İbrahim Kaypakkaya yoldaşın pratiğinde,kardeşlerin şimdi bizim pratiğimizde eleştirdiği hatalar da vardır.

Mesela İbrahim Kaypakkaya yoldaş, Aydınlık revizyonizminden kopma konusunda ML kanadın "revizyonist, burjuva klikle bütün bağları bıçak gibi kesip attığı" tezini savunmuştur . (Seçme Yazılar, s.262)

Mesela kardeşlerin örnek olarak aldığı alıntıda İbrahim Kaypakkaya yoldaş, "İflah olmaz burjuvaların hakim olduğu partilerde ..ML'lerin birleşmesini " savunmaktadır. Peki ama "iflah olmaz burjuvalar"ın yönetimde olmadıkları, mesela sapmalar içinde bulunan Komünistlerin yönetimde olduğu partilerde bu meşru mudur ?

Bu ve benzeri sorulara İbrahim Kaypakkaya yoldaş da cevap vermemektedir. Şimdi kardeşler bizimle İbrahim Kaypakkaya arasında çelişme çıkarabilmek için onu mümkün olduğunca hatasız göstermeye , bizim hatalarımızı ise mümkün olduğunca abartmaya çalışıyorlar. İkisine de ML açısından gerek yoktur.

İbrahim Kaypakkaya yoldaş, Aydınlık revizyonizminin başını çekenler iflah olmaz burjuvalar olduğu sonucuna varmıştı. Bu sonuca varıldığında takındığı tavırlar doğru idi.

Biz 1981 de henüz MK hizibinin "iflah olmaz burjuvalar " olduğu sonucuna varmamıştık ; ve bu önderliği tasfiye etme imkanlarının, eğer parti içinde görüşlerimiz yayılırsa imkanı olduğunu düşünüyorduk. Ve biz bu somut değerlendirmenin bugün de doğru olduğunu ; bu değerlendirme doğru olduğu için Menşevikler açısından tek yolun örgütsel tasfiye yolu olduğunu düşünüyoruz. Bu açıktır ki; bizim bu konuda insiyatifi önemli ölçüde onlara bırakan tavrımızın hatalarını ortadan kaldırmıyor.

d) Bu noktada kardeşler, bizim sorunu, karar alındı, onun için savunulmalıdır, dediğimiz şeklinde göstermeye çalışıyorlar. Burda yaptıkları bizim sorunun diğer yanını koyduğumuz olgusunu gözlerden gizlemeleridir. Kardeşlerin alıntı yaptığı yerde sorun iki düzeyde tartışılmaktadır. a) İçerik olarak: Bu noktada klasiklerden ne anladığımız ve neden Mao'yu ML'in bir klasiği olarak görmediğimiz gerekçeleri ile açıklanmaktadır. b) Gelişme ve alınan geliş

ıeli kararlar açısından : Bu noktada kronolojik olarak gelişme konmaktadır. ardeşler sorunu biz sanki tek yanlı koymuşuz gibi gösterip olguları çarpıtıaktadırlar.

ına rağmen kardeşlerin eleştirisinde doğru olan bir yan vardır : O da bi m bu konuda var olan çelişmelerin üzerine zamanında ve tutarlı bir biçim- yürümemiş olduğumuz gerçeğidir. Bu noktada çelişmelerin üzerine gidilip temelde yürütülecek mücadele ile partinin eğitilmesi tarafımızdan ihmal dilmiş, bu konuda doğru düşünce 4.MK toplantısında geçtikten sonra , menşeik kanat sorunu yeniden tartışma alanına sokana dek , sorunun üzerine gidilemiştir. Bu-çelişmeler temelinde partinin eğitiminin önemini kavramama ,buna uygun davranmama anlamında belli bir bürokratik hatadır.

e) Biz kardeşlerin ;

> " Tartışma bittikten sonra , karar alındıktan sonra parti üyelerinin kendi görüşlerini savunmalarının yasaklanmasını aynı şekilde bürokratik sapma olarak görüyoruz."

değerlendirmesi ile bu genellikle kesinlikle hemfikir değiliz. Bu tespitin ayrımsız bu şekilde yanlış olduğunu söylüyoruz.

Tartışma bittikten sonrası için ML klasiklerin vurguladığı açıkça artık "tartışma özgürlüğü" değil, uygulama yükümlülüğüdür.

Ayrıca bir parti üyesinin kendi çalıştığı parti hücrelerinde görüş belirtmesi ile ; genel tartışma arasında da fark vardır.

Bütün bunlar "tartışma bittikten sonra da herkes kendi görüşünü istediği yerde , istediği gibi savunur " genel tezi içinde yoktur.

Tabii ki parti üyeleri görüşlerini tartışma bittikten, karar alındıktan sonra da dışarda da savunabilirler. Bu hakları vardır. Ama parti de daha önce tartışılmış ve karar alınmış bir konuda , bir üye eğer hala karar alınan o konuda , o kararın uygulanmasından çok, onun hakkında yanlışlığı konusunda propaganda ile uğraşıyorsa , onun ile bağını kesmeye kadar varan tedbirler alma hakkına sahiptir. Biz sorunu böyle görüyoruz.

oooooooooo

IV- LENİNİZMİN TEORİSİNE YOZEYSEL YAKLAŞIM SORUNU

1- Devrimci durum

Bu eleştiride doğru olan tek yan, bizim gerçekten de Lenin'i yorumlarken "kitlelerin bağımsız tarihi eylemi " sorununun ne anladığını tam olarak açıklayamamış olduğumuzdur ; kitlelerin eyleminin yükselmesi ile "bağımsız tarihi eylemi " eşitlediğimize dikkat çekilen yerdir.

Lenin'in "bağımsız tarihi eylem"den anladığı ekonomik ve siyasi kriz sonucu itilme ile ortaya çıkan kitle eylemleridir. Lenin bunu bu şekilde ortaya koymaktadır da.

Buna rağmen devrimci durum konusunda Lenin'in görüşlerini esas olarak doğru savunup uyguladığımızı ; kardeşlerin bu konuda getirdikleri eleştirinin öz - den çok şekile yöneldiğini düşünüyoruz. Onlar "bağımsız tarihi eylem " lafını kullanmadığımız için "teorik yüzeysellik" eleştirisi getiriyorlar. Ama Lenin de yer yer devrimci durumu tartışırken "bağımsız tarihi eylem"den söz etmiyor. Mesela o, bir bağıntıda devrimci durumu tarif ederken a)Alttakiler istemez, üsttekiler yapamaz b) Sefaletin artması c) olağanüstü hareketlilik (Bd. 36. s.708) ; bir başka yerde "kısaca iktisadi siyasi kriz olarak adlandırılabilecek devrimci durum" diyor,vs. Bunlarda mı teorik yüzeysellik acaba ? (Bd. 21, s.207)

(Bu konuda ; Polemik eleştirisi Bölüm 4 , s.27 de kardeşler , devrimin objektif şartlarının olgun olduğu tespiti ; bütün ülkelerde "aşağıdakilerin artık istemediği , üsttekilerin ise artık eskisi gibi yapamadığı " devrimci durum olgusu ile bir ve aynı şey değildir " diyorlar. İlginç doğrusu. Nerde burda kitlelerin bağımsız tarihi eylemi ?) Ama tabii kardeşlerde bu, 'teorik yüzeysellik"değil, ilkelerin savunulmasıdır!

Bu bağıntıda esasta kardeşlerin devrimci durum ile ; ayaklanmayı birbirine karıştırdığını gösterir belirtiler vardır eleştirilerinde. Onlar, devrimci durumu "doruklaşma" noktası olarak görerek, aslında tam da Struve gibilerinin pozisyonuna düşüyorlar. Devrimci durum, "doruk" noktası değildir. Eğer iktisadi ve siyasi kriz sonucu kitleler içinde hoşnutsuzluklar kendini eylemler şeklinde gösteriyorsa , eğer hakim sınıflar eski yönetimle yönetemeyecek durumda ise o zaman devrimci durumun varlığından söz edilir. Bu durum durağan bir durum değildir. Gelişir ve bir noktasında devrime de yol açabilir. Ya da gelişme belli bir noktadan sonra tersine de dönebilir. Devrimci durum giderek ortadan kalkar. Devrimci durum karşı devrimci bir darbe, vs. ile bir anda da ortadan kaldırılabilir . Bunlar mümkündür.

Kardeşler kendilerinin devrimci durum konusundaki , onu gelişmenin doruk noktası adeta ayaklanma ile eşitleyen Struvist görüşlerine uygun olarak , 60 lı yılların sonu, 70 li yılların başı (1968/1969/1970, vs. hatırlansın! 12 Mart zevk için mi geldi acaba??) ve 1980 12 Eylül öncesi devrimci durumun varlığı konusunda kuşkularını ! da belirtiyorlar .

Tabii herkes kuşku belirtmekte serbesttir. Ama bunu yapan kendine ML diyorsa bir kaç gerekçecik getirmekle yükümlüdür görüşümüzce.

2- Mao konusu

Kardeşler özellikle de GDS , AEP, Mao'ya saldırıya başladığı andan itibaren Mao'nun ML olarak savunulmasını askıya aldı. Böyle bir genel değerlendirmeye uzun süre karşı çıktı. Şimdi hernalde bu eski günahlarının kefaretini ödeme anlayışı ile olsa gerek, bizim Mao Zedung'u doğru savunmadığımız, onu yanlış eleştiriler getirdiğimiz iddiasını ileri sürüyorlar.

Bu konuda biz getirdiğimiz eleştirinin (ki Türkçe çeviride uyum şeklinde çevrilmiştir. Bu çeviri yanlışından bağımsız olarak) esasının doğru olduğunu; Mao'da gerçekten milli burjuvazinin halk iktidarı içinde ele alınmayı genelleştirmenin eğilim olarak varlığının tespit edilebileceğini söylüyoruz.

Mao Zedung "Yeni Demokrasi" adlı yazısında şöyle demektedir:

> "Dolayısıyla dünyadaki çeşitli tipteki devlet sistemleri siyasi-iktidarlarının sınıf niteliğine göre üç temel biçimde özetlenebilir : 1- Burjuva diktatörlüğü altındaki cumhuriyetler 2- Proletarya diktatörlüğü altındaki cumhuriyetler , 3- birkaç devrimci sınıfın ortak diktatörlüğü altındaki cumhuriyetler.
>
> Birinci tür, eski demokratik devletleri kapsar. Bugün ikinci emperyalist savaşın patlamasından sonra, burjuvazinin kanlı militarist diktatörlüğü altına girmiş ya da girmekte bulunan kapitalist ülkelerin birçoğunda demokrasinin izine bile rastlanmaz. Toprak ağaları ve burjuvazinin ortak diktatörlüğü altındaki belli ülkeler de bu tür içinde sayılabilirler.
>
> Sovyetler Birliği'nde mevcut olan ikinci türün kapitalist ülkelerde ortaya çıkması için şartlar olgunlaştırmaktadır. Gelecekte bu , bir süre için bütün dünyada hakim bir biçim olacaktır.
>
> Üçüncü tür, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin devrimlerinde benimsenmesi gereken geçiş döneminin devlet biçimidir. Bu devrimlerin her birinin kaçınılmaz olarak kendine has belli özellikleri olacaktır, ama bunlar genel bir tema üzerindeki küçük çeşitlemelerdir. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde yer alan devrimler olduklarına göre devlet ve hükümet yapıları zorunlu olarak temelde aynı, yani birkaç anti-emperyalist sınıfın ortak diktatörlüğü altındaki yeni demokratik bir devlet olacaktır.
> (Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt II,s.352)

Burda genelleştirilen "çeşitli anti-emperyalist sınıfların ittifakıdır". Ama Mao bunun hemen ardından ve öncesinde Çin örneğini verdiğinde , ve bunun Çin'e özgü bir durum olduğunu, milli burjuvazinin bu iktidar içinde yer almasının başka şartlarda gerekli olmadığını vurgulamadığında, genelleştirilenin "milli burjuvazinin iktidar içinde yer alması " olduğu, en azından buna eğilim olduğu çıkar ortaya.

Milli burjuvazi ile proletarya konusunda, bunların arasında çelişme olduğunu Mao Zedung'un tespit ettiği doğrudur. Ama bunun doğru olduğu kadar, proletaryanın önderliğindeki bir halk diktatörlüğünde bu çelişmelerin sertleşeceği ve emekçilerin buna hazırlanması gerektiği ; ve Mao'nun bunu yapmadığı da doğrudur. O bu çelişmelerin sertleşmesinin kaçınılmaz olduğunu koyacak yerde , bütün demokratik aşama boyunca bunların düzenlenebilir olduğunun propagandasını yapıyor. İyi ama demokratik devrim ile sosyalist devrim arasında Çin seddi mi var ? Bizzat demokratik devrim içinde de burjuvazinin bazı imtiyazları elinden alınmayacak mı? Kardeşler halkın demokratik devrimini , burjuvaziye hiç dokunmayan bir devrim olarak mı düşünüyorlar ?

Kaldı ki, Mao'nun 1957 de milli burjuvazi konusundaki savundukları da ortadadır. Biz bunların yanlış olduğunu birlikte ortak açıklamamızda tespit ettik. Mao sade demokratik devrimde değil, sosyalist devrimde de burjuvazi ile birlikte yürünebileceğini 1957 de savundu. (1966 da (çıkan özel şartlar gereği) bu pozisyonu değiştirmiş olması hatayı ortadan kaldırmıyor) Peki bu burjuvazi konusunda daha önce savunulan görüşlerden bağımsız mı? Biz bağımsız olmadığını 1957 deki sapmanın köklerinin eğilim olarak 1949 da burjuvaziye iyimser yaklaşımda görülebileceğini düşünüyoruz.

Bu konuda düşündüklerimiz çok kısa olarak bunlardır.

Ocak 1983